

ဘဝ အကျဉ်းအား ဦးရွှေအောင်

မဟာဝိညာ (သတ္တဝါ)
စံသကာ မှန် သီရိပုဂံ

မဟာဝိညာ

ဆက်လက်ထုတ်ဝေမည့် စာအုပ်များ

- ၁။ လယ်တီဆရာတော် ၏ နိုင်ငံခြားပုစ္ဆာ အခြေခေါင်းချုပ်
- ၂။ လယ်တီဆရာတော် ၏ နိုင်ငံတွင်းပုစ္ဆာ အခြေခေါင်းချုပ်
(ပထမအုပ်)
- ၃။ လယ်တီဆရာတော် ၏ နိုင်ငံတွင်းပုစ္ဆာ အခြေခေါင်းချုပ်
(ဒုတိယအုပ်)
- ၄။ လယ်တီဆရာတော် ၏ ဘာသာရေးပုစ္ဆာ အခြေခေါင်းချုပ်
- ၅။ ဦးရွှေအောင် ၏ အမြင်များ၊ မြှောင်လိပ်မြင်နှင့် အတွေးအမြင်
စာအုပ်များ
- ၆။ ဦးရွှေအောင် ၏ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်
- ၇။ ဦးရွှေအောင် ၏ ဝုဒ္ဓဝါဒ မဟိုလှန်ခြင်း

ဘဝအကျဉ်းသား

ဦးရွှေစောဝင်း

မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကတ)

ဝဋ်သကာ နှင့် သီရောမဏိ

တစ်ပြည်လုံးပြန့်နှံ့ရေး

ရားပြုညီကလေးငယ်ကြီး

ထမှတ် ၃၈၊ ၁၀၉ လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကင်း(မြို့)။

ဖုန်း ၈ ၀၀၊ ၂၉၆၆၇၁(အိမ်)၊ ၂၅၂၇၉၈(အိုင်)

ခွင့်ပြုချက်အမှတ်

စာမျ [၃၄၆ / ၂၀၀၀ (၆)]
အမှတ် [၃၉၃ / ၂၀၀၀ (၇)]

စီမံခန့်ခွဲရေးဌာန

သန်းခေါင်(စောထွန်း)နှင့် ခေလတ်

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ် - (၁၉၉၆)ဒီပဲနီစာပေတိုက်
ဒုတိယအကြိမ် - (၂၀၀၀)ပညာရပ်ပုံနှိပ်စာပေ

ထုတ်ဝေခြင်း

(၁၀ ဩဂုတ်၊ ၂၀၀၀)
အုပ်စု [၁၀၀၀]

မျက်နှာဖုံးနှင့်
အတွင်းစာသားပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်ခင်အေးမြင့် (၀၅၉၀၁)
ရာပြည့်အောင်အောင်
အမှတ် ၁၃၃၊ လမ်း ၅၀၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊
ရန်ကင်းမြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးလှကြိုင် (၀၂၃၃)၊ လောကစာပေ
အမှတ် ၃၊ ငါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း၊ ဟောင်း
ရန်ကင်းမြို့။

အတွင်းကောင်

အောင်

မျက်နှာဖုံး မှန်ကပ်

မကျော်မင်းမောင်

စာမျက်နှာ

၃၀၀ကျပ်

မဝဝဒီကာ

၁။ စာဖတ်နည်း	၇
၂။ ဘဝအကျဉ်းသား	၂၅
၃။ ဘဝအဓိပ္ပာယ်	၄၁
၄။ ဘဝအဓိပ္ပာယ် (၂)	၅၉
၅။ အာသဝ၏ မာယာရေကန်	၇၉
၆။ အာသဝ၏ မာယာရေကန် (သို့မဟုတ်)	
ဘဝလမ်းနှစ်သွယ်	၈၉
၇။ ဘဝဆူးပြောင့်	၉၉

စာဖတ်နည်း

“စာပေဟူသည် ခေတ်တစ်ခေတ်၏ ကြေးမုံ ဖြစ်၏။”
ဒီလို ဆိုကြတယ်။ အဲဒီတော့ စာပေထဲမှာ ခေတ်၏
သဘော ပါဝင်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဒါကြောင့်
စာဖတ်နည်းကို ဖော်ပြကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

စာဖတ်နည်းကို SIMAC လို့ အတိုကောက်
ဆိုကြတယ်။ အဲဒီထဲက S ဆိုတာကတော့ Situa-
tion “ခေတ်၏ အခြေအနေ” လို့အကြမ်းဖျင်းအနက်
ရတယ်။ I ဆိုတာကတော့ Intention “စာရေးသူ၏
ရည်ရွယ်ချက်၊ စာရေးသူ၏ စေတနာ” ဖြစ်တယ်။
M ဆိုတာကတော့ Matter “အကြောင်းအရာ” ဖြစ်
တယ်။ A ဆိုတာကတော့ Approach “ချဉ်းကပ်
နည်း” ဖြစ်တယ်။ ယခုခေတ်ကတော့ “လောင်း”
ပေးခြင်းလို့ ဆိုတယ်။ C ကတော့ Consistency
“အကြောင်းအကျိုး” သို့မဟုတ် “ရှေ့နှင့်နောက်
ဆီလျော်ခြင်း” သို့မဟုတ် “ညီညွတ်ခြင်း” ဖြစ်တယ်။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဦးရွှေအောင်

အဲဒီတော့ စာတစ်ပုဒ်ကိုဖတ်ရင်ဖြစ်စေ၊ ရေးရင်ဖြစ်စေ ဒီအင်္ဂါ ၅ ချက်ကို တွေ့အောင် ရှာရတယ်။ ဒီအင်္ဂါ ၅ ချက်ကလည်း ပေါ်ထင်ကြီးတော့ ရှိမနေရဘူး။ ပေါ်ထင်ကြီးရှိနေပြန်ရင်လည်း ဒေါသသင့်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရှိတော့ ရှိရမယ်၊ သွယ်သွယ်ဝိုက်ဝိုက် ရှိရမယ်။ ဒါမှ ဂုဏ်ရောက်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ ၅ ချက်ထဲမှာ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ ချဉ်းကပ်နည်းပဲ ဖြစ်တယ်။

အကြောင်းအရာ ဆိုတာကတော့ “ပုံ” ဖော်စရာဖြစ်တဲ့ သဘောမို့ သိပ်ပြီး အရေးကြီးလှတယ်လို့ မသတ်မှတ်ကြပါဘူး။ သူ့သူငါငါ ပြောကြတဲ့ အကြောင်းအရာများအားလုံးကို အကျဉ်းချုံးလိုက်လျှင် This “ဒီဟာ” ဆိုတာကိုပဲ ရပါတယ်။ လောကီရေးအရ ပြောပြော၊ လောကုတ္တရာရေးအရ ပြောပြော၊ ဘယ်သူကပဲ ပြောပြော “ဒီဟာ”ကိုပဲ ပြောကြတာပဲ။

ဒီနေရာမှာ “ဒီဟာ” ဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် မြင်ရ၊ ကြားရ၊ သိရတဲ့ အာရုံများပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအာရုံများကို ပြောကြတဲ့ နေရာမှာ ချဉ်းကပ်မှု သို့မဟုတ် ဇောင်ပေးမှုကို လိုက်ပြီး ဝါဒအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနုလောမနည်းနဲ့ ချဉ်းကပ်တော့ ဒုက္ခစီးပွားရေးကို မြင်ရပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဋိလောမနည်းနဲ့ ချဉ်းကပ်တော့ ဒုက္ခငြိမ်းရေးကို မြင်ရပါတယ်။ ဒုက္ခ ပွားစီး

ဘဝအကျဉ်းသား

ရေးအတွက် ဇောင်းပေးခြင်းကို “မိစ္ဆာပဋိပဒါ” လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရေးအတွက် ဇောင်းပေးခြင်းကို ‘သမ္မာပဋိပဒါ’ လို့ ဆိုပါတယ်။

ဘာပဲဆိုဆို ကြည့်စရာကတော့ “သဠာယတန” မှာ ထင်တာ အာရုံတစ်မျိုးတည်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအာရုံတစ်မျိုးတည်းကိုပဲ This “ဒီဟာ” လို့ ဆိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အကြောင်းအရာထက် ဇောင်းပေးခြင်းက ပို၍ အရေးကြီးပါတယ်။

This “ဒီဟာ” ကိုပဲ ဇောင်းပေးတဲ့အခါမှာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒနှင့် ဇောင်းပေးရင် This “ဒီဟာ” က တစ်မျိုး ဖြစ်သွားပါတယ်။ အရင်းရှင်ဝါဒနှင့် ဇောင်းပေးရင် This “ဒီဟာ” က တစ်မျိုး ဖြစ်သွားပါတယ်။ This “ဒီဟာ” ကတော့ This “ဒီဟာ” ပါပဲ။ ပရမတ္ထအရ မပြောင်းလဲနိုင်သော်လည်း ပညတ္တိအရတော့ ပြောင်းသွားတာပါပဲ။ ဘာသာရေးစကားနှင့်ပြောမယ်ဆိုရင်၊ ဝဋ္ဋနိဿိတဝါဒနှင့် ကြည့်ရင် ဒါန သီလ ဘာဝနာက တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတဝါဒနှင့် ကြည့်ရင် ဒါန သီလ ဘာဝနာကတစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရေးကြီးတဲ့ ဇောင်းကိုပေးချင်လို့မြတ်စွာ ဘုရား ပွင့်တော်မူလာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဇောင်း ဆိုတာကတော့ သမ္မာပဋိပဒါ သို့မဟုတ် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပါ။ ဒါကြောင့် စာကို ဖတ်သည်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ စာကို ရေးသည်ပဲဖြစ်ဖြစ် စာဖတ်နည်း အင်္ဂါ ၅ မျိုးနှင့် ဖတ်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဒီစာဖတ်နည်း ၅ မျိုးဆိုတာကလည်း တကယ်တော့ နည်းသစ်နည်းဆန်း မဟုတ်ပါ။ နေတ္တိကျမ်းမှာ ပါပြီးဖြစ်တဲ့ ရှေးခေတ် ပိဋကတ်တော်များလေ့လာရေး နည်းပဲ ဖြစ်တယ်။ ယုတ္တိဟာရ၊ လက္ခဏာဟာရနှင့် စတုဗျူဟာ ဟာရဟာ ဒီစာဖတ်နည်းများထက် ပိုပြီး တော့ စုံပါတယ်။

စာတော်တဲ့အခါ ဘာကြောင့် ဒီအင်္ဂါတွေနှင့် ပြည့်စုံဖို့ လိုသလဲ။

ဒါကိုသဘောပေါက်ဖို့အတွက် ကွန်ပျူတာတို့ သင်္ချာတို့ အကြောင်းကို နည်းနည်းသိဖို့ လိုတယ်။ အဲဒါသိရင် စာဖတ်တဲ့အခါ ဒီအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံမှု အနက်ကို သိမှာပဲ။ ဒီလို နားလည်လာမယ်။ မဟုတ်လို့ကတော့ သူတစ်လူ ငါတစ်မင်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မတူဘဲ သိချင်သလို သိနေကြမှာ။ အဲဒီတော့ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် ဖြစ်ပြီး ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ဒါ ဘယ်ရှိတော့မလဲ။ ဒီလိုဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် မြင့်မားတဲ့ စာရယ်လို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ထွက်လာနိုင်တော့မလဲ။

သင်္ချာ ဆိုပါတော့။ သင်္ချာဟာ ရှေးတုန်းက အတော်ခက်တဲ့ ဘာသာ။ ဒေါက်တာဘွဲ့ ရဖို့ တော်တော် ခက်တယ်။ ခုတော့ ဒေါက်တာဘွဲ့ ရတဲ့သူတွေ များလာပြီ။ များလာပြီဆိုတာ ရှိလာကြလို့ ပြောတာ။ အဲ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် လေ့လာနည်းစနစ် ကွာလို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ လူကတော့ သိပ်ကွာလှတာ မဟုတ်ပါဘူး။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ရှေးကတော့ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးကို ပဓာနပြုတယ်။
ဒီတော့ ဉာဏ်ကောင်းမှ တတ်တာပေါ့။

ခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အချက်အလက်ကို
ပဓာနပြုတယ်။ အချက်အလက် ရှာနည်းကို ပဓာန
ပြုပြီး သင်တယ်။ အချက်အလက် ရှာတတ်လာရင်
တွက်နည်းအဆင့်ကို မြင်လာတယ်။ တွက်နည်းအဆင့်
အတိုင်း တွက်ရင် ဘယ်သူတွက်တွက် မှန်တာပေါ့။
ကွန်ပျူတာဆိုရင် ပိုထင်ရှားတယ်။ ကွန်ပျူတာမှာ
သိစိတ်တောင် မရှိဘူး။

ဒါပေမဲ့ အချက်အလက်တွေကို ‘ယုတ္တိ’ နှင့်
အညီ ထည့်ပေးလိုက်ရင် ကွန်ပျူတာက အဖြေထုတ်
ပေးလိုက်တာပဲ။ ကွန်ပျူတာဆိုတာ ဘယ်စဉ်းစား
တတ်မလဲ။ သိစိတ်မှ မရှိတာ။ ဒါကြောင့် အဖြေထုတ်
ဖို့အတွက် အချက်အလက် လိုတယ်။ ‘ယုတ္တိ’ လို
တယ်။

ဒါဆိုရင် စာဖတ်တဲ့အခါမှာ အဖြေ ‘တစ်သံ
တည်း’ ထွက်ဖို့အတွက် စာဖတ်နည်းပါ အချက်
အလက်များ သိဖို့လိုကြောင်း ထင်ရှားတာပေါ့။ အချက်
အလက်များကို ပြည့်စုံအောင် မသိရင်တော့ ‘ကောင်း
တယ်’လို့ ပြောတဲ့သူက ပြောမယ်။ ‘မကောင်းဘူး’လို့
ပြောတဲ့သူက ပြောမယ်။ ဒီတော့ ခက်တာပေါ့။ ဒါ
ကြောင့် စာဖတ်တဲ့အခါမှာ စာဖတ်နည်းများကို နား
လည်အောင် လေ့လာထားသင့်တယ်။

စာဖတ်နည်းကို ပုံစံထုတ်တဲ့အနေနဲ့ ‘မကောင်း

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘူး၊ အမှားတွေ ပါတယ်’ လို့ ပြောတဲ့ ဓမ္မရံသီ ဆောင်းပါးအကြောင်းကို ပြောရအောင်။ ပထမ မှား တယ်လို့ ပြောတဲ့အချက်က **“မြတ်စွာဘုရားသည် သန္တိသုခ နိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်တော်မူ၏”** ဆိုတဲ့ အချက်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ နိဗ္ဗာန်ကို “ရွှေပြည်” နှင့် တင်စားလေ့ ရှိပါတယ်။ ရှေးခေတ်ကတော့ ပြည်ပေါ့။ ခုခေတ်ကျတော့ နိုင်ငံ။ ဒီလို ဝေါဟာရ ပြောင်းသွားပါတယ်။ ဒီလို တင်စားတာကိုပဲ သမာဓိ ဂုဏ် ရောက်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

သမာဓိဂုဏ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကာဗျာဒါသမှာ-

“အညဓမ္မော တတောညတြ၊

လောကသီမာနုရောဓိနာ” လို့ ဆိုပါတယ်။

“သိပြီးသားနဲ့ မသိသေးတာကို ဆွဲခေါ်တဲ့ သဘောကို သမာဓိဂုဏ်” လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပြည်တို့၊ နိုင်ငံတို့ ဆိုတာကသိပြီး သားပါ။ နိဗ္ဗာန်ကတော့ မသိသေးတဲ့ ဓမ္မ ဆိုပါတော့။ မသိသေး ဆိုတာကလည်း သစ္စိကရဏ သဘောနှင့် မသိခြင်းကို ပြောတာ။ အနုမာန သဘောနဲ့တော့ အားလုံး သိပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ပြဿနာ မရှိပါ ဘူး။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ပြည်လည်း မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံလည်း မဟုတ်ဘူး။ အထည်ခြပ်လည်း မရှိဘူး။ အသင်္ခတ နိစ္စ-၉၀ သန္တိသုခ သဘောသက်သက်ပဲလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင် အားလုံးက သိပြီးသားပါ။

ဒီသဘောကို လက်ရှိခေတ်အခြေအနေ

ပညာ့ရိပ်မွန်

ရှုထောင့်ကရော၊ ရှေးခေတ်အခြေအနေ ရှုထောင့်က
ရော မြင်နိုင်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ရဲ့ အသိဉာဏ်
အင်အားကို အထင်သေးလို့ မရပါဘူး။ ဒါက ရှင်း
ပါတယ်။

မရှင်းတာက တည်ထောင်သူပါ။ သမာဓိဂုဏ်
ရဲ့ လက္ခဏာမှာ “လောကသိမာနုရောမိနာ” လို့ ဆိုပါ
တယ်။ ပြည် မှန်သမျှ၊ နိုင်ငံ မှန်သမျှ တည်ထောင်သူ
ရှိရပါတယ်။ ဒါက လောကဓမ္မတာပါ။

“သမာဓိဂုဏ်” ရောက်အောင် တင်စားတဲ့အခါ
လောကဓမ္မတာကို လိုက်နာရတယ်။ ဒါမှ သမာဓိဂုဏ်
ရောက်တယ်။ လိုက်နာတာကို “လောကီသိမာနု
ရောမိ” ခေါ်တယ်။ မလိုက်နာရင် “လောကသိမာ
ဝိရောမိ” ခေါ်တယ်။ လောကဓမ္မတာကို မလိုက်နာမိရင်
ဖြစ်စေ၊ တင်စားစရာ ရှိတာကို “အကုန်လုံး” မတင်
စားရင် ဖြစ်စေ “သသံသယ ဒေါသ” သင့်နိုင်တယ်။
ဒါက ကာဗျာဒါသရဲ့ အဆိုပါ။ ကာဗျာဒါသ၌-

“နိဏ္ဏယတ္ထံ ပယုတ္တာနိ၊

သံသယံ ဇနယန္တိစေ” လို့ဆိုတယ်။ “အကြောင်း
အရာ တစ်ခုကို ဆုံးဖြတ်လို့ ရအောင်ရေးပါ။ သံသယ
ရှိအောင် မရေးပါနဲ့။ သံသယရှိအောင် ရေးရင် သံသယ
ဒေါသ သင့်တတ်တယ်” လို့ ဆိုတယ်။ နောက်တစ်ခါ
တင်စားစရာ ရှိရင်လည်း “အကုန်” တင်စားပါ။ ချန်
မထားပါနဲ့လို့ ကာဗျာဒါသဆရာက သမာဓိဂုဏ်နဲ့
ပတ်သက်ပြီး-

“ယုဂပဇ္ဇေကမ္မာနံ၊

အဗျာ သော စ မတော ယတာ”လို့ မှာပြန် ပါတယ်။ ဒီမှာထားချက်အရ အလင်္ကာရစာပေ အမြင် မှ သန္တိသုခနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်သူဟာ မြတ်စွာ ဘုရား။ မာယာသုခ နိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်သူက မာရ်နတ်လို့ အပြည့်အစုံ တင်စားခြင်းပါ။ ထာဝရ ဘုရားကများ ဖန်ဆင်းတာ ဖြစ်လေမလား ဆိုတဲ့ သသံသယ ဒေါသကို မရောက်စေလိုလို့ အပြည့်အစုံ တင်စားခြင်း ဖြစ်တယ်။

အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို ဆုံးဖြတ်တဲ့အခါ “ဘက်စုံ” မြင်ဖို့ ကြိုးစားရတယ်။ ဘက်စုံ မမြင်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ရင် ဒဿန ဆရာများက **“အဒ္ဓဇရာတိယ ပဏ္ဍိတ”** လို့ ကဲ့ရဲ့တယ်။ **အဒ္ဓဇရာတိယ** ၏ အနက်က “တစ်ဝက်အို” ဖြစ်တယ်။ သီလက္ခန္ဓာ ဋီကာသစ် ဆရာကြီးကတော့ **“သတ္တဘဂီနယ”** လို့ ဆိုပါတယ်။

အကြောင်းအရာ တစ်ခုမှာ မြင်ထောင့် ၇ ခု ရှိတယ်။ ဒီမြင်ထောင့်များဟာ သူ့ထောင့် အလိုက် တော့ တစ်ခုစီအနေနဲ့ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အပြည့်အစုံ တော့ မမှန်ဘူး။ အပြည့်အစုံ မှန်ရလေအောင် ထောင့် ၇ ခု လုံးကို ချေဖျက်ပြီး ပြောရတယ်။ ဒါက “သတ္တ ဘဂီနယ” ရဲ့ ဆိုလိုရင်းပါ။ အိန္ဒိယ ဒဿနကတော့ သတ္တဘဂီနယကို “သိယာဝါဒ” လို့ ဆိုပါတယ်။ တစ်ခု ချင်းစီ အနေနဲ့တော့ ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိတယ်လို့ ဆိုတာပါ။ ဒါပေမဲ့ အားလုံးကျတော့ “မှားတယ်” လို့ ဆိုလိုတာပါ။

ဥပမာမနေနဲ့ ပြောရရင် မျက်မမြင် ပုဏ္ဏား ၆ ယောက် ဆင်ကို လက်နဲ့ စမ်းပြီး ပြောသလိုပါ။ သူ့ဟာနဲ့ သူတော့ အမှန်ပဲ။ တစ်ခုလုံးအတွက် မှန်သလား ဆိုတော့ မမှန်ဘူး။

နိုင်ငံတော် နှစ်ခုရှိတယ်။ မာယာသုခနိုင်ငံတော် နှင့် သန္တိသုခ နိုင်ငံတော်။ ဒါတွေဟာ သမာဓိဂုဏ် အတွက် အားလုံး တင်စားချက်တွေပါ။ တင်စားတာ လား၊ မုချလားလို့ ခွဲမသိတဲ့လူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ထဲမှာ ရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရိယာများဟာ ဘဝချမ်းသာ၌ မမွေ့ လျော်ကြဘူး။ သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံများ၌ပင် နေရစေ ကာမူ ဘဝချမ်းသာ၌ မမွေ့လျော်ကြဘူး။ ဘဝဟာ သုခ မဟုတ်ဘူး၊ ဒုက္ခဆိုတာ သူတို့ သိကြတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုံဘဝ၌ ငြီးငွေ့ပြီး ဘုံဘဝမှ အားလုံး လွတ်မြောက်လိုကြတယ်။ ကိုယ်က နေပေ မဲ့ စိတ်က မနေဘူး။

ဒီသဘောကို ရည်ရွယ်ပြီး ‘မာယာသုခ နိုင်ငံ တော်၌ အရိယာများ နေတော်မမူကြချေ’လို့ ဆိုတာ ပါ။ ဒါဟာလည်း တင်စားတာပါ။ သမာဓိဂုဏ် အတွက် တင်စားခြင်းပါ။ တင်စားမှန်းလည်း သိကြပါ တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ စာဖတ်ပရိသတ်ဟာ မညံ့လှပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ “ညံ့လွန်း” ရင်လည်း အန္တရာယ် မရှိဘူး။ “တော်လွန်း”ရင်လည်း အန္တရာယ် မရှိဘူး။ မညံ့တညံ့ (ဝါ) မကျက်တကျက်သာ အန္တရာယ် ရှိတယ် လို့ လောကနီတိ ဆရာကလည်း “အပ္ပပညော မဟာ

သကော၊ အပ္ပပူရော ယဋော ခေါဘော” လို့ ဆိုတယ်။
အင်္ဂလိပ် စကားပုံကလည်း Little knowledge
is dangerous လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီအဆင့်မျိုး ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ စာဖတ်ပရိသတ်ထဲမှာ မရှိဘူး။

“မြတ်စွာဘုရားသည်သာ သန္တိသုခနိုင်ငံတော်
ကို သိတော်မူ၏” လို့ ဆိုတာကလည်း စာဖတ်တဲ့
အခါ-

- ၁။ ခေတ်နှင့် ခေတ်၏ အခြေအနေကို သိမယ်။
- ၂။ စာရေးသူ၏ ဦးတည်ချက်ကို သိမယ်။
- ၃။ အကြောင်းအရာကို သိမယ်။
- ၄။ ချဉ်းကပ်ထောင့်ကို သိမယ်။
- ၅။ ရှေ့နှင့်နောက် ညီညွတ်မှု ရှိ မရှိကို သိမယ်။

ဒီ ၅ ချက်ကို သိထားရင် စာပိုဒ်ရဲ့ အနက်မှန်
ကို သိပါတယ်။ အနက်မှန် သိရေးအတွက် ဒီ ၅ ချက်
ဟာ အနည်းဆုံး လိုအပ်ချက်ပဲ။ ဒီ ၅ ချက်ကိုမှ သိ
မထားရင်တော့ စာတစ်ပိုဒ်၏ အနက်ကို သိဖို့ ခက်
တယ်။

ခေတ်နှင့် ခေတ်၏ အခြေအနေကို ကြည့်မယ်
ဆိုရင် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ကဆုန်လပြည့်ကျော်
၁ ရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅ မတိုင်မီ တစ်လ
ကျော် ကာလ အခြေအနေကို သိဖို့လိုမယ်။ အလောင်း
တော် မင်းသားဟာ “စကြဝတေး” ဖြစ်အောင် မလုပ်
ဘူး။ “ဘုရား”ဖြစ်အောင် လုပ်မယ်ဆိုပြီး ကျင့်တော်
မူလိုက်တာ ခု ဘုရားဖြစ်ပြီ။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီ။

သစ္စာလေးပါးကို သိပြီ။ ဒီအချိန်မှာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိတာ မြတ်စွာဘုရား တစ်ပါးတည်း ရှိသေးတယ်။ ဒါက တစ်ချက်။

နောက်တစ်ချက်က မြတ်စွာဘုရားသည် “အတုလ” ဖြစ်တယ်။ “ဧကပုဂ္ဂလ” ဖြစ်တယ်။ ဒါ မှန်တယ်။ နောက် ပဉ္စဝဂ္ဂတို့ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန် ကို မျက်မှောက်ပြုတယ်။ သစ္စာလေးပါးကို သိတယ်။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့ကျတော့ အားလုံး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဒီတော့ သန္တိသုခကို သူတို့ လည်း သိတာပေါ့။ အားလုံး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတဲ့ နေရာမှာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူတဲ့ နေရာမှာ အတူတူပဲ။ ဘာမှ မထူးဘူး။

ဒီလို ဆိုကြတယ်။ ဒါက အာရုံပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ Ontological View အနေနဲ့ ပြောကြခြင်း ဖြစ်တယ်။ သိမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ Epistemological View အနေနဲ့ကျတော့ မတူဘူး။ ထူးတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်က “သဗ္ဗညုတ” ထိုက်တဲ့ဉာဏ်။ အခြားအရိယာများ၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်က သဗ္ဗညုတ မထိုက်ဘူး။ ဒါ ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရတာနဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရခြင်း ကိစ္စကိုပါ ပြီးစီးစေ နိုင်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါက ချဉ်းကပ်နည်းနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အနက်ပါ။

သဗ္ဗညုတအရ “အားလုံးကို သိတယ်” ဆိုတဲ့

ပညာ့ရိပ်မွန်

နေရာမှာ အားလုံးဟာ ၂ မျိုး ရှိတယ်။ အရေအတွက် အရ အားလုံးနှင့်၊ အရည်အချင်းအရ အားလုံး ဖြစ် တယ်။ အရေအတွက်အရ အားလုံးဆိုတာ သိစရာ မှန်သမျှ တစ်ခုမှမကျန် အားလုံးကို သိခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ အာရုံပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာပါ။

အဲဒီ သိစရာတွေ သိတဲ့အခါမှာ အားလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် သိတာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ အာရုံပြုပြီး သိတာ။ ဥပမာအားဖြင့် “က” ကို သိတယ် ဆိုရင် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များက “က” နှင့် ပတ်သက်သမျှ အားလုံးကို မသိဘူး။ ဒါကြောင့် “သဗ္ဗညု” မဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ “က” ကို သိရင် “က” နှင့် ပတ်သက်တာ အားလုံးကို သိတယ်။ “ခ” ကို သိရင် “ခ” နှင့် ပတ်သက်တာ အားလုံးကို သိတယ်။ ဒါကြောင့် “သဗ္ဗညု” ဖြစ်တယ်။

“သဗ္ဗညု” ဖြစ်လောက်အောင်လည်း အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတုန်းက ဝါသနာ နှင့်တကွ ကိလေသာတွေ အားလုံးကို ပယ်နိုင်သော ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဥပါဒါနပစ္စယော ဘဝေါ (ဇော) အရ ဝါသနာဟာ သိမှုအပေါ်မှာ ဘယ်လောက် လွှမ်းမိုး နိုင်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ “ဣဿ” ဝါသနာ ပါတဲ့ သူဟာ သူတစ်ပါးကို “ဣဿ” မျက်စိနဲ့ပဲ မြင်တတ်တယ်။ “လောဘ” ဝါသနာပါတဲ့ သူဟာ ဘာကိုကြည့်ကြည့် “လောဘ” မျက်စိနဲ့ပဲ ကြည့်တတ် တယ်။

ဒီတော့ ကိလေသာကို ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်
သတ်နိုင်ခြင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရခြင်း၏
အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အာရုံပိုင်း အနေနဲ့ကတော့ နိဗ္ဗာန်
ဟာ အပြောင်းအလဲ မရှိဘူး။ This ဒီဟာ - ဒီဟာပဲ။

အာရမ္မဏိကပိုင်း အနေကျတော့ အပြောင်း
အလဲ ရှိတယ်။ လောကမှာ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရည်တူ
သိသူရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ လောကမှာလည်း ဆိုရိုး ရှိ
တယ်။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့
အသိဆုံး ဖြစ်ရင် “သူ့သာ သိတာ၊ တခြား “သူ့”
လောက် ဘယ်သူမှ မသိဘူး” ဒီလို ပြောရိုးဆိုစဉ်
ရှိတယ်။

ဒါကြောင့် ခေတ်နှင့် ခေတ်၏ အခြေအနေမှ
ကြည့်ရင်လည်း ထိုအချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရား တစ်ပါး
တည်းပဲ သစ္စာလေးပါးကို သိသူ ရှိသေးတာ။ ဒီနောက်
သိမှုဆိုင်ရာ မြင်ကွင်း (Epistemological View)
က ကြည့်ရင်လည်း မြတ်စွာဘုရားဟာ သစ္စာလေးပါး
ကို သိတဲ့ နေရာမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြား ဘယ်နေရာမှာပဲ
ဖြစ်ဖြစ် “မတူလ” ပါ။ “ဧကပုဂ္ဂလ” ပါ။ သဒ္ဓါနည်း
အရ ဆိုရင်တော့ “**သဒ္ဓါမိကော အတ္ထာမိကော**” ပေါ့။

ဒီတော့ ဘက်စုံကြည့်နည်းအရ ကြည့်လျှင်
ဒီစာပိုဒ်ဟာ မမှားပါဘူး။ ဆင်ရဲ့ အစွယ်ကိုသာ စမ်း
မိပြီး “ဆင်” ဟာ “သန်လျက်လိပဲ” လို့ ပြောတဲ့ မျက်
မမြင် ပုဏ္ဏား အမြင်မျိုးနဲ့ ကြည့်ရင်တော့၊ စာတစ်
ပိုဒ်၏ အနက်ကို မှန်အောင် သိဖို့ မလွယ်ဘူး။

နောက်တစ်ချက်က “နာနာကွက်က “ကံ”ဟာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် မရှိဘူး” ဒီအဆိုကို မှားတယ်လို့ ဆိုကြ တယ်။

အမှန်ကတော့ မမှားပါဘူး။

ပဋ္ဌာန်းအရဆိုလျှင် ‘ကံ’ဆိုတာ ဇော စေတနာ ပဲ။ ဒီတော့ ပထမ ဇောစေတနာကို ပြောရမယ် ဆိုရင်၊ မိမိ မချုပ်ခင် အခိုက်မှာ သဟဇာတကမ္မ ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ “ကမ္မ၊ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အာဟာရ၊ အတ္ထိ အဝိဂတ” လို့ ၆ ပစ္စည်း ပြိုင်နိုင်တယ်။

ဒီမှာ အတ္ထိနှင့် အဝိဂတ ပါတယ်။ အတ္ထိနှင့် အဝိဂတ ပါတော့ သဟဇာတကမ္မမှာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ရှိတဲ့ သဘောကို ပြောတာ။ ဒါက “သဟဇာတကမ္မ” အခိုက်။

နောက် ပထမဇော ချုပ်သွားပြီ။ ဒုတိယဇော ဝင်လာတယ်။ ဒုတိယဇော ဝင်လာတော့ ပထမဇောက သဟဇာတကမ္မကနေ အနန္တ ရကမ္မ (အာသေဝန) ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီတော့ ပထမဇောက ကမ္မ (အာသေ ဝန)၊ အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ ဥပနိဿယ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတလို့ ၆ ပစ္စည်းပြိုင်တယ်။ ဒီမှာ နတ္ထိနှင့် ဝိဂတ ပါတယ်။ နတ္ထိနှင့် ဝိဂတဆိုတာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် မရှိတဲ့ သဘောကို ပြောတာ။

နောက် ဒုတိယဇော ချုပ်သွားပြီ။ တတိယဇော ဝင်လာတယ်။ ဒီမှာ ဒုတိယဇောက တတိယဇောအား ကမ္မ(အာသေဝန)၊ အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ ဥပနိဿယ၊

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအကျဉ်းသား

နတ္ထိ၊ ဝိဂတလို့ ၆ ပစ္စည်းပြိုင်တယ်။ ပထမဇောက တတိယဇောအား ကမ္မ (နာနာက္ခဏိက) ဥပနိဿယ လို့ ၂ ပစ္စည်းပဲ ပြိုင်တယ်။

ဒီမှာ ဆိုချင်တာက “ပထမဇော”သည် မိမိ ဥပါဒ်ခိုက် သဟဇာတကမ္မ ဖြစ်တယ်။ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ ခဏငယ် သုံးချက် ရှိတယ်။ ဒုတိယဇော ဝင်လာ တယ်။ ဒီတစ်ခါ “ပထမဇော” သည် အနန္တ ရကမ္မ (အာသေဝန) ဖြစ်သွားတယ်။ သပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ ခဏငယ် သုံးချက် မရှိတော့။ နောက် တတိယဇော ဝင်လာတယ်။ ဒီတစ်ခါ “ပထမဇော” သည် နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ဖြစ်သွားတယ်။ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ မရှိတော့။ “ဇော” တွေဟာ ဒီသဘောချည်းပါပဲ။

ဒါဖြင့် “ဥပါဒ် ဌီ ဘင် မရှိရင် ဘာမျှ မရှိတော့ ဘူးလား” လို့ မေးရင်တော့၊ နိဗ္ဗာန် မရမချင်း သတ္တိ အနေနဲ့ အရိပ်ပမာ သန္တာန်၌ အစဉ်လိုက်ပါတယ်။

ဒီပဋ္ဌာန်းဒေသနာကိုထောက်ရင် နာနာက္ခဏိ က ကမ္မဟာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဆိုတဲ့ ခဏတ္တယဟာ မုချအားဖြင့် မရှိဘူးဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဥပစာရ အားဖြင့် ရှိတယ်လို့ ဆိုချင်ရင်တော့ ဆိုပါ။

နောက်တစ်ချက်က “**ဘဝ ပွားစီးရေးအတွက် လုပ်တဲ့ ဒါန သီလ ဘာဝနာဟာ သာသနာတော်ကို ဖျက်လိုစိတ် မရှိပါဘဲနဲ့ ဖျက်ဆီးရာ ရောက်တယ်**” ဆိုတဲ့အဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မမှားကြောင်း သံဃာ ၂၊ ၁၈ (ပဋိပဒါ) သုတ်မှာ-

ပညာ့ရိပ်မွန်

ယံ ဟိ ကိန္တိ ဘဝတ္တယ သင်္ခါတံ ဝဋ္ဋ ပတ္တေတွာ
 ပဝတ္တိတံ၊ အန္တမသော ပဉ္စဘိညာ အဋ္ဌ ဝါ
 သမာပတ္တိယော၊ သဗ္ဗံ တံ ဝဋ္ဋပက္ခိယံ ဝဋ္ဋ သီ
 သန္တိ ဝဋ္ဋ သီသတ္တာ မိတ္တာပဋိပဒါဝ ဟောတိ-
 လို့ ဆိုတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာတာက
 “သမ္မပဋိပဒါ”ကို ဟောချင်လို့ ပွင့်လာတာ။ ဒီတော့
 “မိတ္တာပဋိပဒါ” နှင့် “သမ္မပဋိပဒါ”ဟာ ဖြောင့်ဖြောင့်
 ဆန့်ကျင်ပါတယ်။

ဒီတော့ စာတစ်ပုဒ်ရဲ့ အနက်မှန်ကိုသိချင်ရင်
 စာဖတ်နည်းကို သိမှ၊ စာဖတ်နည်းကို သိချင်ရင် နေတ္တိ
 ကျမ်းကို လေ့လာမှ။ အကုန်လုံး မလေ့လာနိုင်ရင်
 တောင် “ယုတ္တိဟာရ၊ လက္ခဏာဟာရ၊ စတုဗျူဟာ
 ဟာရ”ကိုတော့ သိမှ ဖြစ်မယ်။

ဆောင်းပါးရှင်တွေဟာ သူ့ပရိသတ်နှင့်သူပါ။
 အမြင်ချင်း တူကြရင် အကြိုက်ချင်း တူကြတာပဲ။
 ခက်တယ်၊ လွယ်တယ် မဟုတ်ပါဘူး။

ဓမ္မရံသီမဂ္ဂဇင်းပါ “ချမ်းသာကို ရှာဖွေခြင်း”
 ဆောင်းပါးရဲ့ဦးတည်ချက်က ဘဝကို မဇ္ဈမပဋိပဒါနှင့်
 ကြည့်တတ်ရင် “သန္တိသုခ”ကိုရတယ်လို့ ဆိုတာပါ။
 အကြောင်းအရာကတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အခြေခံပြီး
 ဓမ္မစကြာနှင့် အနတ္တလက္ခဏာသုတ်၊ ပေါင်း သုံးသုတ်ကို
 ရေးခြင်းပါ။ ဒီသုံးသုတ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့သာသနာ
 တော်မှာ ပထမဦးဆုံးလည်းဖြစ်၊ အရေးအကြီးဆုံး

ဘဝအကျဉ်းသား

၂၃

လည်းဖြစ်၊ အခြေခံ အကျဆုံးလည်း ဖြစ်လို့ပါပဲ။
ဆောင်းပါး အမှတ်စဉ်က (၁၇) ရှိသွားပြီ။

နောက်ဆုံး ပြောချင်တာက “ငါ့လှေ ငါထိုး
ပဲခူးရောက်ရောက်” ဆိုတဲ့ ဝါဒဟာ မက္ခလိဂေါသာလ
၏ဝါဒဖြစ်လို့ အင်မတန် အန္တရာယ်ကြီးတယ်ဆိုတဲ့
အချက်ပါပဲ။ ဆင်ခြင်ဖွယ်ပါ။ သံဝေဂ ယူဖွယ်ပါ။

**“လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်လုံးထဲ၌ မုန်တိုင်းကို
မြင်ခြင်းသည် မုန်သောမြင်ခြင်း”** မဟုတ်ပါ။ ဤ
သဘောကို စာဖတ်သူများ အနေဖြင့် သတိပြုနိုင်ရန်
တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

| စာပေဂျာနယ်၊ အောက်တိုဘာ ၁၉၆၆ |

ဘဝအကျဉ်းသား

သတ္တဝါတိုင်းတွင် “ဘဝ” ရှိ၏။ ဘဝဟူသည် ခန္ဓာ
 ငါးပါးတို့၏ အစုအဝေး ဖြစ်၏။ ခန္ဓာငါးပါး အပြင်
 ပရမတ္ထ သစ္စာအားဖြင့် အခြား တစ်စုံတစ်ခုသော
 ဓမ္မဟူ၍ မရှိ။ သို့ဖြစ်ပါလျက် ခန္ဓာငါးပါးအပြင်
 သမ္မုတိသစ္စာ အနေဖြင့်မူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍ ရှိသေး
 ၏။ မိမိ ဟူ၍လည်း ရှိသေး၏။ မိမိ၏ မိခင်၊ ဖခင်၊
 ဆရာ၊ မိတ်ဆွေ၊ ခင်ပွန်း၊ ဇနီး စသည်အားဖြင့်လည်း
 ရှိသေး၏။ သူတော်စင်၊ သူယုတ်မာ ဟူ၍လည်း ရှိ
 သေး၏။ ထိုမျှလောက်သော ရှိသည်ဟုယူလျှင် တော်
 သေး၏။

သို့ရာတွင် ထိုမျှမက သတ္တဝါတိုင်း၌ မပျက်
 စီးသော “အတ္တ ရှိ၏”ဟု ယူသေး၏။ ထိုသို့ ယူ
 သဖြင့်သာ ကောင်းမှုနှင့် မကောင်းမှုတို့ကို ပြုနိုင်ခြင်း
 ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ပရမတ္ထသစ္စာ အမြင်ဖြင့်ကား
 ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အတ္တ
 ရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း ယုံကြည်လျှင် သက္ကာယ
 ဒိဋ္ဌိဖြင့် မြင်ရာရောက်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပင် အတ္တဒိဋ္ဌိ
 ဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟူသည်မှာ ပရမတ္ထဖြင့် ထင်ရှား ရှိသော၊ ခန္ဓာငါးပါး၌ ထင်ရှား မရှိသော၊ မပျက်စီးသော အတ္တရှိသည်ဟု မြင်သော အမြင် ဖြစ်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် မှားယွင်းသော အမြင်အားလုံးတို့၏ မူလဘူတ ဖြစ်၏။ အပါယ်မျိုးစေ့လည်း ဖြစ်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ပရမတ္တအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိပါဘဲလျက်၊ ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးမှ မည်သို့ ဖြစ်ပေါ်လာပါလေသနည်း။ ဤသည်မှာ မေးသင့်သော မေးခွန်းဖြစ်၏။

ဤမေးခွန်းအရ ခန္ဓာငါးပါးသည် ပရမတ္တအားဖြင့် ထင်ရှား၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခေါ် “အတ္တ”သည် ပရမတ္တအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ၊ ထင်ရှား မရှိသော်လည်း ခန္ဓာငါးပါး အပေါ်၌ မှီ၏။ ခန္ဓာငါးပါးမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ် အတ္တသည် မူလဘူတအားဖြင့် “အရှိ” တရား မဟုတ်၊ “အဖြစ်” တရားသာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး အပေါ်၌ မှီ၍ ဖြစ်ပေါ်ရသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ် အတ္တသည် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အမြဲတစေ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေသည့် သဘောနှင့် ယင်းတို့၏ ချုပ်ရာသဘောကို အရိယသစ္စာ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပျောက်သွားရ၏။ အရိယ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ထိုသို့ မမြင်သေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး “အတ္တ” သည် ပျောက်လိမ့်မည် မဟုတ်။

ဘဝအကျဉ်းသား

“အတ္တ” မပျောက်သေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး လူသည် ဘဝ၏ အကျဉ်းသားအဖြစ်မှ လွတ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ထိုအခါ “လွတ်မြောက်ပြီ” ဟူသော ဉာဏ် သည်လည်း ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်။ “ဇာတိ ကုန်ပြီ” ဟူ၍လည်း ကျူးရင့်နိုင်မည် မဟုတ်။

“အတ္တ”ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ ပေါင်းစုခြင်းသဘောကို နားလည်အောင် ဆိုရလျှင် “ပေါင်း” ခြင်းနှင့် “ရော” ခြင်း သဘောကို နားလည်အပ်၏။ “ပေါင်း”ခြင်းဟူသည်မှာ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို စနစ်တကျ စုပေါင်းရာမှ ထွက်ပေါ်လာသော “အားသစ်” တစ်မျိုး ဖြစ်၏။ ယင်းအားသစ်သည် မူလအစိတ်အပိုင်း တစ်ခုစီတစ်ခု စီ၌ မရှိ။ အတ္တဖြစ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ “ယာဉ်” ဥပမာကို ဆိုကြ၏။

မော်တော်ယာဉ်တစ်စီးတွင် ပါဝင်သော အစိတ် အပိုင်းအားလုံးကို စနစ်တကျ တပ်ဆင်ပြီးနောက်၊ “စက်” ကိုနှိုး၍ မောင်းနှင်သောအခါ မော်တော်ယာဉ် သည် ပြေးသွားလေ၏။ ထိုသို့ ပြေးသွားသော သဘော သည် မော်တော်ယာဉ်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုစီ တစ်ခု စီ၌ မရှိ။ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုစီ တစ်ခုစီကိုလည်း မော်တော်ယာဉ်ဟူ၍ မဆိုရ။ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို စနစ်တကျ ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါမှသာ မော်တော် ယာဉ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ မော်တော်ယာဉ်အဖြစ်သို့ ရောက် သော အခါမှသာ ပေါ်လာရ၏။

ဤ စွမ်းအားသစ် သဘောသည် သက်ရှိ လောကတွင် မှားယွင်းသော အမြင်အရ အတ္တဟူ၍ ဖြစ်လာ၏။ မှန်သော အမြင်အရ ဆိုလျှင် ဘဝသာ ဖြစ်၏။

“ရောနှော”ခြင်း သဘောအရဆိုလျှင် မော်တော်ယာဉ်၏ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်း အားလုံးကို စနစ်တကျတပ်ဆင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ၊ ရောနှောရုံမျှသာ ရောနှောထားလျှင် မော်တော်ယာဉ်ဟူသော အမည်ကိုလည်း မရ၊ ပြေးသွားနိုင်ခြင်း စွမ်းအားသစ်သည်လည်း ထွက်ပေါ်မလာနိုင်။ ဤသည်မှာ ပေါင်းခြင်းနှင့် ရောခြင်းတို့၏ ခြားနားမှု ဖြစ်၏။

ဒဿန ဝေါဟာရအားဖြင့် ပေါင်းခြင်းကို “သမဝါယမသမ္ပန္န”ဟုခေါ်၏။ ရောခြင်းကို “သံယောဂ သမ္ပန္န”ဟု ခေါ်၏။ “သမဝါယမသမ္ပန္န”နှင့် ပေါင်းပါက မူလ အစိတ်အပိုင်းများ၌ မရှိသော စွမ်းအားသစ်သည် ထွက်ပေါ်လာရ၏။ “သံယောဂ သမ္ပန္န” နှင့် ရောပါက စွမ်းအားသစ်သည် ထွက်ပေါ်လာခြင်းမရှိ။

“ဘဝ”ဟူသည်မှာလည်း ထိုနည်းသဘောပင် ဖြစ်၏။ လူ၏ ခန္ဓာငါးပါးကို စနစ်တကျ ပေါင်းစပ်လိုက်ပါက ခန္ဓာငါးပါးမှ စွမ်းအားသစ်တစ်မျိုးသည် ပေါ်ထွက်လာရ၏။ ဤစွမ်းအားသစ်ကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင်ဖြင့် “အတ္တ”ဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်ဖြင့်မူ ဤစွမ်းအားသစ်ကို “ဘဝ”ဟူ၍ ခေါ်၏။

ဤစွမ်းအားသစ်ကား အလွန်အစွမ်းထက်သော

ဘဝအကျဉ်းသား

စွမ်းအားသစ် ဖြစ်၏။ ခန္ဓာငါးပါး စွမ်းအားသစ်သည် “အတ္တ” သို့မဟုတ် ဘဝပေါ်လာအောင် ခန္ဓာငါးပါးကို “သမဝါယမသမ္ပန္န” ဖြင့် မည်သို့ စနစ်တကျ ပေါင်းစပ် ထားပါသနည်း။ ဤမေးခွန်းမှာလည်း မေးသင့်သော မေးခွန်းပင် ဖြစ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ ဖြေရလျှင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံတို့က ခန္ဓာငါးပါးကို “ဘဝ” အနေဖြင့် ပေါ်လာအောင် စနစ်တကျ ပေါင်းစပ်၏။ ထိုသို့ ပေါင်းစပ်ရာတွင် ထိုက်သင့်သလို သတ္တဝါတို့၏ ဗီဇဓာတ် “အနုသယ” အနေဖြင့်လည်း ပေါင်းစပ်၏။ အရာဓာတ် “အာသဝေါ” တရားများ အနေဖြင့်လည်း ပေါင်းစပ်၏။ ရေဝဲ “ဩဃ” အနေဖြင့်လည်း ပေါင်းစပ်၏။ ကော်စေး “ယောဂ” အနေဖြင့်လည်း ပေါင်းစပ်၏။ သံကွင်းဆက် “ဂန္ထ” အနေဖြင့်လည်း ပေါင်းစပ်၏။ အပိတ်အဖုံး “နီဝရဏ” အနေဖြင့်လည်း ပေါင်းစပ်၏။ ညစ်နွမ်းမှု “ကိလေသာ” များ အနေဖြင့်လည်း ပေါင်းစပ်၏။ ဤသို့ ပေါင်းစပ်ခြင်းအားဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမြင်အရ ခန္ဓာငါးပါး ၌ အလွန်အင်အားကြီးမားသော “အတ္တ” သည် အဖြစ်တရားအနေဖြင့် ပေါ်ထွက်လာ၏။

အမှန်အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ဟူသည် ပရမတ္ထ သစ္စာအနေဖြင့် မရှိစေကာမူ သမ္မုတိသစ္စာ အနေဖြင့်ကား ရှိပါသေး၏။ အတ္တမှာမူ ပရမတ္ထသစ္စာ အနေအားဖြင့်လည်း မရှိ သမ္မုတိသစ္စာ အနေအားဖြင့်

လည်း မရှိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမြင်အားဖြင့်သာ ရှိလေ၏။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင် ရှိနေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ဘဝမှ
လွတ်မြောက်ရာ “နိရောဓသစ္စာ”ကို မမြင်နိုင်။

ထိုအခါ ပုထုဇဉ်တို့သည် တိရစ္ဆာန်ဘဝ၊ လူ့
ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝ စသည်ဖြင့် သံသရာ၌ ထက်
အောက်စုန်ဆန် မျောလိုက်၊ မြုပ်လိုက်ဖြင့်သာ ဘဝ
တစ်ခုမှ ဘဝတစ်ခုသို့ ရွှေ့ပြောင်း၍ အကျဉ်းစံ
ဖြစ်လျက် ရှိကြပါ၏။ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့ကို “ဘဝ
အကျဉ်းသား” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ အကျဉ်းထောင် တစ်ခုမှ
အကျဉ်းထောင်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့နေရဘိသကဲ့သို့၊
ဘဝတစ်ခုမှ ဘဝတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့နေရ၏။ ဤ
သည်မှာ ပုထုဇဉ်တို့၏ သဘာဝ ဖြစ်၏။

လက်တွေ့အားဖြင့် ဆိုရလျှင်လည်း လူ့ဘဝ
တွင် အပိုင်းလေးပိုင်း ရှိ၏။ ပထမအပိုင်းသည် နှစ်နှစ်
ခြိုက်ခြိုက် “အိပ်ပျော်” သော အပိုင်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယ
အပိုင်းမှာ “အိပ်မက်” မက်သော အပိုင်း ဖြစ်၏။
တတိယအပိုင်းမှာ “နိုး” နေသော အပိုင်း ဖြစ်၏။
စတုတ္ထအပိုင်းမှာ “သစ္စာလေးပါး” ကို သိမြင်၍
အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်သွားသော အပိုင်းဖြစ်၏။
ထိုအပိုင်း လေးပိုင်းတို့တွင် ပုထုဇဉ်များ အနေဖြင့်
ပထမအပိုင်း သုံးပိုင်းမှာ အကျွမ်းဝင်ပြီး ဖြစ်ကြ၏။
တွေ့ကြုံခံစားဖူးပြီး ဖြစ်ကြ၏။

အတွေ့အကြုံအရ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော်
နေသောအခါ ဘာကိုမျှမသိ။ အဘိဓမ္မဒေသနာတော်

ဘဝအကျဉ်းသား

အရ အိပ်ပျော်နေသောအခါ “ဝီထိစိတ်” များ မဖြစ်ဘဲ “ဘဝင်စိတ်” များသာ ဖြစ်ကြ၏။ ဘဝင်စိတ်များသည် လွန်ခဲ့သောအတိတ်ဘဝက အာရုံများကိုသာ အာရုံပြုကြ၏။ ယင်းအာရုံများသည် ပဋိသန္ဓေစိတ်က ယူခဲ့သော အာရုံများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုအာရုံများသည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်ရ၏။

လွန်ခဲ့သော ဘဝက အာရုံများ ဖြစ်ကြသော ကြောင့် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော်နေစဉ် ဘာကိုမျှ မသိသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဘဝင်စိတ်များသည် အာရုံမရှိ၍ မသိသည်တော့ မဟုတ်။ အာရုံရှိသော်လည်း ယင်းအာရုံကို အမျိုးအမည် ခွဲခြား၍ မသိသောကြောင့် ‘ဘာကိုမျှ မသိ’ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် သိသည်ဆိုရုံမျှတော့ သိ၏။ မျက်ကန်းတစ္ဆေမကြောက် ဆိုသကဲ့သို့ ဘာကိုမျှ မသိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ အာရုံများနှင့် လုံးဝဆက်သွယ်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ သုခနှင့် ဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အကျဉ်းထောင်မှ လွတ်မြောက်ခြင်း ဟူ၍ ဆိုနိုင်၏။

သို့ဖြစ်၍သာ ဤဘဝ၌ နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်မော ကျနေခြင်းသည် “ငြိမ်းချမ်းမှု သုခ” တစ်မျိုးကို ခံစားရာ ရောက်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသဘောကို နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်မောကျဖူးသူတိုင်း သိကြ၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ထိုနည်းအတူ ဤလောက၌ ‘ဘာကိုမျှ မယုံကြည်သော’ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလည်း ရှိသေး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ‘နိယတ ဝိစ္စာဒိဋ္ဌိဝါဒီ’ များဟု ကျန်းဂန်များ၌ ဖော်ပြထား၏။ ‘အမြင်မှား၌ ခိုင်မြဲသော အယူဝါဒ ရှိသူ’ ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကံကိုလည်း မယုံကြည်၊ ကံ၏ အကျိုးကိုလည်း မယုံကြည်။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် မိမိ၏ မိဘကိုပင် မိဘအဖြစ် မယုံကြည်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များဆိုလျှင် ယုံကြည်ဖို့ ဝေးလေစွ။

သူတို့၏ အယူအရ ယုံကြည်မှုဟူသည် စွဲလမ်းခြင်း တစ်မျိုးဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်းဟူသည် အနှောင်အဖွဲ့ တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှု ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး စွဲလမ်းမှု ရှိမည်ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းမှု ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး အနှောင်အဖွဲ့ ရှိမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လွတ်မြောက်မှု ချမ်းသာကို အဘယ်သို့လျှင် ခံစားနိုင်တော့မည်နည်း။

ထို့ကြောင့် လွတ်မြောက်မှုချမ်းသာကို ခံစားလိုပါက ဓမ္မနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်စေ၊ အရာဝတ္ထုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်စေ၊ လောကနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်စေ “ဘာဆိုဘာမျှ” မယုံကြည်သင့်။ ယုံကြည်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ စွဲလမ်းလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုယုံကြည်ချက်၊ ထို စွဲလမ်းချက်က စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့တော့၏။ ဘဝကို နှောင်ဖွဲ့တော့၏။

သို့ဖြစ်၍ “ဘာဆို ဘာကိုမျှ” မယုံကြည်ခြင်း

ပညာ့ရိပ်မွန်

သည် ဘဝမှ လွတ်မြောက်မှု ချမ်းသာကို ခံစားစေ နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဘာအာရုံကိုမျှ မစွဲလမ်းဘဲ စိတ်ကို စိတ်အတိုင်း ထားခြင်းသည် လူတို့၏ ဘဝမှ လွတ် မြောက်မှုချမ်းသာကို ရရှိရေးအတွက် ကျင့်စဉ်ဖြစ်၏။

“နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” အယူရှိသူများသည် ဤ ဘဝ၌ နှစ်ခြိုက်စွာအိပ်မောကျနေသူများနှင့် တစ်နည်း တစ်ဖုံ တူ၏။ သို့ရာတွင် နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်မောကျနေ သူများ၏ ဘဝင်စိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့် ပတ်သက် သော အာရုံများကို ယူခြင်း မပြုဘဲ၊ အတိတ်ဘဝနှင့် ပတ်သက်သော အာရုံများကို ယူခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်မှု ချမ်းသာကို ခံစားရခြင်း ဖြစ်၏ဟု ဆိုသော် ဆိုနိုင်ပါ၏။

“နိတယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” အယူရှိသူများကား လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ ဘာကိုမျှ မယုံကြည်သော ကြောင့်၊ ဤဘဝမှ လွတ်မြောက်မှုချမ်းသာကို ခံစားရ ၏ ဟူ၍ ယူခြင်းကား အလွန်မှားယွင်းသော အယူ ဖြစ်၏။

စွဲလမ်းမှုကို ပယ်ဖျက်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ဘဝကို ဖွဲ့စည်းထားသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် ပျက် ခြင်းကို အမှန်အတိုင်း မြင်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် ၏ အလုပ်ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သောအခါ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် ပျက်ခြင်းကို မမြင်တော့ ဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ မြင်သော မဂ်ဉာဏ် ပေါ်လာရ၏။

ထိုအခါမှသာ စွဲလမ်းမှုပြုတ်၍ ဘဝမှ လွတ်

မြောက်မှ ချမ်းသာကို ရရှိနိုင်၏။ ထိုသို့ ရရှိနိုင်ရန် “ဝိပဿနာ” လမ်းမှတစ်ပါး အခြားဖြတ်လမ်းဟူ၍ မရှိ။

ထို့ကြောင့် “နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” ဝါဒသည် “အဝီစိ ငရဲ” သို့ တိုက်ရိုက် ကျရောက်စေနိုင်သော ဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း ကျမ်းဂန်များ၌ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာ တွင် နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်မောကျနေသူများနှင့် အထိုက် အလျောက် တူသောကြောင့် ယင်းအုပ်စု၌ ထည့်သွင်း ရေတွက်ခြင်း ဖြစ်၏။

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝါဒအရ ဘာကိုမျှ မယုံကြည် ခြင်းသည်ပင် ယင်းအမှားမြင်ဝါဒ၌ မြဲမြံစွာ ယုံကြည် သော ဝါဒတစ်မျိုး ဖြစ်ရာရောက်၏။ မိမိဘဝကို တပ် မက်လွန်းသော၊ မိမိဘဝကိုသာ အခိုင်အမာပြုလွန်း သော သဘောသည် ဤအမှားမြင်ဝါဒ၌ သဘော အားဖြင့် ပါဝင်၏။

ဓမ္မသဘောအရ “ကံ” ကိုလည်း “ကံ” ဟု မမြင်၊ ကံ၏အကျိုးကိုလည်း ကံ၏အကျိုးဟု မမြင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သဘောအရ မိဘကိုပင် မိဘအဖြစ် မမြင်သော သူအား သူ့ကိုယ်ကိုသာ တွယ်တာစရာအဖြစ်၊ အခိုင် အမာအဖြစ် မြင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ဤလောက၌ သူ့ဘဝအတွက် သူ မလုပ်ရဲသော အရာဟူ၍ ဘာမျှ ရှိတော့မည် မဟုတ်။ ဤဝါဒမျိုးသည် ခေတ်အဆက် ဆက်၌ ရှိနိုင်သော ဝါဒမျိုး ဖြစ်၏။

အန္ဓပုထုဇဉ်များသည် အိပ်မက်မက်နေသူများ နှင့် တူ၏။ အိပ်မက်မက်နေစဉ် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း

လျှာ စသော ဒွါရ ငါးပါးပေါက်သည် ပိတ်နေ၏။ မနောဒွါရသာ ပွင့်နေ၏။ သို့ရာတွင် မနောဒွါရတစ်ခု တည်းက မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း စသော ဒွါရငါးပါးပေါက် ၏အလုပ်ကိုပါ လုပ်၏။ ထိုသို့ လုပ်နိုင်ရန် အိပ်မက် မက်နေသူသည် ဝိပုလ္လာသ တရားများ၏ ညွှန်ကြား ချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရ၏။

ထို့ကြောင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့၏ နိယာမ အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ မိုးပေါ်သို့လည်း ပျံနိုင်၏။ ရေပေါ်၌ လည်း လျှောက်သွားနိုင်၏။ အိပ်မက်ထဲ၌ မဖြစ်နိုင် သောအရာဟူ၍ ဘာမျှမရှိ။ ဝိပုလ္လာသ ညွှန်ကြားချက် အတိုင်း အားလုံး ဖြစ်နိုင်၏။

ထိုသို့ ဖြစ်ရာတွင် သာယာဖွယ် “အဿာဒ” ရှိချင်လည်း ရှိမည်။ သာယာဖွယ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အမြင် “အာဒိနာဝ” ရှိချင်လည်း ရှိမည်။ ယင်းတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ “နိဿရဏ”ရှိချင်လည်း ရှိမည်။

ထိုသို့ ရှိနိုင်သော်လည်း အိပ်မက် မက်နေသူ သည် ဝိပုလ္လာသ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အားလုံး လိုက်နာရ၏။ သူ၏ ဆန္ဒအတိုင်း ဘာမျှ ဖြစ်ခွင့်မရှိ။ သူကား “ဘဝအကျဉ်းသား”စစ်စစ်သာတည်း။

အန္ဓပုထုဇဉ်သည် အိပ်မက် မက်နေသူများနှင့် တူသော်လည်း သူ၏ဘဝက အိပ်မက်မက်နေသူများ ၏ဘဝထက်ပို၍ အစစ်အမှန်သဘောကို ဆောင်၏။ အန္ဓပုထုဇဉ်သည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် တည်း ဟူသော ဒွါရခြောက်ပေါက်လုံးကို အသုံး

ပြုနိုင်၏။ သို့ရာတွင် သူသည်လည်း စရိုက်နှင့်ညှဉ်တို့
၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာရသည်သာ ဖြစ်၏။

စာတတ်၊ ပေတတ်၊ ကျမ်းဂန်တတ်ပင် ဖြစ်စေ
ဦးတော့၊ သူ၏စရိုက်နှင့် ညှဉ်တို့၏ သြဇာကို သူ၏
စာပေသိက မတွန်းလှန်နိုင်။ ထို့ပြင် သူကျင်လည်ရာ
ပတ်ဝန်းကျင်ကပါ သူ၏စရိုက်နှင့် ညှဉ်တို့ကို ပံ့ပိုး
ပေး၏။ ထိုအခါ သူ၏ ဘဝအတွက် အကျိုးရှိရာ
ရှိကြောင်း မှန်သမျှကို တရားသည် ဖြစ်စေ၊ မတရား
သည်ဖြစ်စေ လုပ်တော့၏။ သာယာဖွယ် “အသာဒ”
ကို ရှာတော့၏။

ထိုသို့ ရှာရာ၌ အဟန့်အတား “အာဒီနဝ”
တွေ့ပါက ဖြစ်သည့်နည်းနှင့် နှိပ်ကွပ်၍ လွတ်မြောက်
ရာ နိဿရဏကို မရောက် ရောက်အောင် သွား၏။
ဤသည်မှာ ဘဝအကျဉ်းသား အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်
ရန် အန္တပုထုဇဉ်၏ ကျင့်စဉ်တည်း။

ကလျာဏ ပုထုဇဉ်သည် နိုးနေသူနှင့် တူ၏။
နိုးကြားနေသူများသည် သူတို့၏ဘဝအကျဉ်းထောင်မှ
လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သူတို့၏ စွမ်းအားများကို
အသုံးချနိုင်ကြ၏။ အိပ်မောကျနေသူများနှင့်တူသော
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူတို့သည် သူတို့၏ ဘဝ
အကျဉ်းထောင်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သူတို့၏
ဉာဏစွမ်းအားကို အသုံးမချနိုင်ကြ။ အမှားမြင်ဝါဒ၏
ညွှန်ကြားချက်အတိုင်းသာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရ၏။

အိပ်မက်မက်နေသူများနှင့် တူသော အန္တပုထု

ဘဝအကျဉ်းသား

ဇဉ်များသည်လည်း ဘဝအကျဉ်းထောင်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သူတို့၏ ဉာဏစွမ်းအားကို အသုံးမချနိုင်ကြ။ ပတ်ဝန်းကျင်က ပံ့ပိုးပေးသော စရိုက်နှင့် ဉာဉ်တို့၏ ညွှန်ကြားချက် အတိုင်းသာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရ၏။

နိုးနေသူများနှင့်တူသော ကလျာဏ ပုထုဇဉ်များကား ထိုသို့မဟုတ်။ သူတို့၏ စွမ်းအားကို အသုံးပြုနိုင်ကြ၏။ ဘဝတွင် သာယာဖွယ်အသာဒ ရှိသည်ကိုလည်း သိ၏။ ယင်း အသာဒထဲ၌ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ် အာဒီနဝ ရှိသည်ကိုလည်း သိ၏။ ယင်းတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ နိဿရဏရှိသည်ကိုလည်း သိ၏။

သို့ရာတွင် သူ့အသိကား တစ်မျိုးဖြစ်၏။ အခြားသူများ၏ အသိနှင့်တော့ မတူချေ။ ထို့အပြင် အိပ်မောကျနေသူများ၏ ဘဝဖြစ်ရပ်များသည် အိပ်မောကျစဉ် ကာလအတွင်း၌သာ “သစ္စ” ဖြစ်၏။ အိပ်မက်မက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထို“သစ္စ”သည် မမှန်တော့။ “သစ္စ”အဆင့်မှ ရွေ့လျော့၏။ အိပ်မက်မက်နေသူများ၏ ဘဝဖြစ်ရပ်များသည်လည်း မနိုးမိကာလအတွင်း၌သာ “သစ္စ”ဖြစ်၏။ နိုးသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုသစ္စသည် မမှန်တော့။ သစ္စအဆင့်မှ ရွေ့လျော့၏။ နိုးနေသူများ၏ ဘဝဖြစ်ရပ်များသည်လည်း သစ္စာလေးပါးကို သိ၍ အရိယာအဖြစ်သို့ မရောက်မီ ကာလအတွင်း၌သာ “သစ္စ”ဖြစ်၏။ အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်

ထို “သစ္စာ” သည်လည်း မမှန်တော့။ “သစ္စာ” အဖြစ်မှ ရွှေ့လျော့သွားတော့၏။

ကလျာဏပုထုဇဉ်သည် ဘဝအကျဉ်းထောင်မှ လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးစားနေသူ ဖြစ်၏။ ဘဝ အကျဉ်းထောင်မှ လွတ်မြောက်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သူသည် အတိုင်းမသိသော ချမ်းသာကို ရရှိမည် ဖြစ်၏။ ထိုချမ်းသာသည်သာလျှင် နိဿရဏ စစ်စစ် ဖြစ်၏။

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူများနှင့် အန္တပုထုဇဉ် များ ရရှိခဲ့သော လွတ်မြောက်မှုချမ်းသာ နိဿရဏ သည် သူတို့ အမြင်အရ ချမ်းသာ ဖြစ်၏။ တကယ့် ချမ်းသာ မဟုတ်၊ ဘဝအကျဉ်းထောင်တစ်ခုမှ ဘဝ အကျဉ်းထောင် တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားရသော တဒင်္ဂ လွတ်မြောက်မှုချမ်းသာမျိုးသာ ဖြစ်၏။ သို့ရာ တွင် ထိုချမ်းသာမျိုးကိုပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက တကယ့် ချမ်းသာအဖြစ် ယူကြ၏။

ကလျာဏ ပုထုဇဉ်များကမူ ဘဝအကျဉ်း ထောင်မှ အပြီးအပိုင် လွတ်မြောက်လိုပါလျှင် ဘဝ အကျဉ်းထောင်ကို ဖျက်ဖို့ လို၏။ ဘဝအကျဉ်းထောင် ကို ဖျက်မည်ဆိုပါက ကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်စေ ကံဟူသမျှကို ဖျက်ဖို့လို၏။ ကံကို ဖျက်မည် ဆိုပါကလည်း “ဥပါဒါန်” ကို ဖျက်ဖို့ လိုပြန်၏။ ဥပါဒါန်ကို ဖျက်မည် ဆိုပါကလည်း “တဏှာ” ကို ဖျက်ဖို့ လိုပြန်၏။ တဏှာကို ဖျက်မည်ဆိုပါက ဘဝကို ဖွဲ့စည်းထားသော “ခန္ဓာငါးပါး” ကို ဖျက်ဖို့ လို၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ခန္ဓာငါးပါးကို ဖျက်ရာတွင် ပရမတ္ထဖြစ်သော ခန္ဓာ
ငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း
အမြဲတစေ ဖြစ်မှုနှင့် ပျက်မှုကို ဝိပဿနာ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်အောင်ရှုဖို့ လို၏။

ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်သောအခါ
ယင်း ရုပ်နာမ်တို့၌ ငြီးငွေ့လာ၏။ ထို့နောက် ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကိုပင် မမြင်တော့ဘဲ ယင်းတို့၏
ကုန်ဆုံးရာ “နိဗ္ဗာန်” ကို မြင်တော့၏။ နိဗ္ဗာန်ကို
မြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် “အတ္တ”သည် ပျောက်လေ
၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ စသော ကိလေသာများ
လည်း သစ္စာဉာဏ် အဆင့်အလိုက် ချုပ်ကြလေ၏။
ထိုအခါမှသာ ဘဝအကျဉ်းထောင်မှ အပြီးတိုင် လွတ်
မြောက်လေ၏။ ထိုသို့ လွတ်မြောက်ခြင်းကိုသာ
“နိဿရဏ”ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဘဝအကျဉ်းထောင်မှ
အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်ခြင်းသည်ပင် အရိယာအဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်း မည်၏။

အရိယာတို့၏ ဘဝဖြစ်ရပ်များသည်သာလျှင်
မည်သည့်အခါမျှ မပျက်စီးနိုင်တော့သော သစ္စာစစ်စစ်
ဖြစ်၏။ အရိယာတို့၏ သစ္စာဉာဏ်မျက်စိဖြင့် လောက
ကို ပြန်လည် ကြည့်ရှုလျှင် ပုထုဇဉ်များအနေဖြင့်
မှတ်ယူခဲ့သော သာယာဖွယ် “အဿာဒ”၊ “အာဒိနဝ”၊
“နိဿရဏ”တို့အားလုံး “သဗ္ဗေသင်္ခါရာ ဒုက္ခာ” အရ
ဒုက္ခ စစ်စစ်သာတည်း။

တကယ်စစ်မှန်သော ချမ်းသာဟူသည် နိဗ္ဗာန်မှ
ပညာ့ရိပ်မွန်

တစ်ပါး အခြားမရှိ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အနက်မှာလည်း တဏှာမရှိခြင်းပင် ဖြစ်လေရာ၊ တကယ် စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို ရယူလိုပါက ရယူပိုင်ဆိုင်ခြင်း “တဏှာလောဘ”၌ မရှာဖွေဘဲ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း “အ လောဘ”၌ ရှာဖွေမှသာ တကယ် စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို တွေ့နိုင်မည် ဖြစ်၏။

ကလျာဏ ပုထုဇဉ်တို့သည် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကို ရှုပွားရာ၌ “ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်” ရှေ့ပိုင်းသို့ ရောက်စဉ်ကပင်၊ မိမိတို့၏ ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက် မခံစားဖူးသေးသော ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခ စသော သာယာဖွယ်များကို တွေ့ကြုံခံစား ခဲ့ဖူးပါ၏။

သို့ရာတွင် ထိုသာယာဖွယ်များသည် နိဗ္ဗာန်ကို အဟန့်အတားပြုသော၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် နှိုင်းစာလိုက်လျှင် ဘာမျှ မပြောပလောက်သော သာယာဖွယ်မျိုးသာ ဖြစ်သဖြင့်၊ ဝိပဿနာ၏ ညစ်ညူးကြောင်း အဖျက်တရားများ အနေဖြင့် ပယ်ခဲ့ဖူး၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာမှု အတိုင်းအတာကို ခန့်မှန်းနိုင်ကောင်းရာ၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်မှာလည်း နိဗ္ဗာန်ပင်ဖြစ်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် ဘဝအကျဉ်းသားအဖြစ်မှ လွတ်ခြင်း မည်၏။ ဘဝအကျဉ်းသား အဖြစ်မှ လွတ်ပြီးသူမှန်မျှ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်များကို ပြုလုပ်ကျူးလွန်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ၊ လောကအတွက် အသက်ရှင်နေသူသာ ဖြစ်တော့၏။ သူ့အတွက် အသက်ရှင်နေသူကား မဟုတ်တော့ချေ။

ဘဝအဓိပ္ပာယ်

ဘဝဟူသည် ရိုးရိုး သဒ္ဓါနက်အားဖြင့် ဖြစ်တတ်သော သဘောပင် ဖြစ်၏။ ဖြစ်တတ်သော သဘောတွင် ကြိယာတို့၏ နိယာမအရ ကြိုးပမ်းမှု “ဗျာပါရ” နှင့် ပြီးစီးမှု “ဖလ” ဟူ၍ နှစ်ပိုင်းတို့သည် တစ်ပေါင်းတည်း အနေဖြင့် ပါဝင်၏။ လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် ကြိုးပမ်းမှု “ဗျာပါရ” ကို “အကြောင်းတရား” ဟု ဆို၍၊ ပြီးစီးမှု “ဖလ” ကို “အကျိုးတရား” ဟုဆိုသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ ဝေါဟာရအားဖြင့် ဆိုရလျှင် သက်ရှိလောကအတွက် ကြိုးပမ်းမှု “ဗျာပါရ” ကို “ကမ္မဘဝ” ဟု ဆို၍၊ ပြီးစီးမှု “ဖလ” ကို “ဥပပတ္တိဘဝ” ဟု ဆို၏။ သို့ရာတွင် သက်မဲ့လောကအတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် အထူးမဆို၊ ဆိုစရာလည်း အကြောင်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဘဝဟူသည် ဗုဒ္ဓဒေသနာ တော်အရ အကြောင်းနှင့်အကျိုး တစ်စုံတို့ ပါဝင်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဖွဲ့စည်းထားသော သဘောတရားတစ်ရပ် ဖြစ်၏။
ယင်း အကြောင်းနှင့်အကျိုး တစ်စုံသည် ဤလောကရှိ
သက်ရှိဘဝတွင် ခန္ဓာငါးပါးအနေဖြင့် တည်ရှိပြီး၊
သက်မဲ့ဘဝတွင် ရုပ်ခန္ဓာအနေဖြင့်သာ တည်ရှိလေ
သည်။

ခန္ဓာငါးပါးအနေဖြင့် တည်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်
ခန္ဓာအနေဖြင့်သာ တည်ရှိသည်ဖြစ်စေ အကြောင်းနှင့်
အကျိုး သဘောတစ်စုံသည် ယင်းခန္ဓာများ အပေါ်၌
မိမိတို့၏ ဆိုင်ရာတာဝန်ကို ဆောင်ရွက် နေကြသည်
သာဖြစ်၏။

ဘဝ၏ အကြောင်းတရားပိုင်းအတွက် လူတို့
သည် မိမိတို့၏ ကာယအား၊ ဉာဏအားကို မိမိတို့
ဆန္ဒ ရှိသလို အသုံးပြုနိုင်၏။ အသုံးလည်း ပြုကြ၏။
ထို့ကြောင့် ထိုအပိုင်းကို “အတ္တသဘော”ပေါ်လွင်သော
အပိုင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ထိုနေရာ၌ “အတ္တသဘော”
ဆိုသည်မှာ မိမိ၏အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေတတ်သော
သဘောပင် ဖြစ်၏။ ဥပမာအားဖြင့် လူသည် ဟင်း
ချက်သောအခါ ဆီ၊ ဆား၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်၊
ဟင်းလျာ စသော ပစ္စည်းများကို မိမိဆန္ဒအတိုင်း အသုံး
ပြုနိုင်၏။ ထည့်ချင်သလို ထည့်နိုင်၏။ မီးကိုလည်း
မိမိဆန္ဒအတိုင်း ထိုးချင်သလို ထိုးနိုင်၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုအပိုင်းကို မိမိဆန္ဒအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သော
ကြောင့် “အတ္တသဘော”၊ “ပြဋ္ဌာန်းသော သဘော”
ဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်း

အတွက်မူ လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဆန္ဒ ထည့်သွင်း အသုံးမပြုနိုင်သောကြောင့် ယင်းအပိုင်းကို “အနတ္တ သဘော” ပေါ်လွင်သောအပိုင်း ဟူ၍ ဆိုကြ၏။

ဘဝ၏ အကြောင်းတရားပိုင်းအတွက် အရာဝတ္ထုများသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်းအတာသို့ ရောက်သောအခါ၊ ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်းသို့ ကူးပြောင်း သွားကြ၏။ ထိုသို့ ကူးပြောင်းရာတွင် အကြောင်းတရားပိုင်း သဘောနှင့် အကျိုးတရားပိုင်း သဘောသည် အချင်းချင်း ခြားနားကြ၏။

အကြောင်းတရားထဲတွင် အရာဝတ္ထုများသည် “အစိတ်စိတ်” သဘော ပြဋ္ဌာန်း၏။ အရေအတွက် အားဖြင့် “အများ” ဖြစ်၏။ အကျိုးတရားပိုင်းတွင်မူ အရာဝတ္ထုများသည် “အပေါင်း” သဘော ပြဋ္ဌာန်း၏။ အရေအတွက်အားဖြင့် “တစ်ခုတည်း” ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားပိုင်းတွင် အရာဝတ္ထုများသည် မိမိတို့ အချင်းချင်း ဆက်စပ်ပူးပေါင်းရာ၌ ပဓာနအားဖြင့် သီးခြားသဘောကို ဆောင်ကာ သီးခြားစီ သီးခြားစီ ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းသို့ သီးခြားစီ သီးခြားစီ ဖြစ်ကြလျက် ဆက်စပ်ခြင်းကို လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် “ရောနှောခြင်း” ဟူ၍ ဆို၏။ ဒဿန ဝေါဟာရအားဖြင့် “သံယောဂ” ဟူ၍ ဆို၏။

အကျိုးတရားပိုင်းတွင်မူ အရာဝတ္ထုများသည် မိမိတို့ အချင်းချင်း ဆက်စပ်ပူးပေါင်းရာ၌ ပဓာနအားဖြင့် မိမိတို့၏ သီးခြားသဘောကို မဆောင်တော့

ဘဲ၊ “တစ်မျိုး” တည်းသဘောကို ဆောင်ကာ သီးခြားစီ သီးခြားစီ မဖြစ်တော့ဘဲ “တစ်မျိုးတည်း” ဖြစ်လာ၏။ ဤသို့ ဖြစ်လာခြင်းကို လောကဝေါဟာရအားဖြင့် “တစ်သားတည်း” ဖြစ်သွားခြင်းဟူ၍ ဆို၏။ ဒဿန ဝေါဟာရအားဖြင့် “သမဝါယ” ဟူ၍ ဆို၏။

ဝေသန္တ ဒဿနအရ လောကရှိ အရာဝတ္ထုမှန် သမျှသည် စိတ်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဖြစ်စေ၊ အကြောင်းတရား ဖြစ်စေ၊ အကျိုးတရားဖြစ်စေ တစ်ခုတည်း မရှိကောင်း။ အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့်သာ ရှိကောင်း၏။ လောကလွန် တွင်သာ အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် မရှိကောင်းဘဲ တစ်ခု တည်း ရှိကောင်း၏။ သို့ရာတွင် အကြောင်းတရား၌ အသီးသီးသဘော ပြဋ္ဌာန်း၏။ အကျိုးတရားတွင် တစ်သားတည်း ပြဋ္ဌာန်း၏။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထု တိုင်း၌ ကာလ၊ ဒေသ၊ ပယောဂ၊ ဥပဓိ ဟူ၍ သဘော ၄ မျိုး ပါဝင်၏။

ကာလ ဟူသည် တစ်ခုတည်းသော အရာဝတ္ထု ဖြစ်စေကာမူ ရှေ့နောက်မတူသည့်သဘော ဖြစ်၏။

ဒေသ ဟူသည် အရာဝတ္ထုများ အချင်းချင်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူသည့် သဘော ဖြစ်၏။

ပယောဂ ဟူသည် အရာဝတ္ထုတို့၏ အချင်း ချင်း ဆီလျော်ခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသဘော ဖြစ်၏။

ဥပဓိ ဟူသည် အရာဝတ္ထုသဘော ဖြစ်၏။ ဆီ၊ ဆား၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်၊ ဟင်းလျာ

စသော ပစ္စည်းတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော “အတိုင်း

အတာ”တွင် ဟင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သွား၏။ ထိုအခါ ဟင်းအပေါ်၌ လူတို့၏ဆန္ဒသည် မည်သို့မျှ အသုံး မဝင်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ဟင်းသည် လူတို့၏ အလို ဆန္ဒသဘောမှ ကင်းလွတ်ကာ၊ မိမိသဘောကို မိမိ ဆောင်ကြရ၏။

အကြောင်းတရားတို့သည် မှန်ကန်ပြည့်စုံသော အရာဝတ္ထုများဖြစ်ပါက၊ အကျိုးတရားတို့သည်လည်း လိုလားသည့်အတိုင်း မှန်ကန်ပြည့်စုံသော အကျိုး တရားများ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက မလိုလား အပ်သော အကျိုးတရားများသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဟင်းကောင်းဖြစ်စေလိုပါက ဆီ၊ ဆား၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်၊ ဟင်းလျာ စသော အကြောင်း တရားပိုင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းဝတ္ထုများ အပေါ်၌သာ မိမိ တို့၏ဆန္ဒကို စနစ်တကျဖြစ်အောင်၊ အချိုးညီအောင် အခြေပြု၍ အားထုတ်အပ်၏။

အကြောင်းတရားပိုင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းဝတ္ထုများ အပေါ်၌သာ အာရုံစိုက်အပ်၏။ မှန်ကန်အောင် အား ထုတ်အပ်၏။ အရည်အချင်း ပြည့်စုံအောင် ဆည်းပူး အပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဘဝ၏ အကြောင်း တရားပိုင်းသည်သာ လူသားတို့၏ ဆန္ဒ နယ်နိမိတ် ဘောင် အတွင်း၌ရှိပြီး၊ ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်းသည် လူသားတို့၏ ဆန္ဒ နယ်နိမိတ်ဘောင် အပြင်ဘက်၌ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အကယ်၍ ဘဝ၏အကျိုးတရားပိုင်း အပေါ်၌

ပညာ့ရိပ်မွန်

မိမိ၏ ဆန္ဒကို အသုံးပြုရန် ကြိုးပမ်းပါက အလွန် မိုက်မဲရာ ကျရောက်သည့်အပြင်၊ ကျက်ပြီးသား ဟင်း ကို တူးအောင် ချက်သူကဲ့သို့ အတ္တဝါဒီ အနေဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ တူးဖြိုသူသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အမှန်အားဖြင့် သက်ရှိလောကအတွက် ဘဝ ဟူသည် မိမိတို့ စိုးပိုင်ရာ အကြောင်းတရားတို့၏ နယ်နိမိတ်မှ၊ မစိုးပိုင်ရာ အကျိုးတရားတို့၏ နယ်နိမိတ် သို့ လွတ်လိုက်ရသော အရာဝတ္ထုများ၏ ဖြစ်ပေါ်မှုပင် ဖြစ်သည်။ သက်မဲ့လောကအတွက်လည်း အရာဝတ္ထု များသည် အကြောင်းတရား အနေဖြင့် အများစုမှ အကျိုးတရားအနေဖြင့် တစ်သားတည်း အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားလေရာ၊ ထိုသို့ ပြောင်းလဲသွားခြင်းသည် ပင် ဘဝ ဖြစ်လေသည်။

သို့ရာတွင် သက်မဲ့လောက၌ ရုပ်ခန္ဓာသာ ရှိ သဖြင့် ယင်းအပေါ်၌ လူသားတို့၏ ဆန္ဒနှင့် ပတ်သက် ၍ စေစားမှုမရှိသဖြင့်၊ သက်မဲ့ဘဝကို အလေးထား၍ မဆိုတော့ဘဲ လူတို့၏ သက်ရှိဘဝကိုသာ အလေးထား ပြီး ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ လူတို့၏ သက်ရှိဘဝတွင် ခန္ဓာ ငါးပါး ပါဝင်နေရာ လူသည် ရုပ်ခန္ဓာ၏ စေ့ဆော်မှုအရ ကောင်းကောင်းစားလိုသည်။ ကောင်းကောင်း ဝတ်လို သည်။ ကောင်းကောင်း နေထိုင်လိုသည်။ ကောင်း ကောင်း ကျန်းမာလိုသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကောင်းကောင်း စား၊ ဝတ်၊ နေ၊ ကျန်းမာရေးအတွက် ကာယအား၊ ဉာဏအားကို မိမိတို့ အစွမ်းရှိသလောက် အသုံးပြုကြ

ပညာ့ရိပ်မွန်

သည်။ ထိုအတိုင်းအတာထိ ဘဝ၏ အကြောင်း တရားပိုင်း ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် မိမိတို့ မျှော်မှန်းသလို၊ မိမိတို့ ဆန္ဒ ရှိသလို ဘဝ၏အကျိုးတရားပိုင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာပါ လေသလော။ ဤသို့ မေးလျှင် ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊ မဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏ ဟူ၍သာ ဖြေဆိုရန် ရှိပါ၏။ အကယ်၍ မဖြစ်ခဲ့လျှင် ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်းသည် လူတို့၏ဆန္ဒမှ ကင်းလွတ်ကာ သူ့သဘော သူဆောင် ပြီး ဖြစ်မြဲ ဓမ္မတာအတိုင်းသာ ဖြစ်လေသောကြောင့်၊ ရှိထိုက်သော အကြောင်းတရားများ၏ ပြည့်စုံမှုအပေါ် အခြေစိုက်ရသဖြင့် “မဖြစ်” ဟူ၍သာ နားလည်အပ် ၏။ ဤသို့ဆိုလျှင် ဆန္ဒရှိရုံမျှနှင့် မပြီးပြည့်စုံသေးဘဲ ရှိထိုက်သော အကြောင်းတရားများ ပြည့်စုံစွာ ရှိ မရှိ ကိုပါ သိနိုင်သော အသိဉာဏ်လည်း ရှိဖို့ လိုအပ် ကြောင်း တွေ့ရ၏။ ထိုကဲ့သို့သော အသိဉာဏ်မျိုး ရှိလျှင် ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်း ကို ကြိုတင်တွက်ဆနိုင်ပေသည်။

ထိုနည်းအတူပင် လူသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ စေ့ဆော်မှုအရ ပျော်ရွှင် ချမ်းမြေ့သူ ဖြစ်ချင်သည်။ သညာက္ခန္ဓာ၏ စေ့ဆော်မှုအရ အသိပညာရှင်၊ အတတ် ပညာရှင်လည်း ဖြစ်ချင်သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ စေ့ ဆော်မှုအရ တီထွင်ကြံဆနိုင်သူလည်း ဖြစ်ချင်သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ စေ့ဆော်မှုအရ မြင့်မြတ်သူလည်း ဖြစ်ချင်၏။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ရလေအောင် လူသည် မိမိ၏

ကာယအား၊ ဉာဏအားကို မိမိ အစွမ်းရှိသလောက် အသုံးပြု၏။ ထို့ အတိုင်းအတာအထိ ဘဝ၏ အကြောင်းတရားပိုင်း ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် မိမိမျှော်မှန်းသလို၊ မိမိ ဆန္ဒရှိသလို ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာပါလေ သလော။ ဤသို့ မေးလျှင် ဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏။ မဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏ ဟူ၍သာ ဖြေဆိုရပေလိမ့်မည်။ အကျိုးတရားပိုင်း၏ ဖြစ် မဖြစ်သည် လူတို့၏ ဆန္ဒ အပေါ်၌ မတည်ဘဲ၊ ရှိထိုက်သော အကြောင်းတရား များ၏ ပြည့်စုံမှု ရှိ မရှိ ပေါ်၌သာ တည်၏။ ထိုသဘော ကိုသိရန် မှန်ကန်သော အသိဉာဏ်ကို လိုလေသည်။

ဤလောက၌ ရုပ်ဖြစ်စေ၊ နာမ်ဖြစ်စေ ခဏမစဲ ဖြစ်ဖြစ်သမျှသည် ဘဝသဘောဖြင့် ဖြစ်ကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ အရာဝတ္ထုတို့သည် အကြောင်းတရားသဘော ဖြင့် မိမိတို့ အချင်းချင်းရောနှောသော အဆင့်မှာ တစ်စုံ တစ်ခုသော အခိုက်အတန့်တွင် တစ်သားတည်း အဆင့် သို့ ကူးပြောင်း၍၊ အကျိုးတရားအဖြစ်သို့ ရောက်လေ သည်။ ယင်းကိုပင် “ဘဝ”ဟူ၍ ဆိုရ၏။

သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌ သက်မဲ့ဘဝနှင့်သက်ရှိ ဘဝ နှစ်မျိုးအနက် လူသားတို့နှင့် ပတ်သက်သော သက်ရှိဘဝကိုသာ အဓိကထား၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ သံသရာသည် သက်ရှိ သတ္တဝါများအတွက်သာ ဖြစ် သော်လည်း လူသားများအတွက် ပို၍ အရေးကြီး၏။ သုခ၊ ဒုက္ခ ဟူသည်မှာလည်း သက်ရှိ သတ္တဝါများ

အတွက်သာ ဖြစ်သော်လည်း၊ လူသားများအတွက် ပို၍ အရေးကြီး၏။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ လူသားတို့နှင့် ပတ်သက်သော လူ့ဘဝကိုသာ အဓိကထား၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

လူသားတို့နှင့် ပတ်သက်သော လူ့ဘဝ၏ အကြောင်းတရားပိုင်းနှင့် အကျိုးတရားပိုင်း နှစ်ပိုင်း လုံး၌ လူသားတို့သည် မိမိတို့၏ ဆန္ဒကို လွဲမှားစွာ ထည့်သွင်း၍ အသုံးပြုကြသောကြောင့်၊ မတွေ့သင့် သော လူမှုဒုက္ခများကို တွေ့ကြုံနေရခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူသားတို့၏ ဆန္ဒနယ်နိမိတ် အတွင်း၌ရှိသော ဘဝ၏ အကြောင်းတရားပိုင်း၌သာ မိမိတို့ ဆန္ဒကို ထည့်သွင်း အသုံးပြုပါက အရေးမကြီး သော်လည်း၊ လူသားတို့၏ ဆန္ဒနယ်နိမိတ် အလွန်၌ ရှိသော ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်း၌ပါ မိမိတို့၏ ဆန္ဒ ကို ထည့်သွင်း အသုံးပြုကြသဖြင့် လူမှုဒုက္ခများနှင့် တွေ့ကြုံနေရခြင်း ဖြစ်၏။

ဆန္ဒကို ထည့်သွင်း အသုံးပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင် နက် မိမိ၏ အသိဉာဏ်သည် ယထာဘူတာ မဖြစ်ပါဘဲ လျက် ယထာဘူတ ဖြစ်သည်ဟု အထင်မှားလျက်၊ ဘဝ၏ အကျိုးတရားပိုင်းကို မိမိ၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေရန် ဇွတ်အတင်း ရှေ့တိုး၍ ကြိုးပမ်းမိလေ၏။ ထိုအခါ လူမှုဒုက္ခများသည် အတောမသတ်နိုင်အောင် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဘဝ၏ အကြောင်းတရားပိုင်း၌

ဆန္ဒများနှင့် အသိများများကို ထည့်သွင်း အသုံးပြုမိပါက
ဘဝ၏ ဆိုးရွားသော အကျိုးတရားပိုင်းကို ပြန်လည်
ပြင်ဆင်ရန် မည်သို့မျှ မစွမ်းနိုင်တော့ဘဲ ယင်း၏ ဒဏ်
ကို မရှုမလှ ခံယူရမည်သာ ဖြစ်၏။

လောကသိများတွင် လူသည် သိစရာအာရုံများ
ကို တိုက်ရိုက် သိသည် မဟုတ်၊ ဒွါရ ခြောက်ပါး
တစ်ဆင့်ခံ၍သာ သိခြင်း ဖြစ်၏။ ဒွါရ ခြောက်ပါး
ဟူသည်မှာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်နှင့်
ဘဝဂုံပစ္စေဒခေါ် စိတ်တို့ပင် ဖြစ်၏။ ဒွါရ ခြောက်ပါး
တို့သည်လည်း လူတစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်
အတွက် မတူချေ။ အချို့သူတို့အတွက် ကောင်းမွန်၍၊
အချို့သူတို့အတွက် မကောင်းမွန်။

ကောင်းမွန်သော ဒွါရခြောက်ပါး ရှိသူများ
အတွက် သိစရာ အာရုံများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပေါ်
လာသော အသိတရားသည် ပိုမို တိကျမှန်ကန်၍၊
မကောင်းမွန်သော ဒွါရခြောက်ပါး ရှိသူများအတွက်
သိစရာအာရုံများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော
အသိတရားသည် တိကျမှန်ကန်မှု အားနည်းလေသည်။
ထို့ကြောင့် အသိတရား၏ ခိုင်မာမှုနှင့် ပတ်သက်၍
မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်ရန် ခဲယဉ်း၏။

အသိတရားဖြစ်ပေါ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အခြေခံ
ဖြစ်သော ဒွါရ ခြောက်ပါးများအနက် မျက်စိ၊ နား၊
နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်တို့ထက် မနောဒွါရသည် ပို၍
အရေးကြီး၏။

မနောဒွါရဟူသည် ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် အတူတူ ပင် ဖြစ်လေရာ၊ သုဂတိအဟိတ် ဝိပါက်စိတ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဉာဏ်မဲ့သော ဒွိဟိတ်ဝိပါက်စိတ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဉာဏ်ရှိသော တိဟိတ်ဝိပါက်စိတ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အကယ်၍ အဟိတ်နှင့် ဒွိဟိတ်စိတ် ဖြစ်ပါက မနောဒွါရ၌ ထင်လာသော အာရုံကို မှန်မှန် ကန်ကန် သိရန် ခဲယဉ်း၏။ တိဟိတ်စိတ် ဖြစ်ပါမူ မှန်မှန်ကန်ကန် သိရန် လွယ်ကူလေသည်။

သို့ရာတွင် သိစိတ်သည် မနောဒွါရနှင့် ဝီထိစိတ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြန်ရာ မနောဒွါရသည် တိဟိတ်စိတ်ဖြစ်စေဦး၊ ယင်း မနောဒွါရ၌ ထင်လာသော အာရုံကိုသိသော ဝီထိစိတ်သည်လည်း တိဟိတ် ဇောစိတ်ပင် ဖြစ်စေဦး၊ နယူတန်၏ ဆွဲငင်ခြင်းဆိုင်ရာ နိယာမအရ အထက်သို့ တက်ရောက်သော အရာဝတ္ထုတိုင်းပေါ်၌ ကမ္ဘာမြေကြီး၏ ဆွဲငင်အားသည် သက်ရောက်နေသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအရ ဝီထိစိတ်များပေါ်၌ အဓိမုတ္တိ၊ စရိုက်၊ ဉာဉ်၊ အနုသယတည်းဟူသော အားကြီးသော ကိလေသာတို့၏ အားသည် အမြဲတစေ သက်ရောက်၏။

“အဓိမုတ္တိ”ကို မြန်မာ ဝေါဟာရဖြင့် “နှလုံးသွင်း”ဟူ၍ ဆို၏။ ယင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆိုင်သည်။ တံငါ ပတ်ဝန်းကျင်၌ နေထိုင်ရသူသည် တံငါတို့၏ ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူတို့ကို အမြဲတစေ တွေ့ကြုံနေရ၏၊ မြင်နေရ၏၊ သိနေရ၏။

ထိုအတွေ့အကြုံ၊ အမြင်၊ အသိတို့သည် ဝီထိစိတ် အနေဖြင့် ချုပ်ပျောက်သွားသော်လည်း သူ၏သန္တာန်၌ မသိစိတ်(သတ္တိ)အနေဖြင့် ထားရစ်ခဲ့၏။

ထိုသတ္တိတို့သည် ရင့်သန်လာသောအခါ “စရိုက်” အဆင့်သို့ရောက်၏။ စရိုက်ဟူသည် အဖြစ် များခြင်း သို့မဟုတ် အလေ့အကျင့်ပင်ဖြစ်၏။ တစ်ဖန် စရိုက်သည် ရင့်သန်လာသောအခါ “ဉာဉ်” အဆင့်သို့ ရောက်၏။ ဉာဉ်ဟူသည် စွဲခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ဖန် ဉာဉ် သည် ရင့်သန်လာသောအခါ “အနုသယ” အဆင့်သို့ ရောက်၏။ အနုသယ ဟူသည် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန် ၌ အစဉ်တစိုက် ကိန်းအောင်းနေသော အားကြီးသော ကိလေသာ ဖြစ်၏။ ယင်းတို့ကို ဒဿန ဝေါဟာရဖြင့် “ဥပါဓိ” ဟု ခေါ်သည်။

ဥပါဓိ ဟူသည် ဝီထိစိတ်များအား သိစရာ အာရုံများကို အမှန်အတိုင်း မသိစေဘဲ၊ မိမိတို့ အလို အတိုင်းသာ သိစေတတ်သောသတ္တိများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းတို့သည် ဥပါဒါ၊ ဌီ၊ ဘင် အနေဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နေ သော ဝီထိစိတ်များအပေါ်၌ ဆိုင်ရာ အာရုံများကို မမှန်မကန် သိအောင်၊ ဥပါဒါ၊ ဌီ၊ ဘင်မဲ့ သတ္တိ (ဝါ) ထာဝရ ပစ္စုပ္ပန်သတ္တိဖြင့် သက်ရောက်လျက် ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပင် ဖြစ်စေကာမူ သူ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော ပတ်ဝန်းကျင် များကို တွေ့ကြုံရာမှ၊ မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ ထာဝရ ပစ္စုပ္ပန်သတ္တိအနေဖြင့် ကိန်းအောင်းနေသော အဓိမုတ္တိ

စရိုက်၊ ဉာဉ်၊ အနုသယတို့၏ လွှမ်းမိုးမှု အရှိန်အဝါ
 ကြောင့် သိစရာအာရုံများကို အမှန်အတိုင်း ယထာ
 ဘူတကျကျ မသိနိုင်တော့ဘဲ တလွဲတချော် သိလေ၏။
 တံငါ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကျင်လည် ကျက်စားလာခဲ့ရသူ
 သည် အရာရာတိုင်းကို ယထာဘူတကျကျ မဆုံးဖြတ်
 နိုင်တော့ဘဲ တံငါ နှလုံးသွင်း၊ တံငါ စရိုက်၊ တံငါ
 ဉာဉ်၊ တံငါ အနုသယဖြင့် ဆုံးဖြတ်လေ၏။

ထိုနည်းတူပင် လယ်သမား ပတ်ဝန်းကျင်၌
 ကျင်လည် ကျက်စားလာခဲ့ရသူသည် လည်းကောင်း၊
 အခြားပတ်ဝန်းကျင် တစ်ခုခု၌ ကျင်လည် ကျက်စား
 လာခဲ့ရသူသည် လည်းကောင်း မိမိတို့ ကျင်လည်
 ကျက်စားလာခဲ့ရသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှလုံး
 သွင်း၊ စရိုက်၊ ဉာဉ်၊ အနုသယတို့၏ ဖိအားပေးမှု
 အလိုက် သိစရာ အာရုံများကို သိရ၏။ ဆုံးဖြတ်ရ၏။
 သို့ရာတွင် ထိုသူသည် မိမိ၏ အသိ၊ မိမိ၏ အဆုံး
 အဖြတ်ကို ယထာဘူတ ကျသည်ဟု ယုံကြည်လေ၏။
 ဤသည်ကိုပင် “အဝိဇ္ဇာ” ဟု ခေါ်ရ၏။

ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကောအရ ပုထုဇဉ် လူသား
 တို့သည် စိတ်ရောဂါရှင်များနှင့် တူကြ၏။ ပစ္စည်း
 ဥစ္စာနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ရောဂါရှိသူက အရာရာတိုင်း
 ကို ရွှေဟုမြင်၏။ ရွှေဟု ယုံကြည်၏။ သားသမီးနှင့်
 ပတ်သက်၍ စိတ်ရောဂါရှိသူက သားသမီးအရွယ်
 လူတိုင်းကို မိမိ၏ သားသမီးဟု ယုံကြည်၏။

အလားတူပင် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ စိတ်ရောဂါရှင်

များသည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အာရုံများကို မိမိတို့သန္တာန်
 ၌ ထာဝရ ကိန်းအောင်းနေသော ရောဂါ ဝေဒနာများ
 ၏ သတ္တိအလိုက် မြင်ကြ၏။ သိကြ၏။ ဆုံးဖြတ်ကြ
 ၏။ ထိုသူတို့၏ မြင်မှု၊ သိမှု၊ ဆုံးဖြတ်မှုများသည်
 ဟန်ဆောင်၍ မြင်မှု၊ သိမှု၊ ဆုံးဖြတ်မှုများ မဟုတ်။
 တကယ် ခံစားချက်ဖြင့် တကယ် ယုံကြည်သော မြင်မှု၊
 သိမှု၊ ဆုံးဖြတ်မှုများသာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ထိုရောဂါရှင်များက မိမိတို့၏
 မြင်မှု၊ သိမှု၊ ဆုံးဖြတ်မှုများကို ယထာဘူတကျသည်ဟု
 ဆိုကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအဆိုသည် ထိုသူတို့ အတွက်
 သာ အမှန် ဖြစ်လေသည်။ လောက အတွက်မူကား
 အမှန် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် လောကအနေဖြင့် ထို
 သူတို့၏ အမြင်များ၊ အသိများ၊ အဆုံးအဖြတ်များ
 သည် ယထာဘူတ မကျကြောင်း၊ မှားယွင်းကြောင်း
 အာပေါက်အောင် ပြောသော်လည်း စိတ်ရောဂါရှင်
 များက လက်ခံမည် မဟုတ်။ ထိုသို့ လက်မခံခြင်းသည်
 လည်း သူတို့၏ သန္တာန်၌ ကိန်းအောင်းနေသော စိတ်
 ဝေဒနာ၊ စိတ်ရောဂါ၏ သတ္တိအပေါ် အခြေခံ၍
 တကယ် ခံစားချက်ဖြင့် တကယ် ယုံကြည်သော မြင်မှု၊
 သိမှု၊ ဆုံးဖြတ်မှု ဖြစ်သောကြောင့်ပင်တည်း။

သို့ဖြစ်လျှင် ပုထုဇဉ် လူသားတို့၏ မြင်မှု၊ သိမှု၊
 ဆုံးဖြတ်မှုများသည်လည်း မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ ထာဝရ
 ကိန်းအောင်းနေသော စိတ်ရောဂါ၊ စိတ်ဝေဒနာသဖွယ်

ဖြစ်သော နှလုံးသွင်း၊ စရိုက်၊ ဉာဉ်၊ အနုသယတို့အပေါ် အခြေခံ၍ တကယ် ခံစားချက်ဖြင့် တကယ် ယုံကြည် သော မြင်မှု၊ သိမှု၊ ဆုံးဖြတ်မှုများနှင့် မည်သို့ခြားနား နိုင်ပါတော့မည်နည်း။ သဘောအားဖြင့် ခြားနားခြင်း မရှိ။ နယ်နိမိတ် အတိုင်းအတာနှင့် အဆင့်အားဖြင့် သာ ခြားနားခြင်း ရှိလေသည်။

သို့ဖြစ်လျှင် ပုထုဇဉ် လူသားတို့အတွက် ယထာ ဘူတ ကျသော အသိ အမြင်ဟူသည် မရှိလေသလော ဟူ၍ မေးရန် ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့်မူ ရှိပါသည်။ ပုထုဇဉ် လူသားတို့အတွက် ယထာဘူတကျသော အမြင်သည် ဘဝ၏ အနက်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဘဝ ၏ ပန်းတိုင်နှင့် စပ်သော အမြင်ဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ “ဘဝ၏ အနက်”ဟူသည် ခဏမစဲ ဖြစ်တတ်သော သဘော ဖြစ်၏။

“ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်” ဟူသည် အရာ ဝတ္ထုများ အချင်းချင်း အရေအတွက် သဘော အရ ဗျာပါရအနေဖြင့် ရောနှောပြီး အကြောင်း တရားသဘောမှ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်း အတာတွင် အရည်အချင်းသဘောအရ ဖလ အနေဖြင့် အကျိုးတရား အဖြစ်သို့ တစ်သား တည်းပြောင်းလဲသွားသည့် သဘောဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောသည် သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဖြစ်စဉ် တိုင်း၌ ရှိသော်လည်း ပုဒ္ဒအဘိဓမ္မာအရ အကြောင်း

တရား အခိုက်အတန့်၌ “ငါ”ကို ဗဟိုပြုသော အားမာန်ကို အသုံးပြုနိုင်သည့် သက်ရှိဖြစ်စဉ်၌သာ “ဘဝ”ဟူသော ဝေါဟာရကို သုံးသည်။ သက်မဲ့ ဖြစ်စဉ်၌ မသုံး။

ဘဝ၏ ပန်းတိုင် ဟူသည် “ငါ” ကို ဗဟိုပြုသော အားမာန်ကို ချုပ်ငြိမ်းအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ဒေသနာတော်အရ နိဗ္ဗာန်ကို ဘဝ၏ ပန်းတိုင်အဖြစ် ဆို၏။ နိဗ္ဗာန်၏ အနက်သည် တဏှာမှ ကင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ တဏှာမှ ကင်းခြင်းဟူသည် “ငါ”ကို ဗဟိုပြုသော အားမာန်တို့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ အသိတရားတစ်ခု ယထာဘူတ ကျမကျ၊ မှန် မမှန် နိဗ္ဗာန်နှင့် တိုင်းတာရသည်။ မှန်ကန်သော ယထာဘူတ ကျသော အသိဖြစ်ပါက မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်တတ်သော ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက် ဟူ၍ “ငါ”ကို ဗဟိုပြုသော သိမှုမြင်မှုများကို နည်းနည်း ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်လျှင် နည်းနည်းမှန်သော အသိဖြစ်သည်။ များများ ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်လျှင် များများမှန်သော အသိ ဖြစ်သည်။ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်ပါမူ ကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သစ္စာသိပင် ဖြစ်တော့၏။

ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့သည် မိမိတို့၏ အသိ တကယ် မှန် မမှန်၊ ယထာဘူတ တကယ် ကျ မကျ

ကိုယ်တိုင် သိနိုင်ရန်၊ မိမိတို့ သန္တာန်၌ “ငါ”အပေါ် အခြေခံသော တွေးခေါ်မြော်မြင်မှု နည်းပါးမှု ရှိ မရှိ စိစစ်ကြည့်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ နည်းပါးလျှင် မှန်၏။ မနည်းပါးလျှင် မမှန်သေး။

စိတ်ရောဂါရှင်များသည် မိမိတို့၏ စိတ်ရောဂါ ပျောက်ကင်းသောအခါ မှန်ကန်သော အသိကို ရရှိ သကဲ့သို့ ပုထုဇဉ် လူသားတို့သည်လည်း မိမိတို့၏ နှလုံးသွင်း၊ စရိုက်၊ ဉာဉ်၊ အနုသယတို့ ချုပ်ငြိမ်း သောအခါ ဘဝ၏ အနက်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်တို့ကို အမှန်အတိုင်း သိပေလိမ့်မည်။

ထိုသို့ သိနိုင်ရန် မိမိတို့၌ ခိုင်မာသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ ရှိဖို့လိုသည်။ ထိုသို့ရှိနိုင်ရန် မိမိတို့၌ ကရုဏာနှင့်ပညာ ရှိဖို့လိုသည်။ ကရုဏာနှင့် ပညာ ရှိလျှင် မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုးကိုစွန့်၍ လောက၏ အကျိုး ကို သယ်ပိုးလာမည်။ ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်နိုင်သည်နှင့်အမျှ လောက၏အကျိုးကို စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်လာမည် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဘဝ၏ အနက်၊ ဘဝ၏အဓိပ္ပာယ်၊ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်တို့ကို အမှန်အတိုင်း သိခြင်းနှင့် ငါ၊ ငါ့အတွက်၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ “ငါ” အပေါ် ဗဟိုပြုသော တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည် တစ်ပြိုင် နက်သော ခဏ၌ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်သဖြင့် နည်းနည်း ပယ်စွန့်နိုင်လျှင် နည်းနည်း သိပြီး၊ များများ ပယ်စွန့်နိုင်လျှင် များများသိကာ၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်

၅၈

ဦးရွှေအောင်

နိုင်လျှင် အကြွင်းမဲ့သိနိုင်သောကြောင့် လုံးဝ မပယ်စွန့်
နိုင်လျှင် လုံးဝပင် မသိသေးကြောင်း၊ အကယ်၍ သိ
သည်ဟု ယုံကြည်လျှင်လည်း ထိုယုံကြည်ချက်သည်
စိတ်ရောဂါရှင်၏ ယုံကြည်ချက်မျိုး သဖွယ်သာ ဖြစ်
ကြောင်း သိအပ်ပါ၏။

[ကသစ်ပန်း၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၈၉]

ဘဝအဓိပ္ပာယ် (၂)

ဘဝဟူသည် “ကြွေး”ပင် ဖြစ်၏။ ယင်းကို “ဝဋ်” ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် တွဲ၍ “ဝဋ်ကြွေး”ဟူ၍ ဆိုကြ၏။ ဝဋ်ကြွေးသည် ကိလေသာဝဋ်ကြွေး၊ ကမ္မ ဝဋ်ကြွေး၊ ဝိပါကဝဋ်ကြွေး ဟူ၍ ၃ မျိုး ပြား၏။ ယင်း ဝဋ်ကြွေး ၃ မျိုးကို ရောနှောခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ပေါင်းစပ်ခြင်းမျိုးဖြင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ “သက်ရှိဘဝ” ဖြစ်လာ၏။ ဘဝ ဖြစ်လာလျှင် အားသစ်တစ်မျိုး ပေါ်လာ၏။ ယင်းအားသစ်သည် မူလ အစိတ်အစိတ်၌ မပါဝင်။ မူလ အစိတ်စိတ်မှ ထူးခြား၏။ အပို ဖြစ်၏။ ယင်းဘဝ၏ အားသစ်ကို “သတ္တဝါ”ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အသက် “ဇီဝ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဆို၏။

အောက်စီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်ကို ဓာတုဗေဒ နည်းအရ ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ “ရေ” ဟူသော အရာဝတ္ထုတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ယင်း ရေတွင် အောက်စီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်တို့တွင် မပါဝင်သော၊ အောက်စီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်တို့မှ ထူးခြားသော အားသစ်တစ်မျိုး ပါဝင်လေသည်။

ဘဝဟူသည် ဤသဘောမျိုးဖြင့် ပေါင်းစပ် ထားသော ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက် တည်း ဟူသော အကြောင်းတရားများနှင့် အကျိုးတရားများ၏ အပေါင်း အစု ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝတွင် မူလ နိဿတ္တ၊ နိဇ္ဇိဝသဘောမှ အတ္တ၊ ဇီဝ သဘောတည်းဟူသော အားသစ်တစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်၏။

ဘဝဟူသည် အရိယသစ္စာအားဖြင့် ဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် ရုပ်နှင့် နာမ်တို့၏ အပေါင်းအစု ဖြစ်၏။ သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဖြစ်၏။ ပါရိဘာသိက သစ္စာအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စသည်တို့ ဖြစ်၏။

ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် ရုပ်နှင့် နာမ်ဟူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတို့ ဖြစ်၏။ ယင်းကို ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါးဟူ၍လည်း ဆို၏။ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးသည် အတိတ်အကြောင်းကို အခြေခံ၍၊ တစ်ဖန် အနာဂတ်အကျိုးကို ပေါက်ဖွားပေး၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုသာ လောကရေးရာအတွက် ဖြစ်စေ၊

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအကျဉ်းသား

လောကုတ္တရာရေးရာ အတွက်ဖြစ်စေ အခြေခံ၍ လေ့
လာအပ်၏။ နားလည်အောင် အားထုတ်အပ်၏။
ပြောင်းလဲနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းအပ်၏။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပစ္စုပ္ပန်သည်သာလျှင်
မျက်ဝါးထင်ထင် ထင်ရှားရှိ၍၊ ယင်းမှ အတိတ်ကို
လည်း မှတ်မိနိုင်သည်။ အနာဂတ်ကိုလည်း ဦးတည်
နိုင်သည်။

ဘဝတည်းဟူသော ဝဋ်ကြွေးတွင် ‘ဝဋ်’ ဟူ
သော ဝေါဟာရသည် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဖြစ်ခြင်း
ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ယင်းကို ‘လည်ခြင်း’ ဟူ၍လည်း ဆို၏။
ကြွေးယူသောအခါ ပထမ ‘အရင်း’ ဖြစ်၏။ အရင်းမှ
တစ်ဖန် ‘အတိုး’ သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အတိုးသည်
နှစ်ထပ်တိုး ဥပဒေသအရ ‘အရင်း’ ဖြစ်သွားပြန်၏။
ယင်းမှ တစ်ဖန် ‘အတိုး’ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်၏။ ဤသို့
လျှင် ကြွေး၏ သဘောအရ ‘အရင်း’ နှင့် ‘အတိုး’
သည် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဖြစ်လေသည်။

ဘဝတည်းဟူသော ကြွေးတွင်လည်း အဝိဇ္ဇာ
နှင့် တဏှာ တည်းဟူသော အရင်းမှ ‘ကံ’ သည်
ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ‘ကံ’ မှတစ်ဖန် ‘အကျိုးဝိပါက်’
သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အကျိုးဝိပါက်မှ တစ်ဖန်
‘အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ’ တည်းဟူသော ‘အရင်း’ သည်
ပြန်လည်ဖြစ်လာ၏။ ဤသို့လျှင် ကိလေသာ၊ ကံ၊
ဝိပါက် တည်းဟူသော အကြွေး ၃ မျိုးတို့၏ ပေါင်း

ပညာ့ရိပ်မွန်

စပ်မှုသည် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဖြစ်လေ၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင် “ဘဝ” မည်၏။

လူသည် “ဘဝ” ကို တည်ဆောက်ရာ၌ ဘဝ တွင် ရှိသော မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် တည်းဟူသော အာယတန ၆ ပါးတို့ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ကို ရင်ဆိုင်ရ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ဟူသည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အာရုံ ၆ ပါးတို့ ဖြစ်၏။

အာရုံ ၆ ပါးတို့သည် အာယတန ၆ ပါး တို့ နှင့် သက်ဆိုင်သလို ထင်ဟပ်ရာမှ ဝိညာဏ်များ၊ ဖဿ များ၊ ဝေဒနာများ ဖြစ်ပေါ်၍ ယင်းမှ တစ်ဖန် “အဝိဇ္ဇာ တဏှာ” များ၊ ယင်းမှတစ်ဖန် “ကံ” များ၊ ယင်းမှ တစ်ဖန် “အကျိုးဝိပါက်” များ ဖြစ်ပြန်၏။ ဤသည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဘဝဖြစ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

လူသည် ဘဝရှိနေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ဖော် ပြုပါအတိုင်း “ဘဝ” ကို ထပ်ကာထပ်ကာ တည် ဆောက် နေရမည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တည်ဆောက်ရာတွင် ဘဝ၏ အနက်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဘဝ၏ ပန်းတိုင် နှင့် လျော်ညီစွာ တည်ဆောက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းအပ်၏။ သို့မှသာ ရခဲလှစွာသော လူ့ဘဝကို ရကျိုးနပ်ပေမည်။ လူပီသသော လူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

လူ့ဘဝကို ရ၍ လူဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင် နက် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် မလွဲမသွေ ပါဝင်လာရ၏။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ရှိသော နိုင်ငံရေး၊

ဘဝအကျဉ်းသား

အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ ဘာသာ
ရေး စသော အရေးရာများနှင့် မလွဲမသွေ ကြိုကြိုက်
ရ၏။

ထိုသို့ ကြိုကြိုက်ရာတွင် နိုင်ငံရေး၌လည်း နိုင်ငံ
သား အချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ အုပ်ချုပ်ရေး၌လည်း
အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံရသူ အချင်းချင်း ဆက်ဆံ
ရ၏။ စီးပွားရေး၌လည်း ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူ အချင်း
ချင်း ဆက်ဆံရ၏။ ပညာရေး၌လည်း သင်ကြားပေး
သူနှင့် သင်ကြားခံရသူ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။
လူမှုရေး၌လည်း လူသားအချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။
ဘာသာရေး၌မူ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်။

ဘာသာရေး၌ တစ်ဦးတည်း၊ တစ်ယောက်
တည်း လုပ်ရ၏။ တစ်ဦးတည်း၊ တစ်ယောက်တည်း
လုပ်မှလည်း ပို၍ ထိရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ဘာသာ
ရေးသည် အခြားတစ်ဖက်ကို မငဲ့သော၊ ဆက်ဆံရေး
နှင့် မပတ်သက်သော ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးပေါ်၌ အခြေခံ
သော “လူ့အဖွဲ့အစည်း” မှ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေး
ပေါ်၌ အခြေမခံသော “ဘာသာရေး” ကို လူ့အဖွဲ့
အစည်း၌ အရေးကြီးသော ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခြင်း မရှိဟု
ထင်မှား၍ ဘေးဖယ် ထားတတ်ကြ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘာသာရေးသည် လူ့အဖွဲ့
အစည်း၌ အရေးကြီးသော ကဏ္ဍမှ ပါဝင်၏။ ဘာသာ
ရေးသည် တစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို တည်

ဆောက်ရေး၌ တာဝန်ယူ၏။ ထိုတာဝန်အရ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို တည်ဆောက်၏။ အသိအလိမ္မာသည် ပညာရေး၌ အခြေခံသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း အမှန်အားဖြင့် ပညာရေး၌ အခြေမခံ၊ ဘာသာရေး၌သာ အခြေခံသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား၌သာ အခြေခံသည်။

အသိ အလိမ္မာသည် ထက်စွာသော “ဓား” နှင့် တူ၏။ ကိုယ်ကျင့်တရား မပါသော အသိအလိမ္မာသည် လူသတ်သမားကိုင်သော “ဓား” သဖွယ် လူ့လောကအတွက် ကြီးစွာသော အန္တရာယ်ဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားပါသော အသိအလိမ္မာသည် ဆရာဝန်ကိုင်သော “ဓား” သဖွယ် လူ့လောကအတွက် ကြီးစွာသော ကျေးဇူးကို ပြု၏။

အသိ အလိမ္မာ(ဝိဇ္ဇာ)သည် အကျင့်(စရဏ)ပါမှ ကောင်းသည်ဟု ဆို၏။ ဆိုတိုင်းလည်း ယုံကြည်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အသိအလိမ္မာကို အကျင့်ပါအောင် မည်သို့ ပြုမည်နည်း။

လူတိုင်း လူတိုင်းသည် မိမိကိုယ်ကို သူတော်ကောင်းဟု ထင်၏။ ထင်သည့်အတိုင်းလည်းပြော၏။ မိမိကိုယ်ကို လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်နေသူဟု ထင်၏။ ထင်သည့်အတိုင်းလည်း ပြော၏။ သို့ရာတွင် ထိုအထင်၊ ထိုအပြောသည် ယထာဘူတ ကျသော အထင်နှင့်အပြော ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ယထာဘူတကျသော အထင်နှင့် အပြော ဖြစ်ပါက အများအတွက် အနစ်နာခံခြင်း (အလောဘ)၊ ကိုယ်ကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၌ ငြီးငွေ့ခြင်း (နိဗ္ဗိဒါ)၊ မိမိ၏ ရာထူး ဂုဏ်သိန် စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့၌ မတပ်မက်ခြင်း (ဝိရာဂ) သည် ထိုအထင်၊ ထိုအပြောနှင့် တစ်သားတည်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက ထိုအထင်၊ ထိုအပြောသည် “ထိုဟာ မဟုတ်သည်၌ ထိုဟာဟု သိခြင်း” မျိုးသာ ဖြစ်၏။ ယင်းအသိမျိုးကို အဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်၏။ ဒဿနကျမ်းများ၌ “အတသ္မိတံဗုဒ္ဓိ”ဟု ဆိုလေသည်။

အဝိဇ္ဇာ သိမျိုးဖြင့် သိခြင်းဖြစ်ပါက သူများအပေါ် “ကျော” လိုက်ရခြင်းကိုလည်း “မှန်” သည် ထင်၍ ကျေနပ်၏။ မမှန်ကန်သော နည်းလမ်းများဖြင့် မယူသင့်သော အခွင့်အရေးများ အရယူနိုင်ခြင်းကိုလည်း “မှန်”သည်ထင်၍ ပျော်၏။ မိမိ၏ အစီးအပွားအတွက် သူများအား “စတေး” နိုင်ခြင်းကိုလည်း တရားသည် ထင်၍ နှစ်သက်၏။ မိမိထက် တော်သူများအား မမှန်ကန်သော နည်းပရိယာယ်များဖြင့် “ပ” ထုတ်နိုင်ခြင်းကိုလည်း “တော်” သည် ထင်၍ ပြုံး၏။

ထိုအမြင်များသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် မှန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နှလုံးသွင်းတူ၊ စရိုက်တူ၊ ဉာဉ်တူ၊ ဝါသနာတူ အသိုက်အဝန်းတွက်လည်းမှန်၏။ ထိုအမှန်မျိုးကို ပါရိ ဘာသိက သစ္စာဟု ခေါ်၏။ ပါရိဘာသိက

သစ္စာသည် မိမိ၏ ပရိဂုဏ်၊ မိမိ၏ နယ်နိမိတ် အတွင်း
သာ မှန်လေ၏။ ထိုထက် ကျော်လွန်၍ မမှန်ချေ။

ပါရိဘာသိက သစ္စာထက် ကျော်လွန်သော
အမှန်မျိုးကို မြင်နိုင်ရန် ယထာဘူတကျသော ဉာဏ်
ကို ရရှိရန် လိုအပ်၏။ ယထာဘူတကျသော ဉာဏ်
ဟူသည် အောက်စီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်ကို ပေါင်းစပ်
ရာမှ “ရေ”ဖြစ်လာသကဲ့သို့ “အသိအလိမ္မာ” နှင့်
“အကျင့်” ကို ပေါင်းစပ်ရာမှ “ဓမ္မသစ်” အနေဖြင့်
ထွက်ပေါ်လာသော ဉာဏ်ဖြစ်သည်။

ယင်းဉာဏ်သည်သာ အမြင်မှားကို အဆင့်
အလိုက် ပယ်နိုင်သော အားသစ်တစ်မျိုးကို ပိုင်ဆိုင်
သော “ဘဝ” ဖြစ်၏။ ဘဝဖြစ်မှ အားသစ်ရှိသည်။
အားသစ်ရှိမှ အမြင်မှားကို ပယ်နိုင်၏။ အတ္တစွဲကို
ပယ်နိုင်၏။

အမြင်မှားနှင့် အတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်သည့် “အား
သစ်” ရှိသော၊ “ဘဝ” အဆင့်သို့ ရောက်သော ယထာ
ဘူတဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အသိ (အဝိဇ္ဇာ) နှင့်
အကျင့် (စရဏ)ကို စိတ်ထားတည်ကြည်မှု (သမာဓိ)
ပေါ်၌ အခြေခံ၍ တည်ဆောက်အပ်၏။

သမာဓိဖြင့် ပွားနေခြင်း မရှိပါက မိမိမျက်စိ
သည် မိမိမျက်စိကို ပြန်၍ မမြင်နိုင်သကဲ့သို့ မိမိစိတ်
သည် မိမိစိတ်ကို ပြန်၍ မမြင်နိုင်။ ထိုအခါ မိမိစိတ်၌
ဖြစ်ပေါ်နေသော “အမှား” များကို မိမိစိတ်က မမြင်ရ
ပါဘဲလျက် အမှားဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အမှန်ဟူ၍

ဘဝအကျဉ်းသား

လည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့လျှင် မှန်ကန်သော ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်နည်း။ ထို့ကြောင့် မိမိစိတ်ကို မိမိစိတ်က ပြန်မြင်နိုင်အောင် သမာဓိကို ပွားများရခြင်း ဖြစ်၏။

ဘာသာရေးသည် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ် ကျင့် တရားများကို တည်ဆောက်ရေး၌ တာဝန်ယူ သဖြင့် “အစိတ်” သဘောကို ဆောင်၏။ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး စသော အခြားရေးရာများသည် အများနှင့် ဆိုင်သဖြင့် “အပေါင်း” သဘောကို ဆောင် ၏။ “အပေါင်း” ၌ “အစိတ်” ပါဝင်၏။ “အစိတ်” ကောင်းမှ “အပေါင်း” ကောင်း၏။

သို့ဖြစ်၍ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ရေးရာအဖြာဖြာ တွင် ဘာသာရေးသည် အခြေခံအကျဆုံး ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကိုယ်ကျင့်တရား မကောင်း သော လူတစ်ဦးချင်းစီ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားသော လူ့ အဖွဲ့အစည်းသည် မကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုနေရာ၌ “ဘာသာမဲ့” ဆိုသူများသည်လည်း **“အ နာမိကောယေဝ တဿ နာမံ - အမည် မရှိခြင်းသည် ပင်လျှင် ထိုသူ၏ အမည်ဖြစ်၏”** ဟူသည်နှင့်အညီ၊ ‘ဘာသာရေး’ ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အကျယ်ဝန်းဆုံး သော အနက်အားဖြင့် **“ဘာသာမဲ့ အမည်ရှိသော ဘာသာတရား”** ၌ သက်ဝင်ယုံကြည်သူပင် ဖြစ်၏။

အခြားသော ဘာသာများသည် ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့ အစည်းအတွက် ရေးရာအဖြာဖြာကို ဆောင်ရွက်ရာ၌

ချောမွေ့စေခြင်းငှာ၊ လူတစ်ဦးချင်းစီ လိုက်နာ ကျင့်သုံး ရန် ကိုယ်ကျင့်တရားများနှင့် ကျင့်ဝတ်များကို သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားကြ၏။ ထိုကိုယ်ကျင့်တရားများနှင့် ကျင့်ဝတ်များသည် သူ့ဒေသ၊ သူ့လူတန်းစားများ အတွက် ကောင်းပါ၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒ၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသော လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ရေးရာအဖြာဖြာကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ချောမွေ့စေခြင်းငှာ၊ လူတစ်ဦးချင်းစီ လိုက်နာကျင့်သုံး ရန် ကိုယ်ကျင့်တရားများနှင့် ကျင့်ဝတ်များကို ပြဋ္ဌာန်း ထား၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားအတွက် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူ၍ ၃ မျိုးခွဲပြီး၊ အနှစ်ချုပ်အားဖြင့် လောဘကို ပယ်သတ်ရေးပင် ဖြစ်၏။

လောဘကို ပယ်သတ်ရာတွင် ပယ်နိုင်လျှင် ပယ်နိုင်သလောက် “ဝါနတော နိက္ခန္တံ နိဗ္ဗာနံ” အရ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းပင် မည်၏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကျင့်ဝတ် များနှင့် ပတ်သက်၍မူ ဆရာကျင့်ဝတ်၊ တပည့်ကျင့် ဝတ်၊ လင်ကျင့်ဝတ်၊ ဇနီးကျင့်ဝတ် စသည်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်း ထား၏။

လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ လူတို့သည် အချင်းချင်း မလွဲ မသွေ ဆက်ဆံကြရ၏။ ထိုသို့ ဆက်ဆံရာ၌ တစ်ဦး ချင်းစီအတွက် “ဘောင်” ရှိ၏။ ယင်း “ဘောင်” ကို “ကျင့်ဝတ်” ဟူ၍ ခေါ်၏။ ကျင့်ဝတ်ကို သတ်မှတ် ထားခြင်းသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဖြစ်၏။ မင်းဆိုလျှင်လည်း မင်းအတွက် သတ်မှတ်

ဘဝအကျဉ်းသား

ထားသော “ဘောင်” ရှိ၏။ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ် ရှိ၏။

ထိုနည်းတူပင် တိုင်းသူပြည်သားများ၊ ရောင်းသူ နှင့်ဝယ်သူများ၊ ဆရာနှင့်တပည့်များ၊ မိဘနှင့် သား သမီးများ၊ ရဟန်းသံဃာများနှင့် ဒါယကာများ၊ ပြည်ထောင် အချင်းချင်းများ စသည် စသည်အားဖြင့် မိမိတို့အတွက် သတ်မှတ်ထားသော “ဘောင်” များ၊ “ကျင့်ဝတ်” များ ရှိလေရာ ယင်းတို့ကို မကျော်လွန် မချိုးဖောက်လျှင် ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ငြိမ်းချမ်းသည် ဖြစ်၏။ သတ်မှတ်ထားသော “ဘောင်” နှင့် “ကျင့်ဝတ်” များကို ကျော်လွန် ဖောက်ဖျက်လျှင်မူ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် မည်သို့မျှ ငြိမ်းချမ်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ဤနေရာ၌ ကျော်လွန် ဖောက်ဖျက်ခြင်း ဆို သည်မှာ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အင်အား ဟူ၍ “ငါ” ကို ဗဟိုပြုသော တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုဖြင့် အနာမခံဘဲ အသာ စံခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အနာမခံဘဲ အသာစံခြင်း သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ မငြိမ်းချမ်းခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။

ဥပါ ဒါန ပစ္စယာ ဘဝေါ ဟူသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ ဘဝသည် ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်သည် ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒါဒုပါဒါန် ဟူ၍ ၄ မျိုး ပြား၏။

ထို ၄ မျိုးတွင် ကာမုပါဒါန်သည် ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် ဆိုင်၏။ ကာမုပါဒါန်၌ ကာမ-ဟူသည် အာရုံ ၅ ပါး ဖြစ်၏။ တံငါပတ်ဝန်းကျင်၌ တံငါတို့၏ အာရုံ ၅ ပါးသည် ကာမဖြစ်၏။ ကုန်သည်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကုန်သည်တို့၏ အာရုံငါးပါးသည် ကာမ ဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူ ထိုထိုလူတန်းစားတို့၏ အာရုံ ၅ ပါးသည် ထိုထို လူတန်းစားတို့၏ ကာမ ဖြစ်၏။

ဒိဋ္ဌပါဒါန်၌ ဒိဋ္ဌိသည် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အမြင် ဖြစ်၏။ တံငါတို့၏ မိမိပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အမြင်သည် ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ ကုန်သည်တို့၏ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင် အပေါ် အမြင်သည် ဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူ ထိုထို လူတန်းစားတို့၏ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အမြင်သည် ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။

သီလဗ္ဗတု ပါဒါန်၌ သီလဗ္ဗတသည် အကျဉ်း အားဖြင့် ထိုထို လူတန်းစားတို့၏ ဓလေ့ ဖြစ်၏။

အတ္တဝါဒုပါဒါန်၌ အတ္တဝါဒသည် ထိုထို လူ တန်းစားတို့၏ “ငါ”ကို ရှေ့တန်းတင်၍ ပြောမှု၊ ဆိုမှု၊ လုပ်ကိုင်မှု၊ တွေးခေါ်မြော်မြင်မှု ဖြစ်၏။

ဥပါဒါန် ဟူသည် ဘဝ၏ အကြောင်းတရား ဖြစ်၏။ ယင်းကို စွဲလမ်းခြင်း ဟူ၍လည်း ဆို၏။ တံငါဖြစ်လျှင် တံငါပတ်ဝန်းကျင်ကို စွဲလမ်း၏။ တံငါ အမြင်ကို စွဲလမ်း၏။ တံငါဓလေ့ကို စွဲလမ်း၏။ တံငါ တို့၏ “ငါ”ကို ရှေ့တန်းတင်၍ ပြောမှု၊ ဆိုမှု၊ လုပ်ကိုင် မှု၊ တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုတို့ကို စွဲလမ်း၏။ ကုန်သည်

ဖြစ်လျှင်လည်း အလားတူပင် စွဲလမ်းတတ်၏။ အခြား
လူတန်းစား ဖြစ်လျှင်လည်း အလားတူပင် စွဲလမ်း၏။
ထိုစွဲလမ်းမှုများသည် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ “ဘဝ” ကို
ဖန်ဆင်း၏။

စွဲလမ်းမှုသည် ပထမအဆင့်တွင် “နှလုံးသွင်း”၊
ဒုတိယအဆင့်တွင် “စရိုက်”၊ တတိယအဆင့်တွင်
“ညှဉ်”၊ စတုတ္ထအဆင့်တွင် “အနုသယ” သို့ တိုင်
အောင် အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်သွား၏။ ယင်းတို့၏
တွန်းအားဖြင့် အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်မှုသည် အပြီးသတ်
ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ယင်းသို့ အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်မှုကို
“အာသယ” ဟူ၍ ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည်
ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ မိမိတို့ တွေ့ကြုံ
ခံစား၍ စွဲလမ်းခဲ့ရသော ပတ်ဝန်းကျင်၊ အမြင်၊ ဓလေ့၊
အတ္တတို့အပေါ် အခြေခံ၍ နှလုံးသွင်း၊ စရိုက်၊ ညှဉ်၊
အနုသယတို့၏ တွန်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။

တံငါ ဖြစ်လျှင်လည်း တံငါ ပတ်ဝန်းကျင်၊
တံငါ အမြင်၊ တံငါ ဓလေ့၊ တံငါ အတ္တအပေါ် အခြေခံ
၍ တံငါ နှလုံးသွင်း၊ တံငါ စရိုက်၊ တံငါ ညှဉ်၊ တံငါ
အနုသယ၏ တွန်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်၏။ ကုန်သည်
ဖြစ်လျှင် ကုန်သည် ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကုန်သည် အမြင်၊
ကုန်သည် ဓလေ့၊ ကုန်သည် အတ္တတို့အပေါ် အခြေခံ၍
ကုန်သည် နှလုံးသွင်း၊ ကုန်သည် စရိုက်၊ ကုန်သည်
ညှဉ်၊ ကုန်သည် အနုသယတို့၏ တွန်းအားဖြင့် ဆုံး
ဖြတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ အမှားနှင့်အမှန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဥပါဒါန်အပေါ် အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်လေရာ၊ ဥပါဒါန် ရှိနေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး လူတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး၊ လူတန်းစားတစ်ရပ်နှင့် တစ်ရပ် အချင်းချင်း တူညီရန် များစွာခက်၏။

လူ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး၊ လူတန်းစား တစ်ရပ်နှင့် တစ်ရပ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချင်း တူညီစေရန် ဥပါဒါန်ကို ပါးသည်ထက်ပါးအောင် လုပ်ရန် လို၏။ ဥပါဒါန်ကို ပါးစေရန် “အတ္တ”ကို ရှေ့တန်းမှ နောက်တန်းသို့ ပို့ထားရန် လို၏။ “အတ္တ”ကို ရှေ့တန်းမှ နောက်တန်း သို့ ပို့ထားနိုင်ရန် စိတ်ထားတည်ကြည်မှု “သမာဓိ”ကို ပွားစီးအောင် အားထုတ်ရန် လို၏။ သမာဓိကို ပွားစီး အောင် အားထုတ်ရာ၌၊ သတိနှင့် ဝီရိယသည် ကြီးစွာ သော အထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သတိနှင့် ဝီရိယကို မဂ္ဂံဒေသနာတွင် သမာဓိမဂ္ဂင်၌ ထည့်သွင်းထားသော ကြောင့် ဖြစ်၏။ သမာဓိအားကောင်း၍ လုံလောက် သော ပမာဏကို ရသောအခါ အသိ(ဝိဇ္ဇာ)နှင့် အကျင့် (စရဏ) တို့သည် အရေအတွက် တည်းဟူသော “အများ”အဆင့်မှ၊ “အရည်အချင်း” တည်း ဟူသော “တစ်သားတည်း”အဆင့်သို့ ပြောင်းလဲသွားနိုင်လေ သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ထူးခြားသော ဘာသာဖြစ်၏။ သမုဒယ သစ္စာခေါ် တဏှာကိလေသာကို ပယ်သတ်

ရေး၌ အဓိကထား၍ ဟောကြား၏။ နောက်ဆုံး ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ဖြစ်သော “နိဗ္ဗာန်”ကိုပင် “တဏှာမှ လွတ်မြောက်ခြင်း”ဟူ၍ အနက်ဖွင့်၏။ တဏှာမှ နည်းနည်းလွတ်မြောက်လျှင် နည်းနည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ များများ လွတ်မြောက်လျှင် များများ ငြိမ်းချမ်း၏။ အကြွင်းမဲ့ လွတ်မြောက်လျှင် အကြွင်းမဲ့ ငြိမ်းချမ်း၏။ ငြိမ်းချမ်းခြင်းကို “သန္တိသုခ”ဟူ၍ ခေါ်၏။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး စသော ရေးရာ အဖြာဖြာတို့၌ လက်တွေ့အသုံးချ၍ ရသော ဘာသာတရား ဖြစ်၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဆိုက်ကား နင်းရာ၌ပင် မိမိ၏ အကျိုးထက် ခရီးသည်၏ အကျိုးကို ဦးစားပေးပါက နှစ်ဦးနှစ်ဝ ငြိမ်းချမ်းသော သုခကို ရ၏။ သုခကို ရရုံသာမက ပါရမီကုသိုလ်လည်းဖြစ်၏။ ကြိုးစားလျှင် ကြိုးစားသလောက် ပါရမီကုသိုလ် ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်ကို ရိုးရိုးကုသိုလ်နှင့် ပါရမီကုသိုလ်ဟူ၍ ၂ မျိုး ခွဲနိုင်၏။ “ရယူ”ရေးကို ဦးတည်သော ကုသိုလ်ကို “ရိုးရိုးကုသိုလ်”ဟူ၍ ဆိုရ၏။ “စွန့်လွှတ်ရေး”ကို ဦးတည်သော ကုသိုလ်ကိုမူ “ပါရမီကုသိုလ်”စစ်စစ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ရိုးရိုးကုသိုလ်သည် အမြင်အားဖြင့် “အပေါင်း”သဘော ရှိ၏။ ပါရမီ ကုသိုလ်သည် အမြင်အားဖြင့် “အနုတ်” သဘောရှိ၏။

“ရယူ” ရေး ဆိုသည်မှာ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို ရရှိရေး၌ တပ်မက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ရာထူး

ဂုဏ်သိန် စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့ကို ရရှိရေး၌ တပ်မက်ခြင်း ဖြစ်၏။

“စွန့်လွှတ်” ရေးဆိုသည်မှာ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ် ချမ်းသာတို့၌ တပ်မက်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်၏။ ရာထူး ဂုဏ်သိန် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၌ တပ်မက်ခြင်းကို စွန့်လွှတ် ၏။ ဓမ္မဝါဒ ထွန်းကားရေး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း ငြိမ်းချမ်း ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ မိမိအသက်၊ မိမိဘဝ ၌ပင် တပ်မက်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်၏။ အရာရာတိုင်း၌ တပ်မက်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်၏။

ရိုးရိုး ကုသိုလ်ကို ရိုးရိုးလူသားတို့က တန်ဖိုး ထား၏။ မြတ်နိုး၏။ ပါရမီကုသိုလ်ကို မြင့်မြတ်သော လူသားတို့က တန်ဖိုးထား၏။ မြတ်နိုး၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒကို တကယ်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ပါက ပါရမီ ကုသိုလ်များဖြင့် ဘဝကို တည်ဆောက်သူများ ဖြစ် ထိုက်ပါ၏။

ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ဘဝဟူသည် ကြွေးပင် ဖြစ်၏။ ထပ်၍ ထပ်၍ ဘဝဖြစ်ခြင်းသည် ထပ်၍ ထပ်၍ “ကြွေးတင်”ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ရယူ” ရေးသည် ဘဝကို တည်ဆောက်ရာတွင် ရိုးရိုးကုသိုလ် သဘောဖြစ်၏။ ယင်းကို ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ဟူ၍ လည်း ဆို၏။ “စွန့်လွှတ်” ရေးသည် “ကြွေးဆပ်” ခြင်းဖြစ်၍ ပါရမီကုသိုလ်သဘော ဖြစ်၏။ ယင်းကို ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ဟူ၍လည်း ဆို၏။ သာမန်အား ဖြင့် ရိုးရိုးကုသိုလ်သည် “ရခြင်း”ဖြစ်၍ “အပေါင်း”

သဘော ဖြစ်၏။ ပါရမီကုသိုလ်သည် “စွန့်လွှတ်ခြင်း” ဖြစ်၍ “အနုတ်” သဘော ရှိ၏။

သို့ရာတွင် သင်္ချာနည်းအရ ဆိုသော် ရိုးရိုးကုသိုလ်ရသည် ဆိုသော်လည်း “ကြွေးတင်ခြင်း” ဖြစ်၍ “အနုတ်” စစ်စစ် ဖြစ်၏။ “အရှုံး” စစ်စစ် ဖြစ်၏။ ပါရမီကုသိုလ်သည် စွန့်လွှတ်သည်ဆိုသော်လည်း “ကြွေးကျေခြင်း” ဖြစ်၍ “အပေါင်း” စစ်စစ် ဖြစ်၏။ “အမြတ်” စစ်စစ် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ စွန့်လွှတ်ခြင်း “နိဗ္ဗာန်” သည် “အနုတ်” အသွင် ရှိသော်လည်း အမှန်အားဖြင့် “အပေါင်း” စစ်စစ် ဖြစ်လေသည်။

ဆရာဇီဝက ဆေးပညာ သင်ယူပြီးသောအခါ ဆေးပညာ တကယ် တတ် မတတ် ဆရာက စမ်း၏။ တောသို့ဝင်၍ ဆေးဘက်မဝင်သော သစ်ပင်များကို ယူလာရန် ဆရာဇီဝကအား ခိုင်း၏။ သို့ရာတွင် ဆရာဇီဝကသည် တောလုံးအနှံ့ လှည့်လည်၍ ဆေးဘက်မဝင်သော သစ်ပင်များကို ရှာဖွေသော်လည်း တစ်ပင်မျှ မတွေ့၊ အားလုံး ဆေးဘက်ဝင်သည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာဇီဝကသည် သူ့ဆရာထံ လက်ချည်း ပြန်လာခဲ့၏။

ဤနေရာ၌ ဆိုလိုသည်မှာ ဆရာဇီဝကအတွက် အဆိပ်ပင်သည်ပင် ဆေးဘက်ဝင်၏။ အရာရာတိုင်းသည် ဆေးဘက်ဝင်၏။ သစ်ပင်သည် ပဓာနမဟုတ်၊ အသုံးချတတ်မှုသည်သာ ပဓာန ဖြစ်၏။ အသုံးမချတတ်ပါက စတုမရသည်ပင် အဆိပ်ဖြစ်၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ထိုနည်းအတူပင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝါဒ အမျိုးမျိုး ဝင်လာ၏။ ကွန်မြူနစ်၊ ဆိုရှယ်လစ်၊ ဖက် ဆစ်၊ အရင်းရှင် စသည်တို့ ဖြစ်၏။ ယင်းဝါဒများ ဝင်လာတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ဂယက်ရိုက်ခတ်ခြင်းကို ခံရ၏။ ထိုသို့ခံရခြင်းသည် ဆရာဇီဝက သစ်ပင် အားလုံးကို အသုံးချတတ်သကဲ့သို့၊ မြန်မာနိုင်ငံက ယင်း ဝါဒများကို အသုံးမချတတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အသုံးမချတတ်ခြင်းသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေခံ မြေခံ ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဝါဒကို ကိုယ်ခံဝါဒအနေဖြင့် တိကျမှန်ကန်စွာ မကျင့်သုံးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ အနှစ်သာရများဖြစ်သော ကိုယ်ကျိုး ထက် အများအကျိုးကို ဦးစားပေးမှု၊ အနစ်နာခံမှု၊ ရက်ရောမှု (အ လောဘ)၊ စာနာထောက်ထားမှု (အ ဒေါသ)၊ ယထာဘူတကျကျ မြင်နိုင်မှု (အ မောဟ) တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့၏ သန္တာန်၌ အမြစ်တွယ် အောင် မကိန်းအောင်းသေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝါဒဆိုးများ၊ ဝါဒကြမ်းများ ဝင် ရောက်လာမည့် ဘေးအန္တရာယ်များကို အမြဲတမ်း စိုးရိမ်နေရပေလိမ့်မည်။

ဆရာဇီဝကသည် မည်သည့် သစ်ပင်ကိုတွေ့ တွေ့ လွှင့်မပစ်ဘဲ အသုံးချသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံသား တို့သည်လည်း မည်သည့်ဝါဒများကို တွေ့တွေ့ လွှင့် မပစ်ဘဲ၊ လေ့လာ၍ အသုံးချနိုင်ရေးအတွက် တစ်ဦး ချင်းစီ၏ သန္တာန်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာစရိုက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဉာဉ်

တို့ကို အမြစ်တွယ်အောင် အားထုတ်အပ်၏။ ထို့နောက်မှ အမျိုးသားစရိုက်၊ အမျိုးသားညဉ်အဆင့်သို့ ရောက်အောင် ကြိုးပမ်းအပ်၏။

ထိုသို့ ကြိုးပမ်းရာတွင် တစ်ဦးချင်းစီ၏ စရိုက်နှင့်ညဉ်သည် “အစိတ်” ဖြစ်၏။ ယင်း “အစိတ်” များကို အရေအတွက် (သို့မဟုတ်) ပေါင်းစပ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) တစ်သားတည်းအဆင့်သို့ရောက်အောင် သိက္ခာ ၃ ပါးဖြင့် အားထုတ်အပ်၏။ ထိုအခါမှသာ အမျိုးသား စရိုက်၊ အမျိုးသားညဉ်တို့သည် “ဘဝ” သဘောဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာပေလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ကိုယ်ခံအားကောင်းသူသည် မည်သည့် ရောဂါပိုးကိုမျှ မကြောက်ရသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ဝဲ-လက်ယာ မည်သည့်ဝါဒကိုမျှ မကြောက်တော့။ ဆရာဇီဝကသည် မြင်မြင်သမျှ သစ်ပင်များကို ဆေးဘက်ဝင်အောင် အသုံးချသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် မြင်မြင်သမျှ ဝါဒများကို တိုင်းပြည် တိုးတက်အောင် အသုံးချနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဤအဆင့်သို့ မရောက်သေးပါက ဥပါဒါန်တို့၏ နိယာမအတိုင်း အကျိုးပေးတတ်သဖြင့် ထိုထိုဝါဒများကို သတိကြီးစွာ ထားအပ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကို ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ လိုက်နာ ကျင့်သုံးရာတွင် မိမိ၏ဘဝ၊ မိမိ၏ခန္ဓာကို ပန်းတိုင်(သို့မဟုတ်) အရှင်သခင်ကဲ့သို့ မဆက်ဆံဘဲ လောက၏ အစီးအပွားအတွက် လမ်းစဉ်(သို့မဟုတ်) အသုံးချကိရိယာ (သို့

၇၈

ဦးရွှေအောင်

မဟုတ်) အစေအပါးကဲ့သို့ ဆက်ဆံရမည် ဖြစ်ပါသည်။
သို့မှသာ ရခဲလှစွာသော လူ့ဘဝကို ရကုန်းနပ်ပေလိမ့်
မည်။ အသက်ရှင်နေစဉ် ကာလအတွင်း လူပီသသော
လူ့ဘဝဖြင့် အသက်ရှင်နေခြင်း မည်ပေမည်။

ဤသို့ ဆက်ဆံခြင်းသည်ပင် ဘဝ၏ အနက်၊
ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်နှင့် လျော်ညီစွာ
မိမိ၏ ဘဝကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်း
ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

[၁၇၊ ၃၊ ၈၉]

အာသဝဏီ မာယာရေကန်

ငယ်စဉ်က ဒဏ္ဍာရီတစ်ခုကို ကြားဖူး၏။ ထိုဒဏ္ဍာရီ
 မှာ နတ်ရေကန်ဒဏ္ဍာရီ ဖြစ်လေ၏။ မွေးစကလေး
 ငယ်တစ်ယောက်ကို နတ်ရေကန်ထဲ ပစ်ချလိုက်လျှင်
 ထိုကလေးငယ်သည် ၁၆ နှစ်အရွယ် ဖြစ်လာသည်ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ အဘိုးအို၊ အဘွားအိုများကို နတ်ရေ
 ကန်ထဲ ပစ်ချလိုက်လျှင် ထိုအဘိုးအို၊ အဘွားအိုများ
 သည် ၁၆ နှစ်အရွယ် ဖြစ်လာကြသည် ဟူ၍ လည်း
 ကောင်း ကြားဖူး၏။ နတ်ရေကန်ထဲက ရေသည်
 ဤသို့လျှင် အရာရာကို ပြောင်းလဲစေနိုင်သော စွမ်းအင်
 ရှိ၏။

ဗုဒ္ဓစာပေထဲ၌ အာသဝဏီ မာယာရေကန်ကို
 ဖတ်ရ၏။ အာသဝဏီ မာယာရေကန်ကား နတ်
 ရေကန်လို ဒဏ္ဍာရီမဟုတ်။ တကယ့် မာယာရေကန်
 ဖြစ်၏။ မျက်စိဖြင့် ကြည့်၍ရ၏။ မျက်စိဆိုသော်လည်း
 ပကတိ မျက်စိတော့ မဟုတ်။ ဉာဏ်မျက်စိ ဖြစ်၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

အာသဝ၏ မာယာရေကန်ကို ပထမဦးဆုံး မြင်သူမှာ “မြတ်စွာဘုရား” ဖြစ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား က အာသဝ၏ မာယာရေကန်သည် ရဟန္တာမဟုတ် သေးသူတိုင်း၏ သန္တာန်၌ ရှိသည်ဟု ဟောကြားတော် မူထား၏။

သတ္တဝါ ဟူသမျှသည် အာသဝ၏ မာယာ ရေကန်ထဲသို့ ဆင်းဖူးကြသူများချည်း ဖြစ်၏။ အာသဝ ၏ မာယာရေကန်ထဲသို့ ဆင်းဖူးပါမှလည်း “သတ္တဝါ” ဟူ၍ ဖြစ်ကြရ၏။ သို့မဟုတ်ပါက “သတ္တဝါ”ဟူ၍ ဖြစ်မလာနိုင်။ အမှန်အားဖြင့် အာသဝ၏ မာယာ ရေကန်သည် အရာရာတိုင်းကို အသက်သွင်းပေးနိုင် စွမ်း ရှိပါ၏။

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာဆောင် မထေရ်များက အာသဝ ၏ မာယာရေကန်မှ အာသဝ မာယာရေသည် ကြာမြင့် စွာ “ထုံ”အပ်သော “စိမ်ရေ”နှင့်တူသည်ဟု မိန့်ကြ၏။ “စိမ်ရေ”ဟူသည်မှာ “အရက်”ပင် ဖြစ်၏။ အရက် သည် အရက်သမားများကို မူးအောင် လုပ်၏။ ရူး အောင် လုပ်၏။ ထို့ကြောင့် အရက်မူးသမားများသည် မူးကြ၏။ ရူးကြ၏။

မူးကြ၊ ရူးကြသောအခါ အရက်မူးသမားများ သည် အာရုံများကို အမှန်တိုင်း မသိကြတော့။ “အကောင်း” ကိုလည်း “အဆိုး” ဟူ၍ ထင်ကြ၏။ “အဆိုး” ကိုလည်း “အကောင်း”ဟူ၍ ထင်ကြ၏။

အရက်မူးသမားများ၏ အထင်သည် အားလုံး

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအကျဉ်းသား

ကမောက်ကမချည်းသာ ဖြစ်၏။ အမှန်အကန်ဟူ၍ မရှိသော်လည်း အရက်မူးသမားများသည် သူတို့၏ အထင်မှ သူတို့၏အထင်။ အခြားသူများ၏ အထင် ကား ဖွဲ့နှင့်ဆန်ကွဲပမာသာ ဖြစ်ချေ၏။ ဤသို့လျှင် အရက်မူးသမားများသည် တစ်ယူသန်ကြ၏။

အာသဝ၏ မာယာရေကန်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် ဘဝတွင် “အသိခံနှင့် အသ”ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိ၏။ “အသိခံ” ကို “အာရုံ” ဟူ၍ ဆို၏။ အာရုံ ဟူသည်မှာ သိစရာများ ဖြစ်၏။ “အသိ” ကို “စိတ်” ဟူ၍လည်း ဆို၏။ အာရမ္မဏိက ဟူ၍လည်း ဆို၏။ စိတ် သို့မဟုတ် အာရမ္မဏိက ဟူသည်မှာ သိစရာများ ကို သိတတ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ဘဝတွင် သိစရာများနှင့် အသိ တရားများသည် အချင်းချင်း မလွဲမသွေ ဆက်ဆံနေ ကြရ၏။ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ပြတ်သည်ဟူ၍ မရှိ။ အိပ် မောကျနေသော အခါ၌ပင် “သိစရာနှင့် အသိ”သည် ဆက်ဆံနေသည်ပင် ဖြစ်၏။ သတ္တဝါများ အနေဖြင့် ထိုသို့ ဆက်ဆံနေကြောင်း “သိခြင်းနှင့် မသိခြင်း” သည် တစ်ကဏ္ဍ ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မ ဝေါဟာရ အနေဖြင့် ဆိုရလျှင် စိတ်ဟူသမျှ၌ သိစရာအာရုံသည် အမြဲပါရ၏။ သိစရာ အာရုံမရှိဘဲနှင့် စိတ်ဟူသည် ဖြစ်ကောင်းသောသဘော မရှိပေ။ ဤသည်မှာ စိတ္တနိယာမ ဖြစ်၏။ ဤနိယာမ အတိုင်း စိတ်ဖြစ်သည်ဆိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘာ စိတ်ပင် ဖြစ်ဖြစ် အာရုံသည် အမြဲပါလေ၏။

ဗုဒ္ဓဒေသနာအရ အာရုံဟူသမျှသည် ပုထုဇဉ်တို့၏ အာရုံသာ ဖြစ်ပါက “အာသဝ၏ မာယာရေကန်” ကို ဖြတ်သန်းရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား အာသဝ၏ မာယာရေကန်မှ “အာသဝ မာယာရေ”ကို ခန်းခြောက်အောင် အားထုတ်နေသော အရိယာ သူတော်စင်များ ဖြစ်ကြသဖြင့် ယင်းတို့ကို ထည့်သွင်း၍ မဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

စိတ်ဟူသမျှသည်လည်း ပုထုဇဉ်တို့၏ သိစိတ်သာ ဖြစ်ပါက အာသဝ၏မာယာရေကန်ကို ဖြတ်သန်းရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြတ်သန်းလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အာသဝ၏မာယာရေကန်က အာသဝ၏ မာယာရေသည် သူ၏ အစွမ်းကို ပြလေတော့၏။ သူ၏ အစွမ်းကား မည်မျှ ထက်ပါလေသနည်း။

ပုထုဇဉ်တို့၏ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ဒွါရများ၌ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အာရုံများ ထင်လာသောအခါ ထိုထို အာရုံများသည် ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မဟုတ်ကြ။ သတ္တဝါများလည်း မဟုတ်ကြ။ အသက်ဇီဝလည်း မရှိကြ။ အရာဝတ္ထုလည်း မဟုတ်ကြ။ ခြပ်လည်း မရှိကြ။ အစိုင်အခဲလည်း မရှိကြ။ ခြပ်မဲ့ အစိုင်အခဲမဲ့ အသက်မဲ့ သဘာဝသက်သက်မျှသာ ဖြစ်ကြပါ၏။

သို့ရာတွင် အာသဝ၏ မာယာရေကန်ကိုဖြတ်သန်းလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အာသဝ “ရေ”၏ စွမ်းအင်ကြောင့် ထိုထိုအာရုံတို့သည် ခြပ်မဲ့အဆင့်မှ ခြပ်ရှိအဆင့်သို့ရောက်သွားကြ၏။ အစိုင်အခဲမဲ့အဆင့်

မှ အစိုင်အခဲ အဆင့်သို့ ရောက်သွားကြ၏။ သက်မဲ့ အဆင့်မှ သက်ရှိအဆင့်သို့ ရောက်သွားကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သော အဆင့်မှ ပုဂ္ဂိုလ်အဆင့်သို့ ရောက်သွား ကြ၏။

သတ္တဝါ မဟုတ်သော အဆင့်မှ သတ္တဝါ အဆင့်သို့ ရောက်သွားကြ၏။ အရာဝတ္ထု မဟုတ်သော အဆင့်မှ အရာဝတ္ထု အဆင့်သို့ ရောက်သွားကြ၏။ ပရမတ်အဆင့်မှ ပညတ်အဆင့်သို့ ရောက်သွားကြ၏။ ဤသည်မှာ သိစရာ အာရုံပိုင်း အပေါ်၌သာ အာသဝ မာယာရေ၏ အစွမ်းသတ္တိပြမှု ဖြစ်ပါ၏။

အာရုံကို သိတတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ သိစိတ် အပေါ်၌လည်း အာသဝ မာယာရေသည် အစွမ်းပြ သည်ပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သိတတ်သော သိစိတ် ဟူသည် ပရမတ်တရား စစ်စစ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံများကို စိတ်၏ သဘာဝအတိုင်း စိတ်ကပင် သိခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ထိုသိစိတ်သည် အာသဝ၏ မာယာ ရေကန်ကို ဖြတ်သန်းမိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သိစိတ် သည် ရိုးရိုးသိစိတ် မဟုတ်တော့။ သိစိတ်သည် “ငါ” ဖြစ်လာ၏။ “ငါ”ဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘာ ကိုပင် သိသိ “သိစိတ်က သိသည်”ဟူ၍ မခံယူတော့။ “ငါက သိသည်”ဟူ၍သာ ခံယူတော့၏။ အာသဝ၏ မာယာရေကန်မှ အာသဝ မာယာရေသည် ထိုမျှ လောက် စွမ်းပါ၏။

နတ်ရေကန်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် အာသဝ မာယာ ရေကန်သည် နတ်ရေကန်ထက် မည်မျှပို၍ စွမ်းအား သာသည်ကို သူ့သူငါငါ အားလုံး သိပါ၏။

အာရုံများသည်လည်း အာသဝ၏ မာယာ ရေကန်ကို ဖြတ်သန်းမိသောကြောင့် အားလုံး ကမောက်ကမ ဖြစ်ကြရ၏။ သိစိတ်များသည်လည်း အာသဝ၏ မာယာရေကန်ကို ဖြတ်သန်းမိသော ကြောင့် အားလုံးပင် ကမောက်ကမ ဖြစ်ကြရ၏။ ထိုအခါ ကမောက်ကမ ဖြစ်နေသော အာရုံများကို ကမောက်ကမ ဖြစ်နေသော သိစိတ်များက မည်သို့ လျှင် ယထာဘူတကျကျ မှန်ကန်စွာ သိနိုင်ပါမည် နည်း။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ပြောရလျှင် ဤသို့ပင် ပြောရ မည် ဖြစ်၏။

ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ဆိုသည်မှာလည်း သဘော တရားအနေဖြင့် ဝေါဟာရအရသာ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျခြင်း ဖြစ်၏။ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုအရဆိုလျှင် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျ ခြင်းဟူ၍ မရှိနိုင်။ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်ကျခြင်းသာ ရှိနိုင်ပါ၏။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ပြောသူများကိုယ်တိုင် က အာသဝ၏ မာယာရေကန်ကို ဖြတ်သန်းပြီးမှ ပြောနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ပြောသူ၏ သိစရာအာရုံများကလည်း အာသဝ မာယာ ရေကန်ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသဖြင့် ကမောက်ကမပင် ဖြစ်၏။ ပြောသူ၏ သိစိတ်များကလည်း အာသဝ၏ မာယာရေကန်ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသဖြင့် ကမောက်

ကမပင် ဖြစ်ကြလေ၏။ ဤသည်မှာလည်း ဓမ္မတာပင် ဖြစ်၏။

ဤဓမ္မတာအရပင် တက္ကဗေဒ ပညာရှင်တစ်ဦး ၏ အဆိုအမိန့်ကို နောက် တက္ကဗေဒ ပညာရှင်တစ်ဦး က ငြင်းပယ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် တက္ကဗေဒ ပညာရှင် နှစ်ဦးစလုံးတို့သည် အာသဝ၏ မာယာ ရေကန်ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ကြသူချည်း ဖြစ်လေ၏။

ထို့ကြောင့်သာ သူတို့သည် စိတ်သိကို ငါသိ လုပ်ပြီး၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သူ့ထက်ငါ အစွမ်းပြနိုင် ကြခြင်း ဖြစ်၏။ “ငါသိ” လုပ်သည် ဆိုကတည်းက “ငါ”၌ တဏှာပါ၏။ မာနပါ၏။ ဒိဋ္ဌိပါ၏။ သို့ဖြစ် လျှင် မည်သည့် “ငါ”က ဓမ္မနှင့်ယှဉ်သော အစွမ်းကို ပြနိုင်ပါလေမည်နည်း။

တက္ကဗေဒ လောက၌သာမက အခြားလောက များ၌လည်း ထို့အတူပင် ဖြစ်၏။ ပညာရေးလောက၌ လည်းကောင်း၊ လူမှုရေးလောက၌ လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးလောက၌ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးလောက၌ လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးလောက၌လည်းကောင်း “သူ မှန်သည်၊ ငါမှန်သည်” ဟူသော ငြင်းခုံသံများကို ကမ္ဘာ၏ မျက်နှာပြင်အသီးသီးမှ ကြားနေကြရ၏။

အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဘာသာရေးလောက၌ပင် “သူမှန်သည်၊ ငါ မှန်သည်” ဟူသော ငြင်းခုံသံများကို ကြားနေရ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘာသာရေးလောက ဟူသည် ပညာ့ရိပ်မွန်

ကား စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုကို ရယူရာ လောကဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် ဘာသာရေးလောက၌ ဤကဲ့သို့ “သူမှန်
သည်၊ ငါမှန်သည်” ဟူသော ငြင်းခုံသံများကို မကြား
သင့်သည်ကား အမှန်။ သို့ရာတွင် မကြားသင့်ပါဘဲ
လျက် ကြားနေရသည်ကလည်း အမှန်။

ယနေ့သာ ကြားနေရသည် မဟုတ်။ ရှေးက
လည်း ကြားခဲ့ရ၏။ နောင်လည်း ကြားနေရဦးမည်ပင်
ဖြစ်၏။ အခြားသော ရေးရာများကို အကြောင်းပြု၍
စစ်ခင်းကြသည်အထိ ငြင်းခုံကြသည်များကို မဆိုနှင့်
ဦး။ ဘာသာရေးကို အကြောင်းပြု၍ စစ်ခင်းသည်အထိ
ငြင်းခုံကြသည်ကို ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌ အထင်အရှား တွေ့
မြင်နိုင်၏။ ပကတိ နားဖြင့်ပင် ကြားနိုင်၏။ ဗုဒ္ဓ
ဒေသနာတော်၌မူ-

“ဝိဝါဒံ ဘယတော ဒိတွာ

အဝိဝါဒဉ္စ ခေမတော” ဟူ၍ လာ၏။

ငြင်းခုံခြင်းသည် ဘေး ဖြစ်၏။ မငြင်းခုံခြင်း
သည် ငြိမ်းချမ်းခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငြင်းခုံခြင်းကို
ဘေးအဖြစ် မြင်၍ လည်းကောင်း၊ မငြင်းခုံခြင်းကို
ငြိမ်းချမ်းမှုအဖြစ် မြင်၍ လည်းကောင်း လူ့လောက၌
အသက်ရှင်နေစဉ် ကာလအတွင်း တရားဓမ္မနှင့်အညီ
နေရန် သွန်သင်ထားပါ၏။ သို့ရာတွင် ထို သွန်သင်
ချက်ကို လိုက်နာခြင်း မရှိကြ။

သံသရာသက်တမ်းနှင့် စာလျှင် လူ့ဘဝ
သက်တမ်းဟူသည်မှာ သမုဒ္ဒရာ ရေမျက်နှာထက် ခဏ

ပညာ့ရိပ်မွန်

တက်သည့် ရေပွက်ပမာ တစ်သက်လျာသာ ဖြစ်ပါ၏။ တစ်သက်လျာဆိုသည်မှာ မွေးသည်မှ သေသည်အထိ ကာလတစ်လျှောက်လုံး ဖြစ်၏။ ထိုသဘောကို လူတို့ မသိသဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ငြင်းခုံနေကြခြင်းတော့ မဟုတ်။ သိပါလျက်နှင့် ငြင်းခုံနေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသဘော ကို “အသိခေါက်ခက် အဝင်နက်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အသိခေါက်ခက် အဝင်နက်နေကြခြင်းမှာ အာသဝ၏ မာယာရေကန်ကို ဖြတ်သန်းကြရသူများ ပီပီ၊ အနိစ္စသဘောကို သိရာ၌ “စိတ်သိ၊ ဓမ္မသိ” မဟုတ်ဘဲ “ပုဂ္ဂိုလ်သိ၊ ငါသိ” ဖြစ်သောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါ၏။

ဤလောက၌ ပုထုဇဉ်တို့၏ အသိသည် အာသဝ၏ မာယာရေကန်ကို ဖြတ်သန်းပြီးမှ သိသော အသိချည်း ဖြစ်သောကြောင့် အားလုံး ကမောက်ကမချည်း ဖြစ်၏။ ကမောက်ကမချည်း ဖြစ်သည်ကို ကမောက်ကမ ဖြစ်မှန်းမသိဘဲ အားလုံး “အတည့်” ချည်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ မိမိတို့ဘာသာ မိမိတို့က သိနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့ အသိဟူသမျှသည် အားလုံး အမှားချည်း ဖြစ်၏။ ကမောက်ကမ အသိချည်း ဖြစ်၏။ ယင်းအသိကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ‘ဝိပလ္လာသသိ’ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ‘ဝိပလ္လာသသိ’ ဟူသည်မှာ ဖောက်ပြန်သောအသိ ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ဖောက်ပြန်သော ‘အသိရှင်’ အချင်း

ချင်း၏ ငြင်းခုံမှုသည် ဘယ်သောအခါ အဆုံးသတ် နိုင်ပါမည်နည်း။

အမှန်အားဖြင့် ငြင်းခုံမှုဟူသမျှကို အဆုံးသတ် နိုင်သော အသိသည် ရှိ၏။ ထိုအသိကို ‘သစ္စာသိ’ ဟူ၍ ခေါ်၏။ ‘ဝိပလ္လာသသိ’ ကို ‘သစ္စာသိ’ ဖြင့်သာ ချေဖျက်နိုင်၏။ ‘သစ္စာသိ’ ဟူသည်ကား ‘ပုဂ္ဂိုလ်သိ၊ ငါသိ’ မဟုတ်၊ ‘စိတ်သိ၊ ဓမ္မသိ’ ဖြစ်၏။ ‘စိတ်သိ၊ ဓမ္မသိ’ ဟူသည် ‘ငါ’ ကို ချေဖျက်ပြီးမှ ရသော ‘အသိ’ ဖြစ်လေ၏။

[သင့်ဘဝ၊ ဇွန် ၁၉၉၂]

**အာသဝ၏မာယာရေကန်
(သို့မဟုတ်)
ဘဝလမ်းနှစ်သွယ်**

မိမိတို့၏ ဘဝဖြစ်စဉ်များသည် မိမိတို့၏ ဒွါရများ၌ သိစရာ အာရုံများနှင့် သိစိတ် အာရမ္မဏိကတို့ တွေ့ဆုံ ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ ဘဝဖြစ်စဉ်များကို သိလိုပါလျှင် သိစရာ အာရုံများကိုလည်း အမှန်တိုင်း သိဖို့ လို၏။ သိစိတ် အာရမ္မဏိကများကိုလည်း အမှန်တိုင်း သိဖို့ လို၏။ ယင်းတို့ တွေ့ဆုံရာ ဒွါရများကိုလည်း အမှန်တိုင်း သိဖို့ လို၏။ ဤသို့ သိပါမှလည်း မိမိတို့၏ ဘဝဖြစ်စဉ် များကို အမှန်တိုင်း သိနိုင်မည် ဖြစ်၏။ ဘဝဖြစ်စဉ် များကို အမှန်တိုင်း သိပါမှလည်း ဘဝခရီးကို မိမိ တို့ နှစ်သက်သလို လျှောက်နိုင်အောင် စီစဉ်နိုင်မည် ဖြစ်၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

အကျဉ်းအားဖြင့် ဘဝ ခရီးသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။ တစ်မျိုးမှာ ‘ကံ’ က ညွှန်ပေးသော လမ်းအတိုင်း လျှောက်ရသော ခရီးဖြစ်၏။ အခြား တစ်မျိုးမှာ ‘ဉာဏ်’ က ညွှန်ပေးသော လမ်းအတိုင်း လျှောက်ရသော ခရီးဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ‘ကံခရီး’ နှင့် ‘ဉာဏ်ခရီး’ တို့ပင် ဖြစ်လေ၏။

ကံခရီးအတိုင်း လျှောက်ပါက မိမိတို့၏ ဘဝသည် ကံညွှန်ပြပေးသော ကွန်းထောက် စခန်းများအတိုင်း ရောက်မည် ဖြစ်၏။ မိမိတို့ ရောက်လိုသည့် အတိုင်း ရောက်မည် မဟုတ်။ ကံက နတ်ပြည်ကို ညွှန်လျှင် နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။ ငရဲပြည်သို့ ညွှန်လျှင် ငရဲပြည်သို့ ရောက်၏။ လူ့ပြည်ကို ညွှန်လျှင် လည်း လူ့ပြည်သို့ ရောက်ရပြန်၏။ ဤခရီးတွင် ‘ကံ’ သည် ဘုရင်ဧကရာဇ် ဖြစ်၏။ သူ ညွှန်သည့်အတိုင်း သွားရ၏။ မသွားလျှင် မဖြစ်၊ သွားကို သွားရ၏။ ဤသည်မှာ ကမ္မနိယာမအရ ဖြစ်လေ၏။

အကယ်၍ ဉာဏ်ခရီးအတိုင်း လျှောက်ပါက မိမိတို့၏ စိတ်ဆန္ဒအတိုင်း မိမိတို့ ရောက်လိုရာသို့ ရောက်နိုင်၏။ နတ်ပြည်သို့ ရောက်လိုလျှင်လည်း နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏။ လူ့ပြည်သို့ ရောက်လိုလျှင်လည်း လူ့ပြည်သို့ ရောက်ရ၏။ အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လိုပါကလည်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရ၏။ ဤခရီးတွင် ဉာဏ်သည် ဘုရင်ဧကရာဇ် ဖြစ်၏။ ‘ကံ’ သည်

ဘဝအကျဉ်းသား

‘ဉာဏ်’ ၏ အမိန့်အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပေးရ၏။

လမ်းနှစ်သွယ်တွင် ဉာဏ်လမ်းသည် ကောင်း၏။ မိမိဆန္ဒ ရှိသလို လျှောက်နိုင်၏။ မိမိဆန္ဒ ရှိသည့် အတိုင်းလည်း ရောက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ ဘဝသည် ဉာဏ်က ညွှန်ပြပေးသော လမ်းအတိုင်း လျှောက်နိုင်ရန်အတွက် သိစရာ အာရုံများ၏ သဘောကို အမှန်အတိုင်း သိရန်လိုခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းတို့ဆုံရာ ဒွါရများ၏ သဘောကိုလည်း အမှန်အတိုင်း သိရန် လိုခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ အမှန်အတိုင်း သိခြင်းသည်ပင် ဉာဏ်လမ်းကို လိုက်ခြင်း မည်၏။

အာရုံ-အာရမ္မဏိက-ဒွါရ- ဤသုံးမျိုးလုံး ပရမတ္ထဓမ္မများ ဖြစ်ကြ၏။ ပရမတ္ထဓမ္မများ ဖြစ်ကြသည့် အားလျော်စွာ ယင်းတို့သည် သဘောသက်သက် မျှသာ ဖြစ်ကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ သတ္တဝါလည်း မဟုတ်၊ အရာဝတ္ထုလည်း မဟုတ်၊ ဒြပ်လည်း မဟုတ်၊ အသက်လည်း မဟုတ်။

ဤသည်မှာ ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏ စစ်မှန်သော သဘော၊ စစ်မှန်သော လက္ခဏာ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့အားဖြင့် ဘဝဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ဤဓမ္မသုံးမျိုးတို့သည် ဤအတိုင်း မဖြစ်ကြ။

ဤဓမ္မအုပ်စု သုံးမျိုးတွင် အရေးကြီးဆုံးမှာ ဒွါရ ဖြစ်၏။ ဒွါရ၏ အနက်မှာ တံခါးဖြစ်၏။ တံခါး ဟူသည့်အတိုင်း အာရုံနှင့် အာရမ္မဏိကတို့သည် ဤနေရာ

မှ ဝင်ကြ၏။ ထွက်ကြ၏။ ဒွါရကိုပင် အာယတန ဟူ၍လည်း ဆိုကြ၏။ အာယတန၏ အနက်မှာ ဌာန ဖြစ်၏။ သိစိတ်ဖြစ်သော အာရမ္မဏိက တို့သည် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ဒွါရများ၌ ဖြစ်ကြ၏။ ချုပ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဒွါရများကို အာယတနများဟူ၍ ခေါ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အာရုံများသည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဒွါရများ၌ ထင်ကြ၏။ ထိုသို့ ထင်သည့်အတိုင်း ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ သိစိတ်များ ဖြစ်ကြ၏။ အာရုံနှင့် သိစိတ် အားလျော်စွာ ဆိုင်ရာ သိစိတ်က ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အာရုံ ကို သိ၏။ ဤသည်မှာ ဓမ္မသဘာဝအရ ဖြစ်စဉ် ဖြစ် ၏။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့အားဖြင့်မူ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်။

အမှန်အားဖြင့် အာသဝေါတရားတို့သည် ဒွါရ များကို ဝန်းရံလျက် ရှိကြ၏။ အာသဝေါတရားတို့ သည် ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ ဟူ၍ လေးမျိုးရှိ၏။ ကာမာသဝသည် ကာမဘုံသား တို့ကို အာရုံနှင့် ပတ်သက်၍ သိရာတွင် အမှန်အတိုင်း မသိစေဘဲ၊ ကမောက်ကမ သိအောင် လုပ်တတ်၏။ ဘဝါသဝသည် ဗြဟ္မာတို့ကို အာရုံနှင့် ပတ်သက်၍ သိရာတွင် အမှန်အတိုင်း မသိစေဘဲ၊ ကမောက်ကမ သိအောင် လုပ်တတ်၏။

ဒိဋ္ဌာသဝသည် ပုထုဇဉ် ဟူသမျှကို အာရုံနှင့် ပတ်သက်၍ သိရာတွင် အမှန်အတိုင်း မသိစေဘဲ၊ ကမောက်ကမ သိအောင်လုပ်တတ်၏။ အဝိဇ္ဇာဘဝ

သည် ပုထုဇဉ်မှ အနာဂါမ်တိုင်အောင် အာရုံနှင့် ပတ်သက်၍ သိရာတွင် အမှန်အတိုင်း မသိစေဘဲ၊ ကမောက်ကမ သိအောင် လုပ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် အာသဝတရားများကို အရက်နှင့် တင်စား၍ ကျမ်းဂန် များ၌ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

အရက်မူးသမားသည် အရက်ကြောင့် အာရုံကို အမှန်အတိုင်း မသိဘဲ၊ မိမိ သိချင်သလို သိခြင်း ဖြစ်၏။ စိတ်ဆိုးစရာ အာရုံ မဟုတ်ပါဘဲလျက် စိတ်စိုးတတ် ၏။ ပြစ်မှားစရာ အာရုံ မဟုတ်ပါဘဲလျက် ပြစ်မှား တတ်၏။ အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း အရက် နည်းတူပင် ထိုထိုသတ္တဝါတို့အား အာရုံနှင့် ပတ်သက် ၍ သိရာတွင် အမှန်အတိုင်း မသိစေဘဲ၊ ကမောက် ကမ သိစေတတ်ကြလေ၏။

အာသဝေါတရားများကို အိပ်မက်နှင့် တင်စား ၍လည်း ဆိုနိုင်ပါ၏။ အိပ်မက်အတွင်း၌ အိပ်မက် မက်နေသူသည် မိမိ မက်နေသော အိပ်မက်ကြောင့် မိမိ သိသမျှ အားလုံးကို အမှန်ချည်း ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှတ်၏။ ကောင်းကင်၌ သွားနေခြင်းသည်လည်း သူ့အတွက် အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ ရေပေါ်၌ လျှောက်သွား နေခြင်းသည်လည်း သူ့အတွက် အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ ဘာလုပ်လုပ် လုပ်သမျှအားလုံး သူ့အတွက် အမှန် ချည်းဖြစ်၏။ မနိုးသေးသမျှ ကာလအတွင်း တွေ့ကြုံ ခံစားရသမျှ အားလုံး သူ့အတွက် အမှန်ချည်း ဖြစ်၏။

ထိုနည်းတူပင် အာသဝေါတရားများသည်

မိမိတို့ မချုပ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ မိမိတို့ ကိန်း
 ဝပ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သိစရာ အာရုံများနှင့် ပတ်
 သက်၍ သိရာတွင်၊ အားလုံး အမှန်ချည်း ထင်နေ
 အောင် လုပ်တတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် အာသဝေါ
 မကင်းသူများသည် အာသဝေါတရားများကြောင့် မိမိ
 တို့ သိသမျှ၊ တွေ့ကြုံ ခံစားရသမျှကို အမှန်ချည်း
 ထင်မှတ်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထင်မှတ်သည့် အတိုင်း
 လည်း ယုံကြည်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။

အိပ်ရာမှ နိုးသောအခါ အိပ်မက် အတွေ့အကြုံ
 အားလုံးတို့သည် အမှားချည်းဖြစ်ကြောင်း သိသကဲ့သို့၊
 အာသဝေါ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားသောအခါ
 အာသဝေါ မကုန်မီက သိရသော အသိဟူသမျှ တို့
 သည် အားလုံး အမှားချည်းဖြစ်ကြောင်း သိလေ၏။

မြင်စရာ အာရုံသည် ပရမတ္ထသဘောအရ
 အဆင်းသက်သက်မျှသာ ဖြစ်၏။ ဒြပ်လည်း မရှိ၊
 အသက်လည်း မဟုတ်။ သို့ရာတွင် မျက်စိ၌ အာရုံ
 အဖြစ် လာ၍ ထင်သောအခါ မျက်စိကို ဝန်းရံလျက်
 ရှိသော အာသဝေါ မာယာရေများကို ဖြတ်သန်း၍
 ထင်ရ၏။ အာသဝေါ မာယာရေများကို ဖြတ်သန်း
 လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြင်စရာ အာရုံသည်
 ပရမတ္ထသဘောအရ အဆင်းသက်သက်မျှ မကတော့၊
 ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာ၏။ သက်ရှိ ဖြစ်လာ၏။ အရာဝတ္ထု
 ဖြစ်လာ၏။ ဒြပ်ရှိ ဖြစ်လာ၏။ ဤသည်မှာ အာသဝ
 ဝေါ မာယာရေကြောင့် ဖြစ်၏။

ဘဝအကျဉ်းသား

အကယ်၍ အဆင်း အာရုံသည် အာသဝ၏ မာယာရေနှင့်သာ မထိတွေ့ဘူးဆိုပါလျှင် မြင်-မြင် ကာမျှနှင့်ပင် အဆုံးသတ်၏။ ထို့နည်းတူ ကြားစရာ အာရုံများသည် လည်းကောင်း၊ နမ်းစရာ အာရုံများ သည် လည်းကောင်း၊ အခြားသော သိစရာ အာရုံများ သည်လည်းကောင်း ထိုထို ခွဲခြားမှုကို ဝန်းရံလျက် ရှိသော အာသဝ၏ မာယာရေနှင့် ထိတွေ့ပြီး၊ ဆိုင်ရာ ခွဲခြားမှု၌ ထင်ခြင်းဖြစ်ပါက သက်မဲ့မှ သက်ရှိသို့ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်မဲ့မှဖြစ်ရှိသို့ လည်းကောင်း ပြောင်း လဲ သွားကြမည် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ အာသဝ၏ မာယာရေနှင့် မထိတွေ့ပါက ကြား-ကြားကာမျှ၊ နံ- နံကာမျှ၊ သိ-သိကာမျှနှင့်ပင် အဆုံးသတ်ကြမည် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ပရမတ္တသဘောအရ မြင်လျှင် မြင်ကာမျှ၊ ကြားလျှင် ကြားကာမျှ၊ နံလျှင် နံကာမျှ၊ သိလျှင် သိကာမျှတို့သည်သာ အမှန်တရားများ ဖြစ် ကြ၏။ ဤအမှန်တရားများသည်လည်း အာသဝေါ ကုန်ခန်းပြီးသူ ရဟန္တာများ အတွက်သာ ဖြစ်နိုင်၏။ အာသဝေါ မကုန်သေးသူများအတွက် မဖြစ်နိုင်ပါချေ။ ဤသည်မှာ သိစရာ အာရုံများနှင့် ပတ်သက်၍ အမှန် အတိုင်း သိနိုင်အောင် တင်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

သိစိတ် အာရမ္မဏိကများနှင့် ပတ်သက်ရာ၌ လည်း ထိုနည်းတူပင်။ အာသဝ၏ မာယာရေနှင့် မထိ လျှင် တစ်မျိုးဖြစ်၍၊ ထိလျှင် တစ်မျိုးဖြစ်၏။ သိစိတ်

များသည်လည်း ဒွါရများကို ဝန်းရံလျက် ရှိသော အာသဝ၏မာယာရေများကို ဖြတ်သန်း၍ အာရုံများကို ယူကြရ၏။

သိစိတ်များသည် အာသဝ၏ မာယာရေများကို ဖြတ်သန်းလိုစိတ်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း သိစိတ်များ သည် ပရမတ္ထ သဘောအရ သိခြင်းသက်သက်မျှ မဟုတ်တော့ဘဲ “ငါ”ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ သိစိတ်က သိခြင်း မဟုတ်တော့ဘဲ “ငါ”က သိခြင်းဖြစ်လာ၏။ သိစိတ်သည် “ငါ” ဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် “ငါ”ကို ပပဉ္စတရား သုံးပါးတို့က သိမ်းပိုက်လေတော့ ၏။ ပပဉ္စတရား သုံးပါး ဟူသည်မှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်၏။ ဒဿနကျမ်းများ၌ ပပဉ္စတရား သုံးပါး ကို လောက၏ အတွင်းသရုပ်ဟူ၍ ဆိုကြ၏။

“ငါ”ကို တဏှာက သိမ်းပိုက်သောအခါ ငါ့ မိသားစု၊ ငါ့လူမျိုး၊ ငါ့နိုင်ငံ ဟူ၍ စွဲလမ်းလာ၏။ အခြား မိသားစု၊ အခြား လူမျိုး၊ အခြား နိုင်ငံများကို ဤကမ္ဘာမြေပြင်၌ ရှိသည်ဟူ၍ပင် အမှတ်မထားချင် တော့။ “ငါ”ကို မာနက သိမ်းပိုက်သောအခါ “ငါ” မှ “ငါ” ဖြစ်လာ၏။ “ငါ့ကို လာမထိနဲ့၊ ဘာမှတ် သလဲ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အခြေအနေ နိမ့်ကျနေ လျှင်လည်း “အခြေအနေ နိမ့်ကျပေမယ့် ဘယ်သူ့ကိုမှ အောက်ကျမခံဘူး” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အခြေအနေ တန်းတူဖြစ်လျှင်လည်း “အတူတူချင်းကများ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အခြေအနေ မြင့်မားနေလျှင်လည်း

ဘဝအကျဉ်းသား

“ဒီလို မလောက်လေး မလောက်စားကများ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ခံယူချက်များဖြင့် ထောင်လွှားလေ၏။

“ငါ”ကို ဒိဋ္ဌိက သိမ်းပိုက်သောအခါ “ငါက မှန်လျက်သားနှင့် ဘာဖြစ်လို့ အလျော့ပေးရမှာလဲ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မနိုင်လျှင် “ဖြစ်သည့်နည်းဖြင့် နိုင်အောင်လုပ်မည်” ဟူ၍လည်းကောင်း ခံယူချက်များ ဖြင့် ခေါင်းမာလေ၏။ ဤသည်များမှာ အာသဝေါ တရားများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဘဝဖြစ်စဉ်များ ပင် ဖြစ်၏။

သိစရာ အာရုံ၊ သိစိတ်၊ အာရမ္မဏိကနှင့် ယင်း တို့ ဖြစ်ပေါ်ရာ ဒွါရများသည် အာသဝ၏ မာယာ ရေများနှင့် မထိတွေ့စဉ်က ပရမတ္ထသစ္စာ နယ်ပယ်၌ ရှိကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ သတ္တဝါလည်း မဟုတ်၊ အသက်ဇီဝလည်း မဟုတ်။ သဘာဝဓမ္မ သက်သက် မျှသာ ဖြစ်ကြ၏။

အာသဝ၏ မာယာရေများနှင့် ထိတွေ့လိုက် သောအခါ သိစရာ၊ သိစိတ်နှင့် ဖြစ်ရာ ဒွါရများသည် ပရမတ္ထ သစ္စာနယ်မှ သမ္မုတိ သစ္စာနယ်သို့ ရောက် လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ယင်းတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်လာကြ၏။ သတ္တဝါများ ဖြစ်လာကြ၏။ အသက် ဇီဝများ ဖြစ်လာကြ၏။ ပရမတ္ထ သစ္စာသည် ဉာဏ် လမ်း၏ သစ္စာဖြစ်၍ သမ္မုတိ သစ္စာသည် ကံလမ်း၏ သစ္စာ ဖြစ်၏။

သမ္မုတိသစ္စာ နယ်ပယ်၌ “ကံ” က ခင်းပေး

ပညာ့ရိပ်မွန်

၉၈

ဦးရွှေအောင်

သော လမ်းပေါ်၌ လျှောက်ကြသူများ၏ ဘဝသည်
 အရက်မူးသမားများ၏ ဘဝသဖွယ်သာ ဖြစ်၏။ အိပ်
 မက်သဖွယ်သာ ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သံသရာ
 တစ်လျှောက်လုံး အရက်မူးနေ၍ မဖြစ်။ အရက်မူးပြေ
 အောင်လုပ်ရမည် ဖြစ်၏။ သံသရာ တစ်လျှောက်လုံး
 အိပ်မက်ကို မက်နေ၍ မဖြစ်။ နိုးအောင် လုပ်ရမည်
 ဖြစ်၏။ အရက်မူးပြေအောင် လုပ်လိုပါက၊ အိပ်မက်မှ
 နိုးအောင် လုပ်လိုပါက “ဉာဏ်” က ခင်းပေးသော
 လမ်းပေါ်၌ လျှောက်ရပေလိမ့်မည်။ ဉာဏ်က ခင်းပေး
 သော လမ်းပေါ်၌ လျှောက်ပါမှလည်း မိမိတို့၏ ဘဝ
 များသည် ပရမတ္ထ သစ္စာနယ်သို့ ရောက်ပေလိမ့်မည်။

[သင့်ဘဝ၊ ဇန်နဝါရီ ၁၉၉၅]

ဘဝဆူးငြောင့်

တစ်ရံရောအခါက မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် “ဝေဒိယက” တောင်ယံ၊ “ဣန္ဒြိယာလ” လိုဏ်ဂူ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် မိမိ၏ အခြံအရံများနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက် ဖူးမြော်ပြီး ဤသို့ လျှောက်ထားလေ၏။

‘ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤလောက၌ လူဖြစ်စေ၊ နတ်ဖြစ်စေ၊ အခြား မည်သည့် သတ္တဝါဖြစ်စေ ရန်ကင်းလိုကြပါ၏။ ဒဏ်ကင်းလိုကြပါ၏။ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ကင်းလိုကြပါ၏။ အမျက်ဒေါသ ကင်းလိုကြပါ၏။ ထိုသို့ ကင်းလိုကြသဖြင့်လည်း ရန်ကင်းအောင် အားထုတ်ကြပါ၏။ ဒဏ်ကင်းအောင် အားထုတ်ကြပါ၏။ စိတ်ချမ်းသာအောင် အားထုတ်ကြပါ၏။ အမျက်ဒေါသ မထွက်အောင် အားထုတ်ကြပါ၏။ ထိုသို့ အားထုတ်ကြပါသော်လည်း သတ္တဝါတို့သည် ရန်မကင်းကြပါ။ ဒဏ်မကင်းကြပါ။ စိတ်ဆင်းရဲကြပါ၏။ အမျက်ဒေါသလည်း ထွက်ကြရပါ၏။ ဘာကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ကြရပါနည်း’

ဤသို့ သိကြားမင်းက မြတ်စွာဘုရားအား
 မေးမြန်း လျှောက်ထားလျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားက မနာလို
 ခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့
 ဖြစ်ကြရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပြန်လည်းဖြေကြားတော်
 မူခဲ့၏။ ဤအမေးအဖြေသည် သက္ကပဋ္ဌသုတ်၌ ပါဝင်
 ၏။

သတ္တဝါတိုင်း ချမ်းသာချင်၏။ ချမ်းသာချင်
 သည့် အတိုင်းလည်း ချမ်းသာအောင် အားထုတ်၏။
 အားထုတ်ပါသော်လည်း မချမ်းသာခဲ့။ ဘေးရန်လည်း
 ကင်းလို၏။ ဘေးရန် ကင်းလိုသည့်အတိုင်း ဘေးရန်
 ကင်းအောင်လည်း အားထုတ်၏။ အားထုတ်ပါသော်
 လည်း မကင်းခဲ့။ ထိုနည်းအတူ ဒဏ်ကင်းအောင်လည်း
 အားထုတ်ပါ၏။ အမျက်ဒေါသ ကင်းအောင်လည်း
 အားထုတ်ပါ၏။ ထိုသို့ အားထုတ်ပါသော်လည်း အား
 ထုတ်သည့်အတိုင်း မဖြစ်ခဲ့ပါချေ။ ဤသည်မှာ သိကြား
 မင်း၏ အတွေ့အကြုံ ဖြစ်၏။ လူတိုင်းလည်း ဤသို့
 ပင် တွေ့ကြုံ၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဟောကြားတော်မူချက်အရ
 မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို
 ပယ်သတ်နိုင်လျှင်၊ သတ္တဝါတိုင်း ဘေးရန်မရှိသည်မှာ
 သေချာ၏။ ဒဏ်မရှိသည်မှာ သေချာ၏။ စိတ်ချမ်းသာ
 ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိသည်မှာ သေချာ၏။ အမျက်ဒေါသ
 မထွက်သည်မှာ သေချာ၏။ မနာလိုခြင်းကို “ဣဿာ”
 ဟု ခေါ်၏။ ဝန်တိုခြင်းကို “မစ္ဆရိယ” ဟု ခေါ်၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း မနာလိုခြင်း “ဣဿာ” နှင့် ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ” ကို ပယ်သတ်လေ၏။

သိကြားမင်း ပယ်သတ်နည်းမှာ မြစ်ပြတ်ပယ်သတ်နည်း ဖြစ်၏။ မနာလိုခြင်း “ဣဿာ” နှင့် ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ” ကို ပယ်သတ်နိုင်ရန် မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းအား ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း သိကြားမင်းသည် “ဝေဒနာ” ကို ဖြစ်ပျက်ရှုမှတ်လေရာ၊ ထိုနေရာ၌ပင် သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ရ၍ သောတာပန် ဖြစ်လေ၏။

သိကြားမင်းကား သောတာပန် ဖြစ်သွားသဖြင့် မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို ပယ်နိုင်ခဲ့ပြီ။ မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို ပယ်နိုင်သဖြင့်လည်း သူကြီးပမ်းသည့်အတိုင်း ရန်ကင်းရလေပြီ။ ဒဏ်ကင်းရလေပြီ။ စိတ်ချမ်းသာရလေပြီ။ အမျက်ဒေါသကို ချုပ်ထိန်းနိုင်လေပြီ။ ဤသည်မှာ အရိယမဂ်ကို ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

ပုထုဇဉ် လူသားတို့သည်လည်း သိကြားမင်းလို မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို မြစ်ပြတ် မပယ်သတ်နိုင်သော်လည်း ပါးသွားအောင်တော့ လုပ်နိုင်၏။ ထိုကဲ့သို့ ပါးသွားအောင် သတိဖြင့် အာရုံပြုရ၏။ သတိဖြင့် အာရုံပြုနိုင်သူကို “သတိမာ” ဟု ဆိုရ၏။ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရ၏။ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်နိုင်သူကို “သမ္မဇာန”

ဟု ဆိုရ၏။ လုံ့လဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်အောင် အားထုတ်သူကို “အာတာပီ”ဟု ဆိုရ၏။

မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို ပါးသွားအောင် လုပ်ရာတွင် သတိ၊ ပညာ၊ ဝီရိယတို့သည် များစွာ အရေးကြီးကြ၏။ သတိအားကောင်းလျှင် “သီလ” လုံ၏။ ပညာအားကောင်းလျှင် “သမာဓိ” ခိုင်၏။ ဤနေရာ၌ ပညာဟူသည်မှာ သမာဓိပညာသာ ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာပညာ မဟုတ်သေး။ ဝီရိယက သတိနှင့် ပညာ နှစ်ပါးစုံကို အားကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေး၏။ ဤသည်မှာ မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို မိမိ၏ သန္တာန်၌ ပါး၍ပါး၍သွားအောင် စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ပုထုဇဉ်တို့သည် သတိလည်း မထား၊ ပညာဖြင့်လည်း မဆင်ခြင်၊ လုံ့လထုတ်၍လည်း ပယ်သတ်ရန် မကြိုးစားဘူးဆိုပါက မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ အချင်းချင်း ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းသည် ဖြစ်တတ်၏။ ပြိုင်ဆိုင်သည် ဆိုကတည်းက အနိုင်ရလိုခြင်းသည် ပေါ်လာပြန်၏။ အနိုင်ရနိုင်ရန် သူတစ်ပါး၏ သိက္ခာကို ချရ၏။ သူတစ်ပါး၏ အထောက်အပံ့ လမ်းကြောင်းဟူသမျှကို ပိတ်ဆို့ရ၏။ ထိုအခါ မိမိကိုယ်ကို ဗိုလ်ခန့်ရတော့၏။

ဤသည်မှာ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ နေသူတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်တတ်သော မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်း၏ အသင်းအပင်းဝင် အကုသိုလ်တရားစုများ ဖြစ်ကြ၏။

ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းကို “ပလာသ” ဟု ခေါ်သည်။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း သဘောအရ ဆွေမျိုးခြင်းလည်း ပြိုင်၏။ သူတစ်စိမ်းနှင့်လည်း ပြိုင်၏။ မိတ်ဆွေ အရင်းအချာချင်းလည်း ပြိုင်၏။ ထိုသို့ ပြိုင်ရာတွင် ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ပြိုင်ခြင်းလည်း ရှိ၏။ မသိမသာ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်၍ပြိုင်ခြင်းလည်း ရှိ၏။

စီးပွားရေးအရလည်း ပြိုင်၏။ ပညာရေးအရလည်း ပြိုင်၏။ အုပ်ချုပ်ရေး အရလည်း ပြိုင်၏။ အခြားရေးရာများ အရလည်း ပြိုင်၏။ ဤသို့သော ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းဟူသည် မကောင်းသော အကုသိုလ်တရား ဖြစ်ကြောင်း သတိရှိမှ၊ ဆင်ခြင်မှ၊ ပယ်ဖျက်ရန် ကြိုးစားမှသာ သိ၏။ သို့မဟုတ်ပါက မိမိသန္တာန်၌ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းသည် ရှိလေ၏။

ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း သဘောအရ သူတစ်ပါးက မိမိထက် “သာ” သွားမှာကို စိုးရိမ်၏။ မနာလို ဖြစ်၏။ မိမိထက် “သာ” သွားမှာကို စိုးရိမ်ခြင်း၊ မနာလိုခြင်းကို “ဣဿာ” ဟု ခေါ်၏။ ဣဿာအရ စီးပွားရေး နယ်ပယ်၌ ဖြစ်လျှင် မိမိထက် စီးပွားရေးအရ “သာ” ကြောင်း တွေ့မြင်ရလျှင် ဖြစ်စေ၊ ကြားသိရလျှင် ဖြစ်စေ မခံချိ မခံသာ ဖြစ်၏။ မျက်နှာ ပျက်၏။

ပညာရေးနယ်ပယ်၌ ဖြစ်လျှင် ပညာရေးအရ မိမိထက် သာကြောင်း၊ တတ်ကြောင်း၊ တော်ကြောင်း တွေ့မြင်ရလျှင် ဖြစ်စေ၊ အများ ချီးမွန်းသံကို ကြားရလျှင် ဖြစ်စေ စိတ်ကသိကအောက် ဖြစ်၏။ မျက်နှာ ပူ၏။ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်ပယ်၌ ဖြစ်လျှင် အုပ်ချုပ်ရေး

အရ မိမိထက် အာဏာရှိကြောင်း၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် ရှိကြောင်း တွေ့မြင်ရလျှင် ဖြစ်စေ၊ အများ အသိအမှတ် ပြုသံကို ကြားရလျှင်ဖြစ်စေ၊ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရ ၏။ ရှက်စိတ် ဝင်ရ၏။

ဤသည်မှာ မနာလိုခြင်း ကုသော၏သဘော ဖြစ်၏။ ယင်းကုသော၏ သဘောကို သတိ၊ ပညာ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့် ပယ်ဖျောက်အပ်၏။

ပြိုင်ဆိုင်ရာတွင် သူတစ်ပါးက မိမိထက် “မသာ”စိမ့်သောငှာ သူတစ်ပါး၏သိက္ခာကို ချရ၏။ သူတစ်ပါး၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ဆိုရ၏။ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ဆို၏။ မသိမသာ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်၍ ဆိုရ လျှင်လည်း မသိမသာ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်၍ ဆို၏။

ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ဆိုရာ၌ မိမိ အနေဖြင့် သူ တစ်ပါး၏ ကျေးဇူးကိုဆိုနေကြောင်း မယူဆနိုင်စေ ရန် “ဝေဖန်သည်”ဟူသော အမည်တစ်မျိုးကို သုံး၏။ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်၍ဆိုရာ၌မူ “အတင်းပြော တာ မဟုတ်ပါဘူး” ဟူ၍ ဆင်ခြေပေး၏။ အမှန်အား ဖြင့် ကျေးဇူးမဲ့ကို ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ သိက္ခာချခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို “မက္ခ”ဟု ခေါ်၏။ သူ သိက္ခာကျမှ ကိုယ် သိက္ခာတက်မည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူ ကျေးဇူးမဲ့မှ ကိုယ် ကျေးဇူးပြည့်မည်ဟူ၍လည်းကောင်း ထင်မှား တတ်ကြ၏။ ဓမ္မဟူသည် သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်ဟူက အကုသိုလ်အကျိုးကို ပေးမြဲဖြစ်၏။

ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် အကုသိုလ်က ကုသိုလ်အကျိုးကို ပေးအောင် လုပ်ခြင်းသည် သဘာဝကို တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ တုံ့ပြန်အားအနေဖြင့် သဘာဝက လည်း မိမိထံလာသော လမ်းကြောင်းအတိုင်း သဘော အရ မိမိကိုလိမ်လျှင် သဘာဝက ပြန်လိမ်၏။ သဘာဝ ကို ဆန့်ကျင်လျှင် သဘာဝက ပြန်ဆန့်ကျင်၏။ သဘာဝကို တိုက်ခိုက်လျှင် သဘာဝက ပြန်တိုက်၏။

ထိုအခါ သဘာဝကို လိမ်သူ၊ သဘာဝကို ဆန့် ကျင်သူ၊ သဘာဝကို တိုက်ခိုက်သူသည် နောက်ဆုံး၌ ဒုက္ခလှလှကြီး တွေ့ရတတ်လေ၏။ သူ သိက္ခာကျ သည်ထက် ကိုယ်က ပို၍ သိက္ခာကျ၏။ သူ ကျေးဇူးမဲ့ သည်ထက် ကိုယ်က ပို၍ ကျေးဇူးမဲ့၏။ ယင်းကို “ဝဋ်လည်ခြင်း” ဟူ၍လည်း ဆို၏။ ဤသည်မှာလည်း သဘာဝပင် ဖြစ်၏။

မိမိထက် သူတစ်ပါး “မသာ”စိမ့်သောငှာ သူ တစ်ပါး၏ သိက္ခာကို ချရုံနှင့် မပြီးသေး။ သူတစ်ပါး၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ဆိုရုံနှင့် မပြီးသေး။ ထောက်ပံ့ရေး လမ်းကြောင်း ဟူသမျှကိုလည်း ပိတ်ဆို့ရသေး၏။ စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌ ရသင့်သော အခွင့်အရေး မှန် သမျှကို မရလေအောင် ပိတ်ဆို့၏။ အကယ်၍ ပိတ်ဆို့ မရသဖြင့် ပေးရလျှင်လည်း ပေးရသမျှထဲမှ ခေါင်းပုံ ဖြတ်၏။ လက်ဝါးကြီး အုပ်၏။

ယုတ်စွအဆုံး မော်တော်ယာဉ်ခ ပေးရာ၌ပင် ငွေစက္ကူအသစ်ကို မပေးဘဲ ငွေစက္ကူအဟောင်းကိုသာ

ပေး၏။ ပညာရေးနယ်ပယ်၌ “တော်သည်၊ တတ်သည်၊ ထူးချွန်သည်”ဟု ကျော်ကြားလာလျှင်လည်း မကျော်ကြားရလေအောင် အားထုတ်၏။ ပိတ်ဆို့၏။ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်ပယ်၌ ပေးသင့်သော အာဏာများ၊ ရာထူးများ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို မပေးဘဲ ချုပ်ကိုင်ထား၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာများ “လာဘ”၊ အများ၏ အလေးအမြတ်ပြုမှုများ “သက္ကာရ”၊ ထင်ပေါ်ကျော်ဇောမှုများ “သိလောက”ဟူသမျှကို မရလေအောင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ပြုလုပ်၏။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကို ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ”ဟု ခေါ်၏။ ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ”၏ အပြစ်များသည် စာပေကျန်းဂန်၌ များစွာ လာလေ၏။

လူသည် ပုထုဇဉ်တို့၏ “အစုန်” သဘာဝအတိုင်း စီးပွားရေးသမား ဖြစ်ပါက စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌ မိမိသာလျှင် “သာ”ချင်၏။ ပညာရေးသမားဖြစ်ပါက ပညာရေးနယ်ပယ်၌ မိမိသာလျှင် “သာ”ချင်၏။ အုပ်ချုပ်ရေးသမား ဖြစ်ပါက အုပ်ချုပ်ရေးနယ်ပယ်၌ မိမိသာလျှင် “သာ” ချင်၏။

“သာ”ချင်သည့် အတိုင်းလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာနယ်ပယ်၌ သူတစ်ပါးထက် မသာသေးလျှင် သာအောင် အားထုတ်၏။ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း အားထုတ်၍ ရလျှင်လည်း ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင်

အားထုတ်၏။ မသိမသာ ကျိတ်၍ အားထုတ်ရလျှင် လည်း မသိမသာ ကျိတ်၍ အားထုတ်၏။ ဤသဘာဝကို “ထမ္ဘ”ဟု ဆို၏။ “ထမ္ဘ”အနက်မှာ “တိုင်”ဟူ၍ ဖြစ်၏။ “တိုင်”ဟူသည် ဆိုင်ရာကိုထောက်ပံ့ရသော သဘော ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လူသည် “ထမ္ဘ”သဘော အရ အခြား မည်သူနှင့် ယှဉ်ယှဉ် “သူက ငါ့အပေါ် ကောင်းတာထက် ငါက သူ့အပေါ် ပို၍ကောင်းသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “သူ့ကျေးဇူး ငါ့အပေါ်ရှိတာ ထက် ငါ့ကျေးဇူးက သူ့အပေါ် ပို၍ရှိသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း ခံယူထား၏။ ထို့ကြောင့် သူ့ကိုယ်သူ လောက၏ ကျေးဇူးရှင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူသာ မရှိလျှင် လောကကြီး ပျက်စီးသွားတော့မည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူကသာ မှန်၍ ပတ်ဝန်းကျင်က မှားကြောင်း သူ၏ စိတ်ထဲ၌ ထင်မှတ်လေ၏။

မနာလိုခြင်း “ဣဿာ”နှင့် ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆ ရိယ”သည် စင်စစ် ကြောက်စရာ ကောင်းပါ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ဆင်းရဲခြင်း၏ ပဓာနအကြောင်း ဖြစ် ပါ၏။ တမလွန်၌လည်း အပါယ်သို့ ကျရခြင်း အကြောင်း ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်က ယင်း အကုသိုလ်တရားနှစ်ပါးကို မြစ်ပြတ်ပယ်သတ် ခြင်း ဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်သည် အကုသိုလ် တရားတို့တွင် အပါယ်သို့ ကျရောက်စေနိုင်သော၊ အကြမ်းစား ဖြစ်သော၊ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် တရားမျိုးကို ပယ်သတ်ရိုးဖြစ်လေရာ သောတာပတ္တိ

မဂ် ပယ်သော အကုသိုလ်တရားတို့တွင် မနာလိုခြင်း နှင့် ဝန်တိုခြင်းတို့ ပါဝင်သဖြင့်၊ ယင်း မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းသည် မည်မျှ ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းသော အကုသိုလ်တရားဖြစ်ကြောင်း သိသာပါ၏။

ထိုမျှလောက် ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းသော မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို မြင့်မြတ်သော စိတ်ထားရှိသော ပုထုဇဉ်များသည် မိမိတို့သန္တာန်၌ မြတ်ပြတ်အနေဖြင့် မပယ်သတ်နိုင်သေးစေကာမူ၊ ပါးသည်ထက်ပါးအောင် တဒဂ် ပဟာန်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုထက်ပို၍ ပါးအောင် ဝိက္ခမ္မနပဟာန်အားဖြင့် ဖြစ်စေ ပယ်သတ်နိုင်အောင် အားထုတ်အပ်ပါ၏။

မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းကို ပတ်သတ်နိုင်သောနည်းသည် ကျွန်တော်တို့၌ ရှိ၏။ ထိုနည်းကား မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာနည်း ဖြစ်၏။ ထိုဒေသနာနည်းသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်ကာလမှ ယနေ့တိုင်အောင် မူမပျက် ရှိ၏။ ထိုနည်းဖြင့် ရန်ကိုလည်း ပယ်ခဲ့၏။ ဒဏ်ကိုလည်း ပယ်ခဲ့၏။ ချမ်းသာ သုခကိုလည်း ဖော်ဆောင်ခဲ့၏။ ဤနေရာ၌ ချမ်းသာ ဟူသည်ကား ငြိမ်းချမ်းမှုချမ်းသာ “သန္တိသုခ” ဖြစ်၏။ အခြားနည်းလမ်းများလည်း ရှိပါ၏။ အခြားနည်းများကား ကွန်မြူနစ်နည်း၊ အရင်းရှင်နည်း စသည်တို့ ဖြစ်၏။ အခြားနည်းများဖြင့် အကယ်၍ ချမ်းသာကို ပေးနိုင်သည် ဆိုစေဦး။ ခံစားမှုချမ်းသာ “ဝေဒယိတသုခ” ကိုသာ ပေးနိုင်၏။

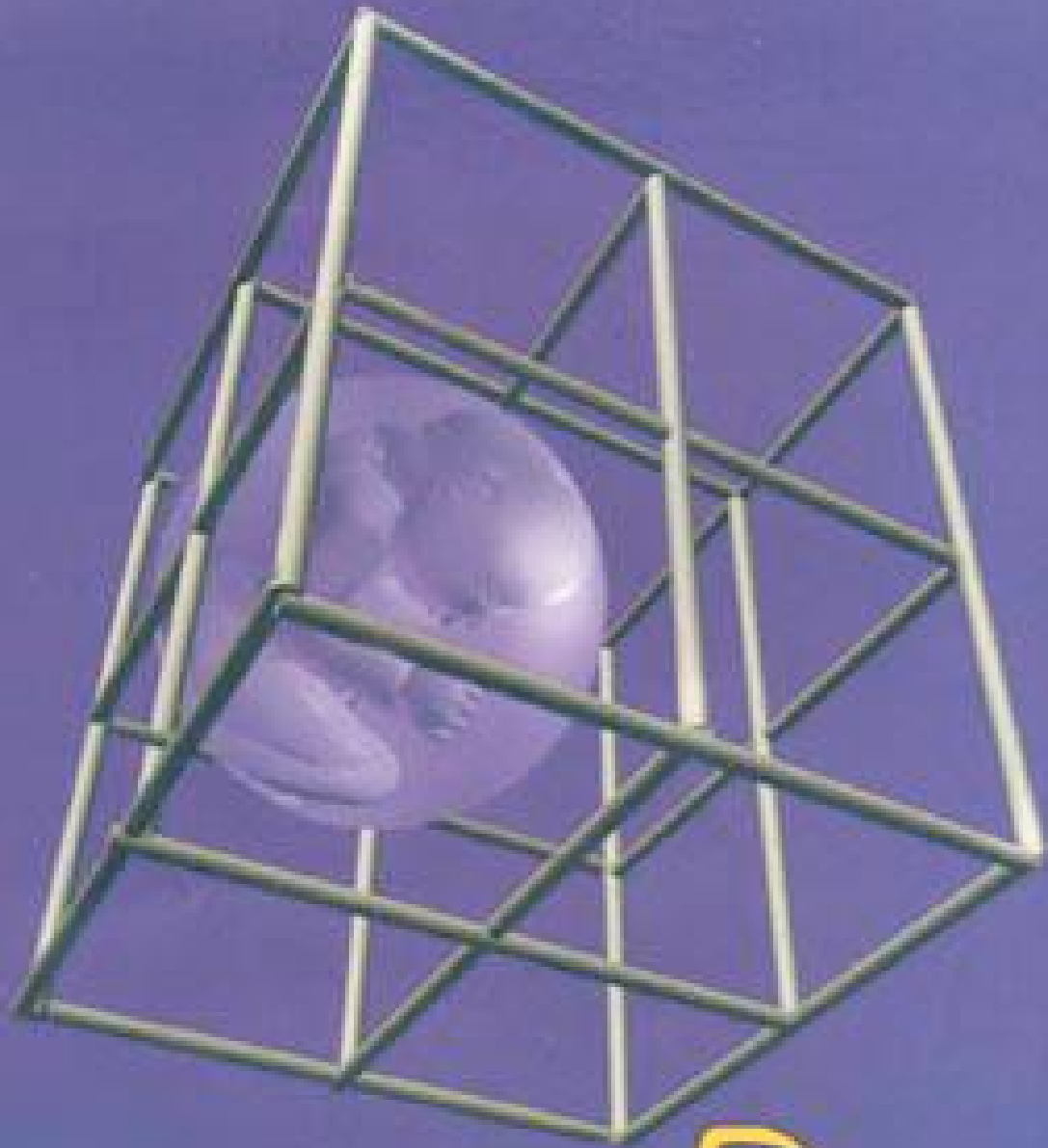
ဘဝအကျဉ်းသား

ခံစားမှုချမ်းသာသည် “ငါ”ပျောက်မှာ ကြောက်
သောစိတ်ဖြင့် ခံစားရသော ချမ်းသာဖြစ်၍၊ “အတု”
သဘောကို ဆောင်၏။ ငြိမ်းချမ်းမှု ချမ်းသာသည်
“ငါ” ပျောက်မှာ မကြောက်သော စိတ်ဖြင့် မျက်မှောက်
ပြုရသော ချမ်းသာဖြစ်၍၊ “အစစ်” သဘောကို
ဆောင်၏။

အစုန် သဘောအရဆိုလျှင် အတုသည် လောဘ
နယ်ပယ်၌ အစစ်ထက် စွဲမက်ဖွယ် ကောင်း၏။ အဆန်
သဘောအရဆိုရလျှင်မူ အလောဘ နယ်ပယ်၌ အစစ်
ထက်ကောင်းသော အတုဟူ၍ မရှိချေ။

ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့သည် ဤ
လောက၌ ရန်ကင်းရန်၊ ဒဏ်ကင်းရန်၊ ချမ်းသာရန်နှင့်
အမျက်ဒေါသကို ချုပ်ထိန်းနိုင်ရန်အတွက် မနာလိုခြင်း
နှင့် ဝန်တိုခြင်းကို ပယ်ရှားနိုင်အောင် ကြိုးစားမည်
ဆိုပါက၊ မြတ်စွာဘုရား ဒေသနာနည်းဖြင့်သာ ကြိုးစား
အပ်ပါ၏။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု
အရ ထိုနည်းကို Philosophical Perennis ထာဝစဉ်
မှန်ကန်သော နည်းအဖြစ် မငြင်းနိုင်အောင် မှန်ကန်
သောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

ဘဝ အကျဉ်းသား ဦးရွှေအောင်

မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကတ)
တင်သကာ နှင့် ဒီဇိုင်းမော်

အတ္ထု ပေပျောက်သေးသရွေ့ ကာလဝပတ်ရုံး
လှူသည့် ဘဝ၏ အကျဉ်းသား အခြေခံမှ
လွတ်လိမ့်မည် မဟုတ် ။